

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2023. december 21.*ⁱ

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztóvédelem – Gépjárműre vonatkozó, vásárlási kötelezettség nélküli lízingszerződés – 2008/48/EK irányelv – A 2. cikk (2) bekezdésének d) pontja – A szerződés tárgyának megvásárlására vonatkozó kötelezettség nélküli lízingszerződés fogalma – 2002/65/EK irányelv – Az 1. cikk (1) bekezdése és a 2. cikk b) pontja – A pénzügyi szolgáltatási szerződés fogalma – 2011/83/EU irányelv – A 2. cikk 6. pontja és a 3. cikk (1) bekezdése – A szolgáltatási szerződés fogalma – A 2. cikk 7. pontja – A távollevők között kötött szerződés fogalma – A 2. cikk 8. pontja – Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés fogalma – A 16. cikk 1) pontja – Az elállási jog alóli kivétel az autókölcsönzési szolgáltatások nyújtása esetén – Gépjármű vásárlására vonatkozó kölcsönszerződés – 2008/48 irányelv – A 10. cikk (2) bekezdése – A szerződésben feltüntetendő információkra vonatkozó követelmények – A tájékoztatási kötelezettség teljesítésének vétele jogszabályban előírt tájékoztatási minta alkalmazása esetén – Az irányelv horizontális közvetlen hatályának hiánya – A 14. cikk (1) bekezdése – Az elállási jog – Az elállási időszak kezdete hiányos vagy pontatlan tájékoztatás esetén – Az elállási jog gyakorlásának visszaélészerű jellege – Az elállási jog megszűnése – A jármű előzetes visszaszolgáltatására vonatkozó kötelezettség, ha az elállási jog gyakorlására kapcsolt hitelmegállapodás tekintetében kerül sor”

A C-38/21., C-47/21. és C-232/21. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott három előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Landgericht Ravensburg (ravensburgi regionális bíróság, Németország) a Bírósághoz 2021. január 22-én, illetve 2021. szeptember 1-jén érkezett, 2021. augusztus 24-i határozatával kiegészített 2020. december 30-i határozatával (C-38/21. sz. ügy), a Bírósághoz 2021. január 28-án érkezett, 2021. január 8-i határozatával (C-47/21. sz. ügy), valamint a 2021. április 12-én érkezett 2021. március 19-i határozatával (C-232/21. sz. ügy) terjesztett elő a

VK

és

a **BMW Bank GmbH** (C-38/21),

valamint

F. F.

és

* Az eljárás nyelve: német.

a **C. Bank AG** (C-47/21),

valamint

CR,

AY,

ML,

BQ

és

a **Volkswagen Bank GmbH,**

az **Audi Bank** (C-232/21)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, F. Biltgen, N. Piçarra, Csehi Z. tanácselnökök, M. Safjan (előadó), S. Rodin, P. G. Xuereb, I. Ziemele, J. Passer, D. Gratsias és M. L. Arastey Sahún bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. szeptember 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- CR, AY, ML és BQ képviseletében M. Basun, D. Er és A. Esser Rechtsanwältin,
- a BMW Bank GmbH képviseletében A. Ederle és R. Hall Rechtsanwältin,
- a C. Bank AG képviseletében T. Winter Rechtsanwalt,
- a Volkswagen Bank GmbH és az Audi Bank képviseletében I. Heigl, T. Winter és B. Zerelles Rechtsanwältin,
- a német kormány képviseletében J. Möller, U. Bartl, M. Hellmann és U. Kühne, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében G. Goddin, B.-R. Killmann és I. Rubene, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. február 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2002. L 271., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 321. o.) 2. cikke a) és b) pontjának, a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 199., 40. o.; HL 2010. L 234., 46. o.) 3. cikke c) pontjának, a 10. cikke (2) bekezdése l), p), r) és t) pontjának, valamint 14. cikke (1) bekezdésének, a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 304., 64. o.) 2. cikkének 7., 9. és 12. pontja, valamint 16. cikkének l) pontja, továbbá az EUMSZ 267. cikk második bekezdésének értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket a VK és a BMW Bank GmbH (C-38/21. sz. ügy), F. F. és a C. Bank AG (C-47/21. sz. ügy), a CR és a Volkswagen Bank GmbH, valamint AY, ML, BQ és az Audi Bank (C-232/21. sz. ügy) között elállási jognak a VK, F. F., CR, AY, ML és BQ e bankokkal fogyasztói minőségükben kötött szerződésekre vonatkozó, e fogyasztók általi gyakorlásának tárgyában folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2002/65 irányelv

- 3 A 2002/65 irányelv (14), (15) és (19) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„(14) Ez az irányelv kiterjed az összes olyan pénzügyi szolgáltatásra, amelyet távértékesítés keretében nyújtanak. Bizonyos pénzügyi szolgáltatásokra azonban a közösségi jog különös rendelkezései vonatkoznak, és azokat továbbra is alkalmazni kell e pénzügyi szolgáltatásokra. Mindazonáltal meg kell határozni az ilyen szolgáltatások távértékesítésére vonatkozó elveket.

(15) A távollevő felek közötti szerződések feltételeinek megtárgyalása távközlő eszközök használatához kötött, amelyek a szolgáltató és a fogyasztó egyidejű jelenlétét nem igénylő távértékesítő vagy -szolgáltató rendszer részét képezik. E távközlő eszközök állandó fejlesztése olyan elvek meghatározását igényli, amelyek a széles körben még nem használt eszközökre is érvényesek. Ezért minden olyan szerződés távértékesítési szerződés, amelyre vonatkozóan az ajánlat, a feltételek megtárgyalása és maga a szerződéskötés távolból történik.

[...]

(19) A szolgáltató az a személy, aki távolból nyújt szolgáltatásokat. Az irányelvet azonban arra az esetre is alkalmazni kell, amikor az értékesítési fázisok valamelyikébe közvetítő kapcsolódik. Tekintettel a részvétel jellegére és mértékére, az irányelv vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell az ilyen közvetítőre, függetlenül annak jogállásától.”

4 A 2002/65 irányelv „Tárgy és hatály” című 1. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv célja, hogy a tagállamoknak a pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő fogalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit egymáshoz közelítse.”

5 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikke szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) »távollevők között kötött szerződés«: bármely olyan pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó szerződés, amely a szolgáltató és a fogyasztó között jön létre, szervezett távértékesítés vagy a szolgáltató által működtetett szolgáltatásnyújtó rendszer keretében, ahol a szolgáltató a szerződés céljából a szerződés megkötéséig, beleértve a szerződéskötés időpontját is, kizárólag távközlő eszközt vagy eszközöket használ;

b) »pénzügyi szolgáltatás«: bármely banki, hitel-, biztosítási, magán-nyugdíjpénztári, befektetési vagy fizetéssel kapcsolatos szolgáltatás;

[...]”

6 Az említett irányelvnek „Az elállás joga” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyasztó 14 naptári napon belül, indokolás és bárminemű szankció nélkül elállhasson a szerződéstől. [...]

[...]

(2) Az elállási jog nem alkalmazható a következő esetekre:

[...]

c) olyan szerződések, amelyeket a fogyasztó kifejezett kérelmére mindkét fél teljes mértékben teljesített, mielőtt a fogyasztó elállási jogát gyakorolná.

[...]”

A 2008/48 irányelv

7 A 2008/48 irányelv (7)–(10), (31), (34) és (35) preambulumbekzdése kimondja:

„(7) Annak érdekében, hogy a fogyasztói hitelek jól működő belső piacának kialakulását megkönnyítsék, számos kulcsfontosságú területen harmonizált közösségi keretről szükséges rendelkezni. Figyelemmel a fogyasztói hitelek folyamatosan fejlődő piacára és az európai polgárok fokozódó mobilitására, az előrettekintő közösségi jogalkotásnak, amely képes a hitel jövőbeli formáihoz alkalmazkodni és amely a tagállamok számára a végrehajtás során megfelelő mértékű rugalmasságot biztosít, segítenie kell a fogyasztói hitelek tárgyában modern jogszabályok megalkotását.

(8) Fontos, hogy a piac a fogyasztók bizalmának biztosítása érdekében megfelelő szintű fogyasztóvédelmet nyújtson. Így lehetségesnek kell lennie, hogy a hitelajánlatok szabad mozgása mind a hitelajánló, mind a hitelígénylő számára optimális körülmények között valósuljon meg, kellő figyelmet fordítva az egyes tagállamok sajátos körülményeire.

(9) Teljes harmonizációra van szükség annak biztosítására, hogy a Közösségben valamennyi fogyasztó érdekeit magas szinten és egyenlő módon védelmezzék, illetve hogy valódi belső piacot lehessen létrehozni. Ezért a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy vezethetnek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek eltérnek az ezen irányelvben meghatározottaktól. Ilyen harmonizált rendelkezések hiányában a tagállamok szabadon tarthatnak fenn vagy vezethetnek be nemzeti jogszabályokat. Ennek megfelelően a tagállamok például fenntarthatnak vagy bevezethetnek nemzeti rendelkezéseket az eladó vagy a szolgáltatást nyújtó és a hitelező egyetemleges felelősségére vonatkozóan. A tagállamok számára biztosított ezen lehetőség további példáját alkothatják az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek fenntartják vagy bevezetik az adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés felmondásának jogát, amennyiben a fogyasztó a hitelmegállapodástól való elállás jogát gyakorolja. [...]

(10) Az ezen irányelvben szereplő meghatározások kijelölik a harmonizáció alkalmazási körét. A tagállamoknak az irányelv rendelkezései végrehajtására vonatkozó kötelezettségét éppen ezért az irányelvnek az e meghatározások által kijelölt alkalmazási körére kell korlátozni. Ezen irányelv ugyanakkor – a közösségi jognak megfelelően – nem érinti ezen irányelv rendelkezéseinek tagállamok általi alkalmazását olyan területekre, amelyek kívül esnek az irányelv alkalmazási körén. A tagállamok ily módon fenntarthatnak vagy bevezethetnek ezen irányelv alkalmazási körébe nem tartozó – például 200 [eurónál (EUR)] kisebb vagy 75 000 EUR-nál nagyobb összegű – hitelmegállapodásokra vonatkozóan olyan nemzeti jogszabályokat, amelyek megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek vagy egyes rendelkezéseinek. Ezen túlmenően a tagállamok az irányelv rendelkezéseit a kapcsolt hitelmegállapodásoknak az irányelvben szereplő fogalmába nem tartozó kapcsolt hitelekre is alkalmazhatják. Így a kapcsolt hitelmegállapodásokra vonatkozó rendelkezések adásvételi vagy szolgáltatásnyújtási szerződés finanszírozására csak részben szolgáló hitelmegállapodásokra is alkalmazhatók.

[...]

(31) Annak érdekében, hogy a fogyasztók a hitelmegállapodás szerinti jogukat és kötelezettségeiket megismerhessék, a hitelmegállapodásnak világosan és tömören tartalmaznia kell valamennyi szükséges információt.

[...]

- (34) Annak érdekében, hogy a hasonló területeken az elállási jog gyakorlásával kapcsolatos eljárásokat közelíteni lehessen, szükséges rendelkezni az elállás szankció és indokolási kötelezettség nélküli jogáról, a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65[...] irányelvben meghatározottakhoz hasonló feltételek mellett.
- (35) Amennyiben a fogyasztó olyan hitelmegállapodástól áll el, amellyel összefüggésben árura tett szert és különösen a részletfizetésre történő vásárlástól, a vásárlás kötelezettségét kilátásba helyező bérleti vagy haszonbérleti szerződéstől, ezen irányelv nem érinti a tagállamoknak az áru visszaadására vagy bármely kapcsolódó kérdésre vonatkozó szabályozását.

[...]”

- 8 A 2008/48 irányelv „Tárgy” című 1. cikke így rendelkezik:

„Ezen irányelv célja a tagállamok fogyasztóknak nyújtott hitelekkel kapcsolatos megállapodásokra vonatkozó törvényei, rendeletei és közigazgatási eljárásai egyes aspektusainak összehangolása.”

- 9 Ezen irányelv „Hatály” című 2. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ezt az irányelvet hitelmegállapodásokra kell alkalmazni.

(2) Ez az irányelv nem alkalmazandó a következőkre:

[...]

- d) bérleti vagy haszonbérleti megállapodások, amelyek esetében a megállapodás tárgyának tekintetében sem maga a megállapodás, sem más különálló megállapodás nem írja elő a megvásárlás kötelezettségét; a megvásárlás kötelezettsége fennáll, ha arról a hitelező egyoldalúan határoz;

[...]”

- 10 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” címet viselő 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- c) »hitelmegállapodás«: olyan megállapodás, amely alapján a hitelező a fogyasztónak hitelt nyújt vagy annak nyújtására ígéretet tesz halasztott fizetés, kölcsön vagy más, ezekhez hasonló pénzügyi megoldás formájában, azon megállapodások kivételével, amelyek folyamatos szolgáltatásnyújtásra vagy ugyanolyan jellegű áruk ugyanolyan mennyiségben történő folyamatos értékesítésére vonatkoznak, és amelyek esetében a fogyasztó az ilyen szolgáltatásokért vagy árukért azok rendelkezésre bocsátása időtartama alatt részletekben fizet;

[...]

- i) »Teljes hiteldíjmutató«: a hitel fogyasztó által viselt teljes költsége a teljes hitelösszeg éves százalékában kifejezve, beleértve – adott esetben – a 19. cikk (2) bekezdésében említett költségeket.

[...]

- n) »Kapcsolt hitelmegállapodás«: olyan hitelmegállapodás, amelynek esetében
- i. az adott hitel kizárólag meghatározott áruk értékesítésével vagy egy meghatározott szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos megállapodás finanszírozását szolgálja; és
 - ii) a két megállapodás objektív szempontból kereskedelmi egységet képez; kereskedelmi egységről van szó, ha a szállító vagy a szolgáltató maga finanszírozza a hitelt a fogyasztó részére, vagy ha ezt egy harmadik személy finanszírozza, ha a hitelező a szállító vagy szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokat a hitelmegállapodás megkötésének vagy előkészítésének céljára használja fel, vagy ha a hitelmegállapodásban meghatározott árut vagy meghatározott szolgáltatást rögzítettek.

[...]”

- 11 A 2008/48 irányelvnek „A hitelmegállapodásokban feltüntetendő információk” című 10. cikke (2) bekezdése többek között a következőket írja elő:

„A hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a következőket:

[...]

- l) a késedelmes fizetések esetén alkalmazandó, a megállapodás megkötése időpontjában alkalmazandó kamat [helyesen: kamatláb] és a kiigazítására vonatkozó rendelkezések, valamint adott esetben a fizetendő késedelmi díjak;

[...]

- p) az elállási jog megléte vagy hiánya, azon időszak, amelyen belül az elállási jog gyakorolható, valamint az elállási jog gyakorlásának egyéb feltételei, ideértve a fogyasztó azon kötelezettségére vonatkozó tájékoztatást is, hogy a 14. cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében a lehívott tőkeösszeget, valamint a kamatot és a napi kamatösszeget meg kell fizetnie;

[...]

- r) a határidő előtti visszafizetés joga, a határidő előtti visszafizetés eljárása, valamint adott esetben tájékoztatás a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módjáról;

[...]

- t) a fogyasztó számára rendelkezésre áll-e peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, és ha igen, akkor az milyen módon vehető igénybe;

[...]”

12 Ezen irányelvnek „Az elállás joga” című 14. cikke a következőket írja elő:

„(1) A fogyasztó tizennégy naptári napon belül indokolás nélkül elállhat a hitelmegállapodástól.

Az elállásra nyitva álló időszak kezdete:

- a) vagy a hitelmegállapodás aláírásának napja; vagy
- b) az a nap, amikor a fogyasztó a 10. cikk értelmében megkapja a szerződési feltételeket és tájékoztatást, ha ez az időpont későbbi, mint az a) pontban említett időpont.”

[...]

(3) Ha a fogyasztó gyakorolja elállási jogát,

- a) annak érdekében, hogy az (1) bekezdésben említett határidő lejárta előtt érvényt szerezzen az elállásnak, a hitelező által a 10. cikk (2) bekezdésének p) pontja szerint nyújtott tájékoztatás alapján a nemzeti jognak megfelelő, igazolható módon értesíti erről a hitelezőt. A határidőt betartottnak kell tekinteni, ha az értesítést nyomtatott formában vagy más, a hitelező számára elérhető és hozzáférhető tartós adathordozón a határidő lejárta előtt feladják; és
- b) a hitelező számára indokolatlan késedelem nélkül és az elállásról szóló értesítésnek a hitelező számára történő megküldését követő legkésőbb 30 naptári napon belül megfizeti a tőkét, valamint a tőke után a hitellehívás időpontjától a tőke visszafizetésének időpontjáig felgyülemlett kamatot. A kamatot a megállapodás szerinti hitelkamatláb alapján kell kiszámítani. Elállás esetén a hitelező a fogyasztó részéről semmilyen más ellentételezésre nem jogosult, a hitelező által a közigazgatási szerveknek kifizetett, vissza nem térítendő díjakért járó ellentételezést kivéve.

(4) Ha a hitelező vagy – a hitelező és egy harmadik fél között létrejött megállapodás alapján – harmadik fél a hitelmegállapodással kapcsolatosan járulékos szolgáltatást is nyújt, a fogyasztót, ha a hitelmegállapodás tekintetében e cikknek megfelelően gyakorolja elállási jogát, a továbbiakban a járulékos szolgáltatás nem köti.

[...]”.

13 Ezen irányelv „Harmonizáció és az irányelv kötelező jellege” című 22. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Amennyiben ez az irányelv harmonizált rendelkezéseket tartalmaz, a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket.”

A 2011/83 irányelv

14 A 2011/83 irányelv (20)–(22), (37) és (49) preambulumbekzdésének szövege a következő:

- „(20) A távollevők között kötött szerződés fogalom meghatározásának valamennyi olyan esetre vonatkoznia kell, amikor áru vagy szolgáltatás értékesítésére szervezett távértékesítési rendszer keretében, a szerződés megkötésének időpontjáig – beleértve magát a szerződéskötést is – kizárólag egy vagy több távközlő eszköz (mint például postai megrendelés, internet, telefon vagy fax) alkalmazásával jön létre szerződés a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] és a fogyasztó között. E fogalom meghatározásnak azokra a helyzetekre is vonatkoznia kell, amikor a fogyasztó csupán az árurol vagy a szolgáltatásról való információgyűjtés céljából tesz látogatást az üzlethelyiségben és ezt követően távolról folytat tárgyalást a szerződéssel kapcsolatban, illetve köti meg azt. Ezzel ellentétben a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] üzlethelyiségében megtárgyalt, de végső soron távközlő eszközök alkalmazásával megkötött szerződések nem minősülnek távollevők közötti szerződéseknek. Szintén nem minősülnek távollevők közötti szerződéseknek a távközlő eszközök alkalmazásával kezdeményezett, de végső soron a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] üzlethelyiségében megkötött szerződések. [...] Az áru vagy szolgáltatás értékesítésére szervezett távértékesítési rendszer fogalmának magában kell foglalnia a kereskedőtől [helyesen: eladótól vagy szolgáltatótól] eltérő harmadik fél által felajánlott, azonban a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] által használt rendszereket, például az online értékesítési felületeket. E fogalom azonban nem terjed ki azokra az esetekre, amikor a weboldalak csupán a kereskedőről [helyesen: eladótól vagy szolgáltatótól], annak áruiról és/vagy szolgáltatásairól, illetve a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] elérhetőségéről szolgáltatnak információkat.
- (21) Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződést olyan szerződésként kell meghatározni, amelyet a kereskedő és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenlétében, a kereskedő üzlethelyiségétől eltérő helyen, például a fogyasztó otthonában vagy munkahelyén kötnek meg. Az üzlethelyiségen kívüli helyzetben a fogyasztó potenciális pszichológiai nyomásnak lehet kitéve vagy meglepetés érheti őt, függetlenül attól, hogy a fogyasztó kérte-e a kereskedő látogatását vagy sem. Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés fogalom meghatározásának ki kell terjednie az olyan helyzetekre is, amelyekben a fogyasztóval személyesen és egyénileg lépnek kapcsolatba üzlethelyiségen kívüli helyzetben, de a szerződést közvetlenül ezt követően a kereskedő üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával kötik meg. Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés fogalom meghatározása nem terjedhet ki azokra a helyzetekre, amelyek során a kereskedő először kizárólag azért látogat el a fogyasztó otthonába, hogy méreteket vegyen fel vagy árajánlatot tegyen, a fogyasztóra nézve bárminemű kötelezettségvállalás létrejötte nélkül, a szerződéskötésre pedig később, a kereskedő üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával kerül sor a kereskedő árajánlata alapján. Ezekben az esetekben a szerződés nem tekinthető közvetlenül azt követően megkötöttnek, hogy a kereskedő felvette a kapcsolatot a fogyasztóval, ha a fogyasztónak a szerződéskötést megelőzően volt ideje átgondolni a kereskedő ajánlatát. Üzlethelyiségen kívül kötött szerződéseknek kell minősülniük az olyan vásárlásoknak is, amelyekre a kereskedő által szervezett olyan út alkalmazásával kerül sor, amelyen a megszerzett termékeket reklámozzák és értékesítésre kínálják.

(22) Fizikai formájától függetlenül üzlethelyiségnek minősül minden olyan helyszín (például bolt, árusítóbódé vagy teherautó), amely a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] üzleti tevékenységének állandó vagy szokásos helyszínéül szolgál. [...] A jelen irányelv értelmében a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] nevében vagy képviselőjében eljáró személy üzlethelyiségét ezen irányelv alkalmazásában üzlethelyiségnek kell tekinteni.

[...]

(37) [...] Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében az esetleges meglepetésszerű értékesítés és/vagy a pszichológiai nyomás miatt kell biztosítani a fogyasztó részére az elállási jogot. [...]

[...]

(49) Az elállási jog tekintetében meg kell határozni bizonyos kivételeket, mind a távollevők között, mind az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések tekintetében. [...] Az elállási jog gyakorlása szintén célszerűtlen lehet egyes olyan szolgáltatások esetében is, amikor a szerződés megkötése olyan kapacitás lekötését jelenti, amelyet – az elállási jog gyakorlása esetén – a kereskedőnek [helyesen: eladónak vagy szolgáltatónak] nehéz lenne kihasználnia. Ez a helyzet állna fenn például a szállodai és üdülőhelyi foglalások, vagy a kulturális és sporteseményekre való helyfoglalások esetében.”

15 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

2) »kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató]«: bármely természetes vagy – akár magán-, akár köztulajdonban álló – jogi személy, aki vagy amely az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések vonatkozásában kereskedelmi, ipari, kézműipari vagy szakmai tevékenységével összefüggő célok érdekében jár el, ideértve bármely olyan személyt, aki vagy amely a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] nevében vagy javára jár el;

[...]

5. »adásvételi szerződés« bármely olyan szerződés, amelynek értelmében a kereskedő átruházza vagy vállalja, hogy átruházza a fogyasztóra valamely áru tulajdonjogát, a fogyasztó pedig megfizeti vagy vállalja, hogy megfizeti annak vételárát; az adásvételi szerződések vonatkozhatnak árukra és szolgáltatásokra egyaránt;

6. »szolgáltatási szerződés«: az adásvételi szerződéstől eltérő bármely olyan szerződés, amelynek alapján a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] a fogyasztó részére szolgáltatást nyújt vagy szolgáltatás nyújtását vállalja, ideértve a digitális szolgáltatásokat is;

7. »távollevők között kötött szerződés«: a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] és a fogyasztó között áru vagy szolgáltatás értékesítésére szervezett távértékesítési rendszer keretében, a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte nélkül – a szerződés megkötésének időpontjával bezárólag kizárólag egy vagy több távközlő eszköz alkalmazásával – kötött szerződés;

8. »üzlethelyiségen kívül kötött szerződés«: a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] és a fogyasztó között kötött bármely olyan szerződés,
- amelyet a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] és fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte mellett, a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] üzlethelyiségétől eltérő helyen kötöttek meg;
 - amelyre vonatkozóan a fogyasztó tett ajánlatot az a) pontban említettekkel azonos körülmények között;
 - amelyet a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] üzlethelyiségében vagy távközlő eszközök alkalmazásával közvetlenül azt követően kötöttek meg, hogy a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] – a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte mellett – személyesen és egyénileg kapcsolatba lépett a fogyasztóval a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] üzlethelyiségétől eltérő helyen; vagy
 - amelyet a kereskedő által szervezett olyan út során kötöttek meg, amelynek célja vagy eredménye áruknak vagy szolgáltatásoknak a fogyasztó számára történő népszerűsítése és értékesítése;

9. »üzlethelyiség«:

- bármely ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] a tevékenységét állandó jelleggel folytatja; vagy
- bármely ingó kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] a tevékenységét rendszeres jelleggel folytatja;

[...]

- 12) »pénzügyi szolgáltatás«: bármely banki, hitel-, biztosítási, magán-nyugdíjpénztári, befektetési vagy fizetéssel kapcsolatos szolgáltatás;

[...]

16 Az említett irányelv „Hatály” című 3. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ez az irányelv – az irányelv rendelkezései által meghatározott feltételek szerint és mértékben – kereskedők és fogyasztók között kötött szerződésekre alkalmazandó. Az irányelv víz, gáz, villamos energia vagy távfűtés – akár közszolgáltatók általi – szolgáltatására vonatkozó szerződésekre is alkalmazandó, amennyiben e termékeket szerződés alapján biztosítják.

[...]

- (3) Ez az irányelv nem alkalmazandó azon szerződésekre:

[...]

- d) amelyek tárgya pénzügyi szolgáltatás;

[...]

- 17 Ugyanezen irányelv „Tájékoztatási követelmények a távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében” című 6. cikkének (1) bekezdésének szövege a következő:

„(1) A fogyasztót a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződés, illetve annak megfelelő ajánlat mindaddig nem köti, amíg a kereskedő egyértelműen és érthető módon tájékoztatást nem nyújt a fogyasztónak a következőkről:

a) az áru vagy szolgáltatás lényeges tulajdonságai, az adathordozónak és az árunak vagy szolgáltatásnak megfelelő mértékben;

[...]

e) az áru vagy szolgáltatás adóval növelt teljes ára vagy – amennyiben az áru vagy szolgáltatás jellegéből adódóan az árat nem lehet előre észszerűen kiszámítani – az ár kiszámításának módja [...];

[...]

g) a fizetés, a szállítás és a teljesítés feltételei, az a határidő, amelyen belül a kereskedő vállalja, hogy leszállítja az árut vagy teljesíti a szolgáltatást, valamint adott esetben a kereskedő panaszkezelési módja;

[...]

o) adott esetben a szerződés időtartama, illetve ha a szerződés határozatlan időre szól vagy automatikusan meghosszabbodik, a szerződés felmondásának feltételei;

[...]”

- 18 A 2011/83 irányelvnek az „Elállási jog” című 9. cikke kimondja:

„(1) Azon esetet kivéve, amikor a 16. cikkben említett kivételek alkalmazandók, a fogyasztó 14 napon belül indoklás nélkül elállhat a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződéstől, anélkül, hogy a 13. cikk (2) bekezdésében és a 14. cikkben előírtakon kívül más költség terhelné.

(2) A 10. cikk sérelme nélkül az e cikk (1) bekezdésében említett elállási időszak az alábbiaktól számított 14 nap

a) szolgáltatási szerződés esetében a szerződés megkötésének napja;

[...]”.

- 19 Ezen irányelvnek „Az elállási jog alóli kivételek” című 16. cikke értelmében:

„A távollevők között és az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetében a tagállamok nem írják elő a 9–15. cikkben megállapított elállási jogot az alábbiakra vonatkozóan:

[...]

c) a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áruk értékesítése esetében;

[...]

l) szállásnyújtás esetében a lakáscélú szolgáltatás kivételével, áru fuvarozás, autókölcsönzés, étkeztetés vagy szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások esetében, amennyiben a szerződésben meghatározott teljesítési időpontot vagy időszakot kötötték ki;

[...]”

A német jog

Az alaptörvény

20 A Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye, a továbbiakban: alaptörvény) 25. cikkének szövege a következő:

„A nemzetközi jog általánosan elismert szabályai a szövetségi jogrend részét képezik. Azok elsőbbséget élveznek a törvényekkel szemben, és az ország területének lakóit közvetlenül megillető, illetve terhelő jogokat és kötelezettségeket keletkeztetnek.”

A polgári törvénykönyv

21 A Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) „Jóhiszemű teljesítés” című 242. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A kötelezett a szolgáltatást a jóhiszeműség követelményének megfelelően köteles nyújtani, az ügyletek során elfogadott szokásokra tekintettel.”

22 Ugyanezen irányelvnek „Alapkamatláb” című 247. cikke az alábbiakat írja elő:

„(1) Az alapkamatláb 3,62%. Az alapkamatlábát minden év január 1-jén és július 1-jén ki kell igazítani annyi százalékponttal, amennyivel a referenciaérték a legutóbbi kiigazítás óta emelkedett vagy csökkent. A referenciaérték megfelel az Európai Központi Bank által az érintett fél év első naptári napját megelőzően végrehajtott legutolsó irányadó refinanszírozási műveletre megállapított kamatlábnak.

(2) A Deutsche Bundesbank [német központi bank] a hatályos alapkamatlábát az (1) bekezdés második mondatában meghatározott időpontokat követően haladéktalanul közzéteszi a *Bundesanzeigerben* [német hivatalos közlöny].”

23 A BGB „Visszatartási jog” című 273. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a kötelezettnek ugyanabból a jogviszonyból, amelyen a kötelezettsége alapul, esedékes igénye van a jogosulttal szemben, akkor ha a kötelemből más nem derül ki, a hátralékban lévő teljesítést megtagadhatja, amíg a megfelelő teljesítést el nem végzik (visszatartási jog).”

- 24 Az említett irányelvnek „Az elállási jog joghatásai” című 274. cikke értelmében:
- „(1) A jogosult keresetét illetően az őrizetbe való jogra való hivatkozás egyetlen következménye, hogy az adóst a neki járó teljesítésért cserébe teljesítésre kell kötelezni (egyidejű teljesítés).
- (2) Ilyen marasztalás alapján a hitelező kérheti a követelésének végrehajtását anélkül, hogy a rá háruló teljesítésre sor kerülne, ha az adós átvételi késedelembe esik.”
- 25 A BGB „Késedelmi kamatok és a késedelemből eredő kár megtérítésének egyéb módjai” című 288. §-a (1) bekezdésének szövege értelmében:
- „Pénztartozás esetén a késedelem idejére kamat fizetendő. Az éves késedelmi kamatláb 5 százalékponttal haladja meg a mindenkori alapkamatlábát.”
- 26 A BGB „Az átvételi késedelem” című 293. §-a a következőket írja elő:
- „A jogosult késedelembe esik, ha a felajánlott teljesítést nem fogadja el.”
- 27 A BGB „Tényleges ajánlat” című 294. §-a a következőképpen rendelkezik:
- „A teljesítést ténylegesen fel kell ajánlani a hitelezőnek olyan módon, ahogyan a teljesítésre sor kerül.”
- 28 A BGB „Szóbeli ajánlat” című 295. §-a értelmében:
- „A kötelezett szóbeli ajánlata akkor elegendő, ha a hitelező arról tájékoztatta, hogy nem fogadja el a szolgáltatás teljesítését, vagy ha a hitelező fellépése szükséges a szolgáltatás teljesítéséhez, különösen, ha a dolgot a hitelezőnek vissza kell vennie. A szolgáltatás teljesítésére vonatkozó ajánlat egyenértékű a hitelezőhöz intézett, a szükséges intézkedés megtételére irányuló kéréssel.”
- 29 A BGB-nek „Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések” című 312b. §-ának szövege a következő:
- „(1) Az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések olyan szerződések,
1. amelyeket a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató egyidejű fizikai jelenléte mellett, az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségétől eltérő helyen kötöttek meg,
 2. amelyekre vonatkozóan a fogyasztó ajánlatot tett az 1. pontban említettekkel azonos körülmények között,
 3. amelyeket az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségében vagy távollévők közötti kommunikációt lehetővé tévő eszközök alkalmazásával kötöttek meg, amelyek esetében azonban az eladó vagy szolgáltató közvetlenül a szerződéskötést megelőzően – a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató egyidejű fizikai jelenléte mellett – személyesen és egyénileg kapcsolatba lépett a fogyasztóval az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségétől eltérő helyen, vagy
 4. amelyeket az eladó vagy szolgáltató által vagy segítségével szervezett olyan út során kötöttek meg, amelynek célja áruknak vagy szolgáltatásoknak a fogyasztó számára történő népszerűsítése és értékesítése és ezzel kapcsolatban a vele történő szerződéskötés.

Eladónak vagy szolgáltatónak minősülnek azok a személyek is, akik, illetve amelyek az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára járnak el.

(2) Az (1) bekezdés értelmében üzlethelyiségnek minősül bármely ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol az eladó vagy szolgáltató a tevékenységét állandó jelleggel folytatja, és bármely ingó kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol az eladó vagy szolgáltató a tevékenységét rendszeres jelleggel folytatja. Az eladó vagy szolgáltató helyiségének minősülnek azon üzlethelyiségek is, amelyekben az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró személy a tevékenységét állandó vagy rendszeres jelleggel folytatja.”

30 A BGB „Távollévők között kötött szerződések” című 312c. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) A »távollévők között kötött szerződések« olyan szerződések, amelyek esetében az eladó vagy szolgáltató, illetve az ő nevében vagy javára eljáró személy, valamint a fogyasztó a szerződéssel kapcsolatos tárgyalásokhoz és a szerződés megkötéséhez kizárólag távollévők közötti kommunikációt lehetővé tévő eszközöket használ, kivéve, ha a szerződés megkötésére nem áru vagy szolgáltatás értékesítésére szervezett távértékesítési rendszer keretében kerül sor.

(2) E törvény alkalmazásában a »távollévők közötti kommunikációt lehetővé tévő eszköz« minden olyan kommunikációs eszköz, amely a szerződés előkészítéséhez vagy megkötéséhez használható, anélkül hogy a felek egyidejűleg fizikailag jelen lennének, mint például levelek, katalógusok, telefonhívások, faxüzenetek, e-mailek, mobiltelefon-szolgáltatás útján küldött üzenetek (SMS), valamint a rádió és az elektronikus média.”

31 A BGB „Elállási jog” című 312 g §-a a következőket írja elő:

„(1) Üzlethelyisegen kívül és távollévők között kötött szerződések esetében a fogyasztót a 355. § szerint elállási jog illeti meg.

(2) A felek eltérő megállapodásának hiányában az alábbi szerződések esetében nem áll fenn elállási jog:

1. olyan nem előre gyártott áruk értékesítésére vonatkozó szerződések esetében, amelyek elkészítése a fogyasztó egyéni választásán alapul, vagy amelyek egyértelműen a fogyasztó szükségleteire vannak szabva,

[...]

9. A szállásnyújtásra irányuló szerződések esetében a lakáscélú szolgáltatás kivételével, áru fuvarozásra, gépjármű-bérbeadásra, étkeztetésre, valamint szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések esetében, amennyiben a szerződésben meghatározott teljesítési időpontot vagy időszakot kötöttek ki,

[...]”

32 A BGB „Egyidejű teljesítésre kötelezés” című 322. §-a (2) bekezdésének szövege a következő:

„A felperesnek először a saját részét kell teljesítenie, ha a másik fél az elfogadás elmulasztása miatt késedelembe esik, az ellenszolgáltatás kézhezvételét követően kötelezésre irányuló keresetet indíthat.”

33 A BGB „Az elállási jog a fogyasztói szerződések esetén” című 355. §-a értelmében:

„(1) Amennyiben a fogyasztót jogszabály alapján e rendelkezés szerint elállási jog illeti meg, a fogyasztót és a kereskedőt a szerződéskötési szándéknyilatkozataik a jövőre nézve nem kötik, ha a fogyasztó a megjelölt határidőn belül e szándéknyilatkozatát visszavonja. [...]

(2) Az elállásra nyitva álló időszak 14 nap. Az elállásra nyitva álló időszak kezdete eltérő rendelkezés hiányában a szerződés aláírásának időpontja.

[...]”

34 A BGB „A fogyasztói hitelmegállapodásokban szereplő elállási jog” című 356b. §-ának (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha általános fogyasztói kölcsönszerződés esetén az adósnak az (1) bekezdés alapján átadott dokumentum nem tartalmazza a 492. § (2) bekezdésében előírt kötelezően feltüntetendő információkat, a határidő nem kezdődik meg, amíg e hiányosságot nem pótolta a 492. § (6) bekezdésének megfelelően. [...]”

35 A BGB „A pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések kivételével az üzlethelyiségen kívül és a távollevők között kötött szerződésektől való elállás jogkövetkezményei” címet viselő 357. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kapott szolgáltatásokat legkésőbb 14 napon belül vissza kell szolgáltatni.

[...]

(4) Fogyasztási cikk adásvétele esetén az eladó mindaddig megtagadhatja a visszafizetést, amíg a visszaküldött árut vissza nem kapta, vagy a fogyasztó nem igazolta, hogy az árut elküldte. Ez nem vonatkozik arra az esetre, ha az eladó felajánlotta, hogy az árut visszaszállítja.”

36 A BGB 357. §-ának a BQ helyzetére a C-232/21. sz. ügyben alkalmazandó, 2012. január 31-én hatályos változata a következőképpen szól:

„(1) Az elállási és visszaadási jogra – eltérő rendelkezés hiányában – a törvényes felmondásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

[...]”

37 A BGB „A pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződésektől való elállás jogkövetkezményei” című 357a. §-a (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kapott szolgáltatásokat legkésőbb 30 napon belül vissza kell szolgáltatni.

[...]

(3) A fogyasztói kölcsönszerződésektől való elállás esetén az adós köteles megfizetni a kölcsön folyósítása és a kölcsön visszafizetése közötti időszakra számított, megállapodás szerinti kamatot. [...]”

38 A BGB „Az elállás tárgyát képező szerződéshez kapcsolt szerződés” című 358. §-a a következőképpen rendelkezik:

„[...]

(2) Ha a fogyasztó a 495. § (1) bekezdése vagy az 514. § (2) bekezdésének első mondata alapján érvényesen visszavonta a fogyasztói hitelmegállapodás megkötésére irányuló szándéknyilatkozatát, akkor az érintett fogyasztói hitelmegállapodáshoz kapcsolt, adásvételre vagy egyéb szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás megkötésére irányuló szándéknyilatkozata sem köti őt a továbbiakban.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti adásvételi vagy egyéb szolgáltatásnyújtási szerződést és a hitelmegállapodást össze kell kapcsolni, ha a hitel részben vagy egészben a másik szerződés finanszírozását szolgálja, és ha a kettő egy gazdasági egységet képez. Az ilyen egységet különösen akkor kell elfogadni, ha az eladó vagy szolgáltató maga finanszírozza a fogyasztó ellenszolgáltatását, vagy ha harmadik személy általi finanszírozás esetén a hitelező bevonja az eladót vagy szolgáltatót a hitelmegállapodás előkészítésébe vagy megkötésébe.

(4) A 355. § (3) bekezdését és a kapcsolt szerződés típusától függően a 357–357b. §-t értelemszerűen alkalmazni kell a kapcsolt szerződéstől való elállásra, tekintet nélkül a forgalmazás módjára. [...] A hitelezőt a fogyasztóval szemben megilletik az eladó vagy szolgáltató kapcsolt szerződésből eredő jogai, és terhelik az eladó vagy szolgáltató e szerződésből eredő kötelezettségei az elállás jogkövetkezményei tekintetében, ha az elállás hatályosulásának időpontjában a kölcsön összegét már kifizették az eladónak vagy szolgáltatónak.

[...]”

39 A BGB 358. §-ának a BQ helyzetére a C-232/21. sz. ügyben alkalmazandó, 2012. január 31-én hatályos változata a következőképpen szól:

„[...]

(2) Ha a fogyasztó a 495. § (1) bekezdése alapján érvényesen visszavonta a fogyasztói hitelmegállapodás megkötésére irányuló szándéknyilatkozatát, akkor az érintett fogyasztói hitelmegállapodáshoz kapcsolt, adásvételre vagy egyéb szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás megkötésére irányuló szándéknyilatkozata sem köti őt a továbbiakban.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti adásvételi vagy egyéb szolgáltatásnyújtási szerződést és a hitelmegállapodást össze kell kapcsolni, ha a hitel részben vagy egészben a másik szerződés finanszírozását szolgálja, és ha a kettő egy gazdasági egységet képez. Az ilyen egységet különösen akkor kell elfogadni, ha az eladó vagy szolgáltató maga finanszírozza a fogyasztó ellenszolgáltatását, vagy ha harmadik személy általi finanszírozás esetén a hitelező bevonja az eladót vagy szolgáltatót a hitelmegállapodás előkészítésébe vagy megkötésébe. [...]

(4) A 357. § megfelelően alkalmazandó a kapcsolódó szerződésekre. [...] A hitelezőt a fogyasztóval szemben megilletik az eladó vagy szolgáltató kapcsolt szerződésből eredő jogai, és terhelik az eladó vagy szolgáltató e szerződésből eredő kötelezettségei az elállás vagy a a dolog visszaadásának jogkövetkezményei tekintetében, ha az elállás hatályosulásának időpontjában a kölcsön összegét már kifizették az eladónak vagy szolgáltatónak.”

40 A BGB „Írásba foglalás, a szerződés tartalma” című 492. §-a értelmében:

„[...]

(2) A szerződésnek tartalmaznia kell az Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (az 1994. szeptember 21-i polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény, [BGBI. 1994 I, 2494. o., helyesbítés: BGBI. 1997 I, 1061. o., a továbbiakban: EGBGB]) 247. cikkének 6–13. §-ában a fogyasztókkal kötött hitelmegállapodások tekintetében előírt tájékoztatást.

[...]

(6) Ha a megállapodás nem tartalmazza a (2) bekezdés szerinti információkat, vagy ha azokat nem teljeskörűen tartalmazza, ezeket az információkat a szerződés tényleges megkötését követően, illetve a 494. § (2) bekezdésének első mondata szerinti esetekben a szerződés érvényessé válását követően utólag, tartós adathordozón is meg lehet adni.

[...]”

41 A BGB „Az elállás joga; gondolkodási idő” címet viselő 495. §-ának (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Fogyasztói hitelmegállapodás esetén az adóst megilleti a 355. § szerinti elállási jog.”

42 A BGB 495. §-ának a BQ helyzetére a C-232/21. sz. ügyben alkalmazandó, 2012. január 31-én hatályos változata a következőképpen szól:

„(1) Fogyasztói hitelmegállapodás esetén az adóst megilleti a BGB 355. §-a szerinti elállási jog.

[...]

(2) A 355–359a. cikket kell alkalmazni abban az esetben, ha:

1. az elállásra vonatkozó tájékoztatás helyett az EGBGB 247. cikke 6. §-ának (2) bekezdése szerinti kötelező tájékoztatás szerepel;
2. az elállásra nyitva álló határidő nem kezdődik meg,
 - a) a szerződés megkötése előtt
 - b) amíg a hitelfelvevő nem részesül a BGB 492. §-ának (2) bekezdése szerinti kötelező tájékoztatásban [...]

43 A BGB „Fizetési haladék, egyéb fizetési lehetőség” című 506. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy „[a] 358–360. és 491a–502. §, valamint az 505a–505. § rendelkezéseit – a 492. § (4) bekezdésének kivételével és a (3) és (4) bekezdésre is figyelemmel – alkalmazni kell azokra a szerződésekre, amelyek keretében az eladó vagy szolgáltató visszterhes fizetési halasztást vagy más visszterhes fizetési kedvezményt biztosít a fogyasztónak. [...]

A polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény

- 44 Az EGBGB „Tájékoztatási követelmények fogyasztói kölcsönszerződések, ellenérték fejében nyújtott finanszírozási támogatás és adásvételi szerződések esetében” című 247. cikke a következőképpen rendelkezik:

„[...]

3. § A szerződéskötést megelőző tájékoztatás tartalma általános fogyasztási hitelmegállapodások esetén,

(1) A szerződés megkötését megelőző tájékoztatásnak a következőket kell tartalmaznia:

[...]

5. a hitelkamatláb;

[...]

11. a késedelmes fizetés esetén alkalmazandó kamatláb és esetleges kiigazításának módja, valamint adott esetben a késedelem esetén fizetendő díjak,

[...]

6. § A szerződés tartalma

(1) A fogyasztói hitelmegállapodásnak világos és érthető módon tartalmaznia kell a következőket:

1. a 3. § (1) bekezdésének 1–14. pontja és (4) bekezdése szerinti információk,

[...]

(2) A BGB 495. §-a szerinti elállási jog fennállása esetében a szerződésnek tartalmaznia kell az elállás közlésének határidejével és egyéb feltételeivel kapcsolatos információkat, valamint utalást az adósra a már folyósított kölcsön visszafizetésére és kamat fizetésére vonatkozó kötelezettségére. A szerződésben fel kell tüntetni a naponta fizetendő kamatot. Amennyiben a fogyasztói hitelmegállapodás kiemelt és egyértelműen megfogalmazott szerződési feltételt tartalmaz, amely általános fogyasztói hitelmegállapodások esetében a 7. sz. mellékletben és ingatlan-hitelmegállapodások esetén a 8. sz. mellékletben foglalt mintának felel meg, a szerződési feltétel megfelel az első és második mondatban foglalt követelményeknek. [...] A hitelező a harmadik mondat figyelembevételével a formátum és a betűméret tekintetében eltérhet a mintától.

7. § A szerződésben feltüntetendő egyéb információk

(1) A fogyasztói hitelmegállapodásnak világos és érthető módon tartalmaznia kell a következő információkat, amennyiben azok jelentőséggel bírnak a szerződés szempontjából:

[...]

3. a határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés kiszámításának módja, feltéve, hogy a hitelező érvényesíteni kívánja az ilyen ellentételezéshez való jogát abban az esetben, ha az adós határidő előtt fizeti vissza a kölcsönt,
- (4) az adós számára rendelkezésre álló, peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, valamint adott esetben ezen eljárás igénybevételének feltételei.

[...]

12. § Kapcsolódó szerződések és visszterhes fizetési kedvezmények

(1) Az 1–11. § értelemszerűen alkalmazandó a BGB 506. §-ának (1) bekezdésében hivatkozott visszterhes fizetési kedvezményekre vonatkozó szerződésekre. Az ilyen szerződések, valamint az olyan fogyasztói hitelmegállapodások esetében, amelyek a BGB 358.-§-a szerint egy másik szerződéshez kapcsolódnak, vagy amelyekben a BGB 360. §-a (2) bekezdésének második mondata szerint árukat vagy szolgáltatásokat határoznak meg:

1. a szerződéskötést megelőző tájékoztatásnak – többek között az (5) bekezdés szerinti esetben – tartalmaznia kell a szerződés tárgyát és a pénzben kifejezett árat,
2. a szerződésnek tartalmaznia kell
 - a) a szerződés tárgyát és a pénzben kifejezett árat.
 - b) a BGB 358. és 359. §-ából, illetve 360. §-ából eredő jogokról, valamint e jogok gyakorlásának feltételeiről szóló tájékoztatást.

Amennyiben a fogyasztói hitelmegállapodás kiemelt és egyértelműen megfogalmazott szerződési feltételt tartalmaz, amely általános fogyasztói hitelmegállapodások esetében megfelel a 7. sz. mellékletben foglalt mintának, e szerződési feltételnek a BGB 360. §-a (2) bekezdésének második mondata szerinti kapcsolódó megállapodások és ügyletek esetében meg kell felelnie a második mondat 2. pontjának b) alpontjában meghatározott követelményeknek.

[...]”

A polgári perrendtartás

- 45 A Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás, a továbbiakban: ZPO) 348. §-a a következőket írja elő:

„(1) Ha az egyesbírónak a 348. cikk (1) bekezdése szerinti eredeti joghatósága nem megalapozott, a polgári tanács az ügyet végzéssel az egyik tagja elé utalja határozathozatalra, amennyiben

1. az ügy különös ténybeli vagy jogi nehézségeket vet fel,
2. az ügynek nincs elvi jelentősége, és
3. a főtanács előtt még nem vizsgálták meg érdemben az ügyet, kivéve, ha időközben feltételes határozatot, részleges ítéletet vagy közbenső ítéletet hoztak.

(2) Az egyesbíró a jogvitát az átvétel tárgyában való határozathozatal érdekében a polgári tanács elé utalja, amennyiben

1. az ügy sajátos ténybeli vagy jogi nehézségeinek vagy az ügy elvi jelentőségének alapja az eljárási helyzet lényeges megváltozása, vagy
2. a felek egybehangzóan ezt kéri.

A tanács az első mondat 1. vagy 2. pontjában előírt feltételek teljesülése esetén átveszi az ügyet. A tanács erről a felek meghallgatását követően végzéssel határoz. Az egyesbíróhoz történő ismételt áttétel kizárt.

(3) Fellebbezés nem alapulhat olyan átadáson, ajánlaton vagy átvételen, amelyre már sor került, vagy azt elmulasztották.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-38/21. sz. ügy

- 46 Egy BMW gépjármű-márkakereskedőnek, amelynek üzlethelyiségét VK, az alapeljárás felperese felkereste, egy alkalmazottja a BMW Bank hitelközvetítőjeként eljárva lízingbe vételre kínált egy gépjárművet VK számára. Ez az alkalmazott kiszámította a lízing különböző elemeit, és megvitatta VK-val annak időtartamát, valamint az egyszeri díj összegét és a lízingszerződés megkötése esetén fizetendő törlesztőrészleteket. Az alkalmazott jogosult volt arra, hogy tájékoztatást nyújtson a tervezett szerződésről, amelynek jellemzőit ismerte, valamint hogy válaszoljon a potenciális ügyfelek kérdéseire. Ezzel szemben nem volt jogosult a BMW Bank és a hozzá forduló fogyasztók közötti lízingszerződést megkötni. VK írásbeli kérelmet nyújtott be a gépjármű-kereskedőhöz egy magáncélra használt gépjárműre vonatkozó lízingszerződésnek a BMW Bankkal való megkötése iránt. Ezt a kérelmet ezt követően megküldték a banknak, amely azt annak elfogadása előtt megvizsgálta.
- 47 Így 2018. november 10-én VK távközlő eszköz útján egy magáncélra használt gépjárműre vonatkozó lízingszerződést kötött a BMW Bankkal.
- 48 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a BMW Bank megvásárolta a VK által meghatározott jellemzőkkel rendelkező járművet, és a szerződés teljes időtartama alatt a gépjármű tulajdonosa maradt.
- 49 A lízingszerződés azon alapult, hogy a BMW Bank a lízingszerződés teljes időtartamára évi 3,49%-os szerződéses kölcsönt nyújtott, a teljes hiteldíjmutató 3,55%-os volt. Tekintettel arra, hogy e szerződést 24 hónapos időtartamra kötötték, anélkül hogy VK-nak annak lejártakor meg kellett volna vásárolnia a gépjárművet, kikötötték, hogy VK-nak összesen csak 12 468,80 eurót kell fizetnie, amely a lízingidőszak elején, legkésőbb a gépjármű átadásakor fizetendő 4760 euró egyszeri díjnak, valamint 24, egyenként 321,95 euró összegű havi díjnak felel meg. A felek továbbá megállapodtak arról is, hogy a felperes évi 10 000 km-t tehet meg a gépjárművel, és annak visszaadása esetén megtett többletkilométerenként 7,37 centet köteles fizetni, míg ennél kisebb futásteljesítmény esetén meg nem tett kilométerenként 4,92 cent jár neki. Egyébiránt VK köteles volt megtéríteni a gépjármű értékvesztését, ha a gépjármű visszaszolgáltatása során megállapítást nyer, hogy annak állapota nem felel meg sem a korának, sem a megállapodás szerinti

- futásteljesítménynek. Végül az említett szerződés kikötötte, hogy VK köteles e gépjármű tekintetében valamennyi kockázatra vonatkozó biztosítást kötni, harmadik személyekkel szemben érvényesíteni a hibákra vonatkozó szavatossági jogokat, és viselni az elvesztés, a kár és az egyéb értékcsökkenés kockázatát.
- 50 VK megfizette az előleget, és azt megelőzően birtokba vette a gépjárművet, hogy 2019 januárjától megfizette volna a lízingszerződésben előírt havi lízingdíj-részleteket.
- 51 2019. június 25-i levelében VK jelezte, hogy a német jog rendelkezéseinek megfelelően el kíván állni a lízingszerződéstől.
- 52 A kérdést előterjesztő bíróság, a Landgericht Ravensburg (ravensburgi regionális bíróság, Németország) előtt VK azon az állásponton van, hogy ez utóbbi időpontban az elállási jog által előírt tizennégy napos elállási határidő még nem kezdődött meg, és e tekintetben többek között az említett jog alapján számára nyújtandó kötelező információk elégtelen és olvashatatlan jellegére hivatkozott. VK továbbá úgy véli, hogy a lízingszerződést távollevők között és/vagy üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek kell minősíteni, így mindenképpen megilleti a német jogban az ilyen típusú szerződések tekintetében előírt elállási jog. VK ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy nem volt lehetősége arra, hogy a BMW Banktól felvilágosítást kérjen vagy beszerezze a kötelező információkat, mivel e bank egyetlen alkalmazottja vagy képviselője sem volt jelen a szerződés megkötésének előkészítő szakaszában, amelyre a gépjármű-kereskedő helyiségeiben került sor.
- 53 A BMW Bank a maga részéről többek között azzal az indokkal vitatja az elállási jog fennállását, hogy a fogyasztói hitelmegállapodásokra vonatkozó elállási szabályok nem alkalmazandók az olyan lízingszerződésekre, mint amilyen az alapügyben szerepel. Ezenkívül a VK-val kötött lízingszerződésében megfelelően közölte VK-val a német jog által előírt valamennyi kötelező információt. Közelebbről, az elállási jogra vonatkozó tájékoztatás nagyon pontosan az elállási jogra vonatkozó információkat tartalmazó, jogszabályban előírt minta (a továbbiakban: jogszabályi minta) alapján készült, így e tájékoztatásról e jognak megfelelően vélelmezni kell, hogy pontos. Egyebekben a BMW Bank úgy véli, hogy a szerződés nem minősíthető távollevők között kötött szerződésnek, mivel VK személyes kapcsolatban állt egy hitelközvetítővel, aki tájékoztatni tudta őt a kínált szolgáltatásról. Nincs szó üzlethelyiségen kívül kötött szerződésről sem, mivel úgy kell tekinteni, hogy a hitelközvetítő az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára jár el.
- 54 A kérdést előterjesztő bíróság először is megjegyzi, hogy egy közelmúltbeli időpontig a német ítélkezési gyakorlat abból az elvből indult ki, hogy az olyan lízingszerződések esetében, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek, fennállt az elállási jog az azon szerződésekre vonatkozó nemzeti rendelkezések analógia útján történő alkalmazásával, amelyekkel az eladó vagy szolgáltató a fogyasztónak ellenérték fejében halasztott fizetést vagy más fizetési könnyítést biztosít.
- 55 2021. február 24-i ítéletében azonban a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) megállapította, hogy az ilyen analógiát nem lehet elfogadni, mivel a német jogalkotó nem kívánta elismerni az olyan lízingszerződésekkel kapcsolatos fizetési könnyítések tekintetében fennálló elállási jogot, mint amilyenek az alapügyben szerepelnek. E bíróság szerint ezt a megközelítést az uniós jog is megerősíti, mivel a 2008/48 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja nem alkalmazandó azokra a bérleti vagy lízingszerződésekre, amelyekben nincs előírva, hogy a bérlő vagy a lízingbevevő akár magában a szerződésben, akár külön szerződésben megvásárolja a szerződés tárgyát.

- 56 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal arra keresi a választ, hogy az olyan gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2008/48 irányelv, vagy adott esetben a 2011/83 irányelv és a 2002/65 irányelv hatálya alá tartozik-e, és ez utóbbi tekintetében többek között azt kérdezi a Bíróságtól, hogy az ilyen szerződés e két utóbbi irányelv egyike értelmében vett „pénzügyi szolgáltatásokra” vonatkozó szerződésnek minősíthető-e.
- 57 Másodsor, abban az esetben, ha az ilyen lízingszerződés a 2008/48 irányelv hatálya alá tartozik, a kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e ezzel az irányelvvel az a nemzeti szabályozás, amely szerint az eladó vagy szolgáltató tiszteletben tartja azon kötelezettségét, hogy tájékoztassa a fogyasztót az elállási jogáról, amikor a szerződésben olyan nemzeti rendelkezésekre hivatkozik, amelyek maguk is jogszabályi mintára utalnak. Ezenkívül azt kérdezi, hogy az e kérdésre adott nemleges válasz esetén mellőzni kell-e ezen szabályozás alkalmazását.
- 58 Másodsor, abban az esetben, ha az ilyen szabályozás alkalmazását nem szabad figyelmen kívül hagyni, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p), l) és t) pontja értelmében az eladónak vagy szolgáltatónak milyen információkat kell feltüntetnie a hitelmegállapodásokban, továbbá mikor kezdődik az elállási határidő az ilyen kötelező információk helytelen feltüntetése esetén.
- 59 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját illetően a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy véli, hogy amennyiben az olyan lízingszerződés, mint amilyen az alapügyben szerepel, úgy rendelkezik, hogy a hitelnek az elállási jog gyakorlása miatti, határidő előtti visszafizetése esetén 0,00 euró napi kamatot kell fizetni a jármű átadása és annak visszaszolgáltatása közötti időszakra, a fogyasztót megfelelően tájékoztatták arról, hogy a hitelező ezen időszak tekintetében lemond a napi kamatokhoz való jogáról. A kérdést előterjesztő bíróság a maga részéről úgy véli, hogy mivel a lízingszerződés 3,49%-os éves hitelkamatlábát is említi, az így elfogadott megfogalmazás ellentétesnek bizonyulhat az egyértelműség és a tömörség e rendelkezésben foglalt követelményével, annál is inkább, mivel ezen irányelv 14. cikke (3) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a kamatokat a felek megállapodása szerinti hitelkamatláb alapján kell kiszámítani.
- 60 Ami a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját illeti, a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) szerint elegendő, ha az olyan záradék, mint amelyet az alapügyben szóban forgó lízingszerződésben alkalmaznak, arra utal, hogy a késedelmes fizetés esetén alkalmazandó kamatlábát az e szerződésben hivatkozott jogszabályi rendelkezésben említett referencia-kamatlábhoz viszonyított bizonyos százalékos arány alapján határozzák meg. A kérdést előterjesztő bíróságban ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy az alkalmazandó mértéket nem inkább abszolút értékben, azaz konkrét százalékban kell-e megjelölni.
- 61 Ezenkívül, ami a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját illeti, a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) azon a véleményen van, hogy az olyan lízingszerződésben szereplő záradék keretében, mint amilyenről az alapügyben szó van, nyilvánvalóan nem szükséges megemlíteni e szerződésben az ügyfél esetleges panasza elfogadhatóságának valamennyi feltételét, mivel elegendő a közvetítői eljárást szabályozó rendeletre hivatkozni. A kérdést előterjesztő bíróság a maga részéről úgy véli, hogy magában a szerződésben meg kell jelölni a közvetítői eljárásához való hozzáférés valamennyi formális feltételét.

- 62 Egyébiránt az elállásra nyitva álló határidőt illetően meg kell határozni, hogy kizárólag az olyan lízingszerződésben feltüntetendő kötelező információk hiánya akadályozza-e meg e határidő kezdetét, mint amilyen az alapügyben szerepel, vagy a szerződésben szereplő pontatlan tájékoztatásnak is lehet ilyen hatása.
- 63 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében előírt elállási jog gyakorlása visszaélészerűnek tekinthető-e vagy megszűnhet-e ezen jog.
- 64 Ami egyrészt a jogvesztés kérdését illeti, a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy véleménye szerint kétséges, hogy az elállási jog fogyasztó általi gyakorlása jogvesztő jellegű lehet-e, annál is inkább, mivel nincs erre vonatkozó jogalap.
- 65 Közelebbről, a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjából az következik, hogy az elállási jog időben nem korlátozott, ha a fogyasztó nem kapja meg a 2008/48 irányelv 10. cikkében előírt tájékoztatást, az eladónak vagy szolgáltatónak ugyanis lehetősége van arra, hogy ezen információk közlése révén bármikor megkezdje az elállási időszakot. Egyébiránt az elállási jog nemcsak a fogyasztó egyéni védelmére irányul, hanem általánosabb célokra is, mint a túlzott eladósodás megelőzése és a pénzügyi piacok stabilitásának megerősítése.
- 66 Másrészt, ami az elállási jog visszaélészerű gyakorlásának kérdését illeti, a kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) közelmúltbeli ítélkezési gyakorlata szerint az ilyen visszaélészerű joggyakorlás megállapításához az átfogó értékelés keretében figyelembe kell venni bizonyos körülményeket, nevezetesen azt, hogy a fogyasztó egyértelműen megállapíthatta, hogy a jogszabályi mintának nem megfelelő téves tájékoztatásnak számára nem volt jelentősége, hogy a felülvizsgálati eljárás szakaszában először hivatkozott arra, hogy az elállási jogra vonatkozó tájékoztatás nem felelt meg az említett mintának, vagy hogy gyakorolta elállási jogát, amikor úgy vélte, hogy nem köteles ellenértéket fizetni az eladónak vagy szolgáltatónak, miután a járművet rendeltetészerűen használta.
- 67 Lényegében ugyanakkor ugyanazon okokból, mint amelyeket a jogvesztéssel kapcsolatban előadtak, a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy az elállási jog nem korlátozható azon az alapon, hogy e jogot állítólagosan visszaélészerűen gyakorolták.
- 68 Harmadszor, abban az esetben, ha az olyan gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2002/65 és a 2011/83 irányelv értelmében vett pénzügyi szolgáltatási szerződésnek minősül, a kérdést előterjesztő bíróság annak meghatározása érdekében, hogy VK rendelkezhet-e elállási joggal, először is arra keresi a választ, hogy az ilyen szerződést a 2011/83 irányelv értelmében vett, üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek kell-e minősíteni, amennyiben azt olyan személy – a jelen esetben a gépjármű-kereskedő – üzlethelyiségében kötötték meg, aki csak a szerződés megkötését előkészítő szakaszban részt, anélkül hogy e személy e szerződés megkötése érdekében a hitelező képviselőjére vonatkozó jogkörrel rendelkezne.
- 69 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy bár a 2011/83 irányelv 3. cikke (3) bekezdésének d) pontja értelmében kétségek nélkül nem alkalmazandó a pénzügyi szolgáltatásokra, a BGB 312b. §-ának az üzlethelyiségen kívül kötött szerződésekre vonatkozó értelmezése ezen irányelv értelmezésétől függ. Mivel ugyanis ez utóbbi irányelvet az uniós jog által meghatározott kereten túl ültették át, az Európai Uniónak nyilvánvaló érdeke, hogy azt egységesen értelmezzék. Így tehát arról a kérdéstről van szó, hogy a szerződéskötést előkészítő

szakaszban közvetítőként eljáró személyek közreműködése úgy tekinthető-e, hogy e személyek a 2011/83 irányelv 2. cikkének 2. pontja, és következésképpen a BGB 312b. §-a (1) bekezdésének második mondata értelmében az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára jártak el.

- 70 Másodsor, abban az esetben, ha az olyan lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek minősülne, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontjában szereplő, az elállási jog alóli, autókölcsönzési szolgáltatás nyújtására vonatkozó kivétel alkalmazandó-e ezen szerződésre. E tekintetben egy német felsőbb szintű bíróság határozatára hivatkozik, amely szerint az autókölcsönzés csak a gépkocsik rövid távú bérbeadását foglalja magában, a hosszú távú lízingszerződéseket azonban nem.
- 71 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság – továbbra is annak meghatározása érdekében, hogy fennáll-e VK elállási joga – arra keresi a választ, hogy az olyan gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, amilyen az alapügyben szerepel, minősíthető-e a 2002/65 és a 2011/83 irányelv értelmében vett távollevők között kötött szerződésnek, amennyiben a fogyasztó csak a szerződéskötést előkészítő szakaszban közreműködő személlyel, a jelen esetben a gépjármű-kereskedővel állt személyes kapcsolatban, anélkül hogy e személy e szerződés megkötése céljából képviseleti jogkörrel rendelkezett volna, és egyébiránt nem volt jogosult a szerződés megkötésére.
- 72 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság leszögezi, hogy azok a személyek, akik csupán egy ilyen előkészítő szakaszban járnak el, nem tekinthetők az ilyen szerződést kínáló eladó vagy szolgáltató képviselőinek. Mindazonáltal a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) megállapította, hogy nem teljesül a 2002/65 és a 2011/83 irányelv értelmében vett, a – távértékesítéshez szükséges – távközlő eszközök kizárólagos használatára vonatkozó feltétel, ha a fogyasztónak a szerződés megkötésének előkészítési szakaszában olyan személlyel kerül személyes kapcsolatba, aki az eladó vagy szolgáltató nevében tájékoztatást nyújt számára a szerződésről.
- 73 E körülmények között a Landgericht Ravensburg (ravensburgi regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata szerinti törvényességi fikciót illetően:

- a) Összeegyeztethetetlen-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával és 14. cikkének (1) bekezdésével az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Amennyiben igen:

- b) Az következik-e az uniós jogból, különösen a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjából és 14. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata nem alkalmazható annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB

247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Ha az első kérdés b) pontjára nemleges választ kell adni:

- 2) A 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti, kötelezően feltüntetendő információkat illetően:
- a) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját, hogy a hitelmegállapodásban feltüntetendő napi kamatösszeget a hitelmegállapodásban feltüntetett szerződéses hitelkamatláb alapján kell kiszámítani?
 - b) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, hogy abszolút számként kell közölni a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, legalább azonban abszolút számként kell feltüntetni az alkalmazandó referencia-kamatlábat (jelen esetben a [BGB] 247. §-a szerinti alapkamatlábat), amelyből hozzáadással (jelen esetben a BGB 288. §-a (1) bekezdése második mondatának megfelelően öt százalékpont hozzáadásával) számítható ki az alkalmazandó késedelmi kamatláb, és a fogyasztót tájékoztatni kell a referencia-kamatlábról (alapkamatlábról) és annak változékonyságáról?
 - c) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját, hogy a hitelmegállapodás szövegében közölni kell a peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás igénybevételének lényeges alaki feltételeit?

Ha a fenti második kérdés a)–c) pontja közül legalább egyre igenlő választ kell adni:

- d) Úgy kell-e értelmezni a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontját, hogy az elállásra nyitva álló időszak csak akkor kezdődik meg, ha a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatásra teljeskörűen és pontosan sor került?

Amennyiben nem:

- e) Melyek azok az irányadó szempontok, amelyek alapján az elállásra nyitva álló időszak a hiányos vagy pontatlan információk ellenére megkezdődik?

Ha a fenti első kérdés a) pontjára és/vagy a második kérdés a)–c) pontjai közül legalább egyre igenlő választ kell adni:

- 3) A 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joggal kapcsolatos jogvesztést illetően:
- a) Megszűnhet-e a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog?

Amennyiben igen:

- b) Az elállási jognak a parlament által elfogadott törvényben szabályozandó időbeli korlátozásáról van-e szó a jogvesztés esetében?

Amennyiben nem:

- c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e a jogvesztés, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság miatt betudható neki?

Amennyiben nem:

d) Ellentétes-e a jogvesztésre vonatkozó szabályok jóhiszemű alkalmazásával a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal kezdődik meg az elállásra nyitva álló időszak?

Amennyiben nem:

e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van az alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

4) A fogyasztót a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata alapján megillető elállási jog visszaélésszerű gyakorlását feltételezve:

a) Lehet-e a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog gyakorlása visszaélésszerű?

Amennyiben igen:

b) Az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának vélelmezése esetén fennáll-e az elállási jog olyan korlátozása, amelyet parlament által elfogadott törvényben kell szabályozni?

Amennyiben nem:

c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának vélelme, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság miatt betudható neki?

Amennyiben nem:

d) Ellentétes-e az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának jóhiszemű vélelmezésével a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal kezdődik meg az elállásra nyitva álló időszak?

Amennyiben nem:

e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van az alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

5) A 2011/83 irányelv és/vagy a 2008/48 irányelv és/vagy a 2002/65 irányelv hatálya alá tartoznak-e a kilométer-alapú elszámolást tartalmazó, körülbelül két–három éves futamidejű gépjárműlízing-szerződések, amelyeket a rendes felmondási jog formanyomtatványon történő kizárásával kötöttek, és amelyek esetében a fogyasztónak gondoskodnia kell a gépjármű teljes körű casco biztosításáról, ezenkívül az ő kötelezettsége a gépjármű hibái miatti, harmadik személyekkel szembeni (különösen a gépjármű-kereskedéssel és a gépjármű gyártójával szembeni) jogérvényesítés, és a fogyasztó viseli továbbá az elvesztés, a károsodás és az értékcsökkenés kockázatát? E tekintetben a [2008/48] irányelv 3. cikkének c) pontja értelmében vett hitelmegállapodásokról és/vagy a [2011/83] irányelv 2. cikkének 12. pontja, valamint a [2002/65] irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződésekről van-e szó?

- 6) Amennyiben az [5) kérdésben] ismertetett, kilométer-alapú elszámolást tartalmazó gépjárműlízing-szerződések pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződéseknek minősülnek:
- a) A [2011/83] irányelv 2. cikkének 9. pontja értelmében vett ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiségeknek minősülnek az olyan személy üzlethelyiségei is, aki, illetve amely szerződéseket készít elő az eladó vagy szolgáltató számára, ő maga azonban nem rendelkezik képviseleti joggal az érintett szerződések megkötésére vonatkozóan?

Amennyiben igen:

- b) Ugyanez vonatkozik-e arra az esetre is, ha a szerződést előkészítő személy egy másik ágazatban folytat vállalkozási tevékenységet, és/vagy felügyeleti szempontból és/vagy polgári jogi szempontból nem jogosult pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések megkötésére?
- 7) Amennyiben a 6. a) vagy b) kérdések közül az egyikre nemleges választ kell adni:

Úgy kell-e értelmezni a [2011/83] irányelv 16. cikkének 1) pontját, hogy az [5) kérdésben] ismertetett, kilométer-alapú elszámolást tartalmazó gépjárműlízing-szerződések e kivétel alá tartoznak?

- 8) Amennyiben az [5) kérdésben] ismertetett, kilométer-alapú elszámolást tartalmazó gépjárműlízing-szerződések pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződéseknek minősülnek:
- a) A [2002/65] irányelv 2. cikkének a) pontja és a [2011/83] irányelv 2. cikkének 7. pontja értelmében vett, távollevők között kötött szerződésről van-e szó akkor is, ha a szerződéssel kapcsolatos tárgyalások során csak olyan személlyel állt fenn személyes kapcsolat, aki, illetve amely fogyasztókkal kötendő szerződéseket készít elő az eladó vagy szolgáltató számára, ő maga azonban nem rendelkezik képviseleti joggal az érintett szerződések megkötésére vonatkozóan?

Amennyiben igen:

- b) Ugyanez vonatkozik-e arra az esetre is, ha a szerződést előkészítő személy egy másik ágazatban folytat vállalkozási tevékenységet, és/vagy felügyeleti szempontból és/vagy polgári jogi szempontból nem jogosult pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések megkötésére?"

A C-47/21. sz. ügy

- 74 F. F. 2017. április 12-én nettó 15 111,70 euró összegű kölcsönszerződést kötött a C. Bankkal egy magáncélra szánt használt személygépkocsi vásárlására.
- 75 Az a gépjármű-kereskedő, akitől F. F. a gépjárművet megvásárolta, a kölcsönszerződés előkészítése és megkötése során a C. Bank hitelközvetítőjeként járt el, és a bank által rendelkezésre bocsátott szerződésmintákat használta. A kölcsönszerződés szerint e gépjármű vételára 14 880,00 euró volt. Mivel 2000,00 euró előleget fizettek ki, a még fizetendő ár 12 880,00 euró volt, és azt a szóban forgó kölcsönből kellett finanszírozni.

- 76 A szóban forgó szerződés a kölcsön 60 egyforma összegű havi részletben történő visszafizetését, valamint egy magasabb összegű végső részlet megfizetését írja elő. Az F. F. által vásárolt gépjárművet garanciavállalás címén átruházták a C. Bankra. A kölcsön folyósítását követően F. F. rendszeresen fizette a megállapodás szerinti havi törlesztőrészeket.
- 77 2020. április 1-jén F. F. elállt a kölcsönszerződéstől.
- 78 F. F. úgy véli, hogy a kölcsönszerződésben szereplő elállási jogra vonatkozó információk egyértelműségének hiánya, valamint több olyan kötelező adat téves jellege miatt, amelyeket a szerződésben a német jog értelmében fel kellett volna tüntetni, az elállási jog által előírt tizennégy napos elállási határidő még nem kezdődött meg. E körülmények között többek között azt kéri, hogy térítsék vissza számára az elállás időpontjáig általa megfizetett havi törlesztőrészeket, valamint a gépjármű-kereskedőnek fizetett előleget, azaz összesen 10 110,11 eurót. F. F. továbbá annak megállapítását kéri, hogy a C. Bank a BGB 293. §-a értelmében a gépjármű átvételével késedelembe esett.
- 79 A C. Bank a kereset elutasítását kéri, mivel többek között úgy véli, hogy F. F. részére – többek között a jogszabályi mintán keresztül – megfelelően megadta az összes kötelező információt.
- 80 A kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e a 2008/48 irányelvvel az a nemzeti szabályozás, amely szerint az eladó vagy szolgáltató teljesíti azon kötelezettségét, hogy tájékoztassa a fogyasztót az elállási jogáról, amikor a szerződésben olyan nemzeti rendelkezésekre hivatkozik, amelyek maguk is jogszabályi mintára utalnak, sőt, a megállapodásban az e mintából származó, de ezen irányelv előírásaival ellentétes információkat tüntet fel. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az említett irányelvvel való összeegyeztethetlenség megállapítása esetén mellőzni kell-e az ilyen szabályozás alkalmazását.
- 81 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy még ha feltételezzük is, hogy a C. Bank tévesen használta a jogszabályi mintát, F. F. akkor sem vitathatja megalapozottan a fent hivatkozott törvényi vélelem alkalmazását, mivel ennek vitatása a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) által meghatározott szempontok szerint joggal való visszaélésnek minősül.
- 82 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy milyen információkat kell feltüntetnie a kereskedőnek a hitelmegállapodásokban a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l), p), r) és t) pontja értelmében, valamint arra az időpontra vonatkozóan, amikor az ilyen kötelező információk helytelen feltüntetése esetén megkezdődik az elállási időszak.
- 83 Először is, ami a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját illeti, amely a hitelezőnek az ellentételezéshez való jogára és ezen ellentételezés kiszámításának módjára vonatkozik, a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) egy olyan kikötéssel szemben, mint amely az alapügy tárgyát képezi, úgy vélte, hogy a hitelező szorítkozhat arra, hogy nagy vonalakban megemlítsa a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámításának főbb paramétereit. A kérdést előterjesztő bíróságban ugyanakkor felmerül a kérdés, hogy egy olyan szerződésben, mint amelyről az alapügyben szó van, nem kellene-e inkább pontos és a fogyasztó számára érthető számítási képletet feltüntetni. Adott esetben azt is meg kell határozni, hogy az ilyen szerződésben szereplő, a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés

- kiszámítására vonatkozó információk elégtelen jellege kizárólag az ellentételezéshez való jog megszűnésével szankcionálható-e, vagy az ilyen helyzetet a tájékoztatás elmaradásának kell tekinteni oly módon, hogy nem kezdődik meg az elállási idő.
- 84 Ezt követően, ami a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l), p) és t) pontját illeti, a kérdést előterjesztő bíróság ugyanazokat a kétségeket fejt ki, mint amelyeket a jelen ítélet 59–61. pontja említ, azzal a pontosítással, hogy az F. F. által a C. Bankkal 2017. április 12-én kötött szerződés az e pontokban említettekhez hasonló záradékokat tartalmazott.
- 85 Végül az elállási határidőt illetően a kérdést előterjesztő bíróság ugyanazokat a kérdéseket veti fel, mint amelyeket a jelen ítélet 62. pontja ismertet.
- 86 Harmadszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az elállási jog korlátozható-e a jóhiszeműség megsértése esetén. E bíróság különösen arra keresi a választ, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében előírt elállási jog jogvesztés tárgya lehet-e, és ha igen, milyen módon, és hogy e jog gyakorlása bizonyos körülmények között visszaélészerűnek tekinthető-e. E tekintetben ugyanarra az érvelésre támaszkodik, mint amely a jelen ítélet 63–67. pontjában szerepel.
- 87 Negyedszer, a kérdést előterjesztő bíróság a fogyasztónak a teljesített havi törlesztőrészek visszatérítéséhez való jogának érvényesítésével kapcsolatban tesz fel kérdést, amikor az a hitelmegállapodás, amelytől elállt, adásvételi szerződéshez kapcsolódik. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy amennyiben a hitelmegállapodás személygépkocsira vonatkozó adásvételi szerződéshez kapcsolódik, a hitelező megtagadhatja a havi törlesztőrészek és adott esetben a kifizetett előleg visszafizetését mindaddig, míg e gépjárművet vissza nem kapja, vagy amíg a fogyasztó nem igazolja, hogy azt elküldte, vagy hogy az eladó vagy szolgáltató székhelyére küldött tényleges átvételi ajánlatot követően a lízingbeadó a BGB 293. §-a értelmében vett átvételi késedelembe esett.
- 88 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy e visszafizetés abban az esetben, ha a hitelező vitatja az elállás érvényességét, a bírósági jogvita jogerős befejezéséig elhalasztható. Ez kétségeket ébreszthet a kérdést előterjesztő bíróságban azzal kapcsolatban, hogy az ilyen előzetes visszaszolgáltatási követelmény és annak eljárási következményei összeegyeztethetők-e a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében foglalt elállási jog tényleges érvényesülésével. Az ilyen gépjármű ugyanis az esetek többségében szükséges a fogyasztó foglalkozásának gyakorlásához, és jelentős tőkét köt le. Ha ez utóbbinak anélkül kellene visszaadnia a gépjárművet, hogy tudná, hogy az elállás valóban hatályos, és adott esetben milyen határidőn belül kapja meg a hitelező által fizetendő összegeket annak érdekében, hogy ezt követően egy ezt helyettesítő terméket vásárolhasson, akkor az a legtöbb esetben visszatartaná őt az elállási jog gyakorlásától.
- 89 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy abban az esetben, ha azt a következtetést kellene levonni, hogy a jármű idő előtti visszaadására vonatkozó kötelezettség nem egyeztethető össze a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésével, közvetlen hatállyal rendelkezik-e ezen rendelkezés, melynek következtében mellőzni kell a vonatkozó nemzeti rendelkezések alkalmazását.

- 90 Ötödször, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az egyesbírói feladatok gyakorlására vonatkozó nemzeti eljárási szabályozás összeegyeztethető-e az EUMSZ 267. cikkel. E kérdés magyarázata, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügyet az e bíróságon belül ezen ügyben eljáró testület egyesbíró elé utalta, következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet kizárólag ez az egyesbíró nyújtotta be.
- 91 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy vitatott a kérdés, hogy a német jogban egyesbíró jogosult-e előzetes döntéshozatal iránti kérelmet előterjeszteni. Közelebbről, a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az egyesbíró megsérti a törvényes bíró elvét azáltal, hogy saját hatáskörében előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjeszt elő, mivel a jogvitát az illetékes bírói tanács elé kellene utalnia, hogy az újra foglalkozzon az üggyel.
- 92 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy az EUMSZ 267. cikk második bekezdésével ellentétes az ilyen, az illetékes bírói tanács elé utalásra vonatkozó kötelezettség. Jóllehet a Bíróság már kimondta, hogy az egyesbíró által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem az uniós jog szempontjából elfogadható, függetlenül attól, hogy tiszteletben tartották-e a nemzeti eljárási szabályokat, vagy sem, függőben hagyta azt a kérdést, hogy mellőzni kell-e az egyesbíró előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére vonatkozó lehetőségét korlátozó nemzeti rendelkezés alkalmazását.
- 93 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy ez a kérdés releváns az előtte folyamatban lévő ügy megoldása szempontjából, mivel azon párhuzamos eljárásokban, amelyekben az egyesbíró előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordult a Bírósághoz, az alperesek a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) fent hivatkozott megfontolásaira támaszkodva vitatták az előzetes döntéshozatalra utaló végzéseket, vagy a kérdést előterjesztő bíróság részrehajlás miatti kizárását kérték, mivel ilyen helyzet megismétlődhet a jelen ügyben.
- 94 E körülmények között a Landgericht Ravensburg (ravensburgi regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „(1) Az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata szerinti törvényességi fikciót illetően:
- a) Összeegyeztethető-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával és 14. cikkének (1) bekezdésével az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?
- Amennyiben igen:
- b) Az következik-e az uniós jogból, különösen a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjából és 14. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata nem alkalmazható annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB

247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Az első kérdés a) és b) pontjára adott választól függetlenül:

- 2) A [2008/48] irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti, kötelezően feltüntetendő információkat illetően:

(A második kérdés a) pontját visszavonták.)

- b) A [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját illetően:

aa) Úgy kell-e értelmezni ezt a rendelkezést, hogy a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezésre vonatkozóan a kölcsönszerződésben szereplő információknak kellően pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa a fizetendő ellentételezés összegét?

(A fenti kérdésre adott igenlő válasz esetén:)

- bb) Ellentétes-e a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjával és 14. cikke (1) bekezdésének második mondatával az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja értelmében vett hiányos információk esetén az elállásra nyitva álló időszak mindazonáltal a szerződéskötéssel kezdődik, és csupán a hitelezőnek a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezéshez való joga szűnik meg?
- c) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját, hogy abszolút számként kell közölni a hitelmegállapodás megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, legalább azonban abszolút számként kell feltüntetni az alkalmazandó referencia-kamatlábat (jelen esetben a [BGB] 247. §-a szerinti alapkamatlábat), amelyből hozzáadással (jelen esetben a BGB 288. §-a (1) bekezdése második mondatának megfelelően öt százalékpont hozzáadásával) számítható ki az alkalmazandó késedelmi kamatláb, és a fogyasztót tájékoztatni kell a referencia-kamatlábról (alapkamatlábról) és annak változékonyságáról?
- d) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját, hogy a hitelmegállapodás szövegében közölni kell a peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás igénybevételének lényeges alaki feltételeit?

Ha a fenti második kérdés a)–d) pontjának legalább valamelyikére igenlő választ kell adni:

- e) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontját, hogy az elállásra nyitva álló időszak csak akkor kezdődik meg, ha a [2008/48] irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatásra teljeskörűen és pontosan sor került?

Amennyiben nem:

- f) Melyek azok az irányadó szempontok, amelyek alapján az elállásra nyitva álló időszak a hiányos vagy pontatlan információk ellenére megkezdődik?

Ha a fenti 1) a) kérdésre és/vagy a fenti 2) a)–d) kérdés legalább valamelyikére igenlő választ kell adni:

- 3) A [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joggal kapcsolatos jogvesztést illetően:

- a) Megszűnhet-e a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog?

Amennyiben igen:

- b) Az elállási jognak a parlament által elfogadott törvényben szabályozandó időbeli korlátozásáról van-e szó a jogvesztés esetében?

Amennyiben nem:

- c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e a jogvesztés, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság miatt betudható neki?

Amennyiben nem:

- d) Ellentétes-e a jogvesztésre vonatkozó szabályok jóhiszemű alkalmazásával a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal kezdődik meg az elállásra nyitva álló időszak?

Amennyiben nem:

- e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van a német alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

- f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

- 4) A fogyasztót a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata alapján megillető elállási jog visszaélésszerű gyakorlását feltételezve:

- a) Lehet-e a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog gyakorlása visszaélésszerű?

Amennyiben igen:

- b) Az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának vélelmezése esetén fennáll-e az elállási jog olyan korlátozása, amelyet parlament által elfogadott törvényben kell szabályozni?

Amennyiben nem:

- c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának vélelme, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság miatt betudható neki?

Amennyiben nem:

- d) Ellentétes-e az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának jóhiszemű vélelmezésével a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal kezdődik meg az elállásra nyitva álló időszak?

Amennyiben nem:

- e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van a német alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

- f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

- 5) Az első, a második, a harmadik és a negyedik kérdésre adandó választól függetlenül:
- a) Összeegyeztethető-e az uniós joggal, különösen a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joggal, ha a nemzeti jog értelmében az adásvételi szerződéshez kapcsolódó hitelmegállapodás esetében a fogyasztónak a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási jogának érvényes gyakorlását követően
 - aa) a fogyasztónak a hitelezővel szemben fennálló, a teljesített kölcsön-törlesztőrészeket visszafizetésére vonatkozó követelése csak akkor válik esedékessé, ha a fogyasztó a megvásárolt dolgot átadta a hitelező részére, vagy bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a dolgot a hitelező részére elküldte?
 - bb) a fogyasztónak az általa teljesített kölcsön-törlesztőrészeknek az adásvétel tárgyának átadását követően történő visszafizetése iránti keresetét mint jelenleg megalapozatlant el kell utasítani, ha a hitelező az adásvétel tárgyának átvételével nem esett jogosulti késedelembe?

Amennyiben nem:

- b) Az következik-e az uniós jogból, hogy az a) aa) és/vagy a) bb) kérdésben ismertetett nemzeti rendelkezések nem alkalmazhatók?

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első öt kérdésre adott választól függetlenül:

- 6) Összeegyeztethetetlen-e a nemzeti bíróságoknak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságával, és alkalmazhatatlan-e előzetes döntéshozatalra utaló végzések meghozatalára a [polgári perrendtartás] 348a. §-a (2) bekezdésének 1. pontja annyiban, amennyiben e rendelkezés előzetes döntéshozatalra utaló végzéseknek az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján történő meghozatalára is vonatkozik?"

A C-232/21. sz. ügy

- 95 A 2017. június 30-i, 2017. március 28-i, 2019. január 26-i és 2012. január 31-i kérelmeknek megfelelően egyrészt CR a Volkswagen Bankkal, másrészt pedig AY, ML és BQ az Audi Bankkal kölcsönszerződést kötött a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügyekben használt személygépkocsik magáncélú megvásárlásához. A kölcsönszerződések nettó összege 21 418,66 euró, 28 671,25 euró, 18 972,74 euró, illetve 30 208,10 euró volt.
- 96 A kölcsönszerződések előkészítése és megkötése során azok a gépjármű-kereskedők, akiktől a gépkocsikat megvásárolták, a Volkswagen Bank és az Audi Bank hitelközvetítőiként jártak el. A szóban forgó szerződések a kölcsönök havi törlesztését írták elő, az érintett kölcsönök összegét pedig az elhalálozás, rokkantság vagy munkanélküliség esetére szóló biztosításra vonatkozó összeggel növelték meg. A szerződések előírták egy meghatározott fennmaradó összeg kifizetését, valamint bizonyos esetekben a fogyasztó általi előlegfizetést is előírtak.
- 97 CR 2019. március 31-én, AY 2019. június 13-án, ML 2019. szeptember 16-án és BQ 2020. szeptember 20-án elállt a kölcsönszerződéstől. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, az első három fogyasztó a teljesített fizetések egyidejű megtérítésének ellenértékéért felajánlotta a Volkswagen Bank és az Audi Bank számára, hogy adott esetben a gépjárművet a székhelyükre szolgáltatják vissza. Ami BQ-t illeti, elállásának időpontjában a másik

három fogyasztótól eltérően már teljes egészében visszafizette a számára nyújtott kölcsönt. Ő a tulajdonjog átruházását és a gépjármű átadását követően elsődlegesen a megfizetett havi törlesztőrészeket visszafizetését is kérte.

- 98 E négy fogyasztó úgy véli, hogy elállásuk érvényes, mivel a német jog által előírt tizennégy napos elállási határidő nem kezdődött meg. Az elállási jogra vonatkozó tájékoztatást, valamint az egyéb kötelező információkat ugyanis nem közölték velük megfelelően.
- 99 A Volkswagen Bank és az Audi Bank úgy véli, hogy a jogszabályi minta használatával megfelelő módon rendelkezésre bocsátották az összes szükséges információt. A kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő két ügyben másodlagosan a jogvesztésre és a valamely jog érintett fogyasztók általi visszaélészerű gyakorlására alapított kifogást hoztak fel, mivel jogszerűen hivatkoztak arra a tényre, hogy a fogyasztók a gépjármű tényleges használatát és a kölcsönszerződés alapján esedékes havi törlesztőrészek rendszeres megfizetését követően már nem gyakorolják elállási jogukat. A kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő másik két ügyben azt állítják, hogy a BGB 293. §-a értelmében nem estek átvételi késedelembe a gépkocsi elfogadásával, mivel az érintett fogyasztók nem tettek számukra a BGB 294. §-a értelmében vett tényleges átvételi ajánlatot.
- 100 A C-47/21. sz. ügy alapjául szolgálóhoz nagyon hasonló ténybeli és jogi összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság az ezen ügyben előterjesztett kérdésekkel szinte azonos kérdéseket tesz fel, és a jelen ítélet 80–93. pontjában összefoglalt indokolással lényegében azonos indokolást ad elő.
- 101 A jogvesztő kifogásra és a joggal való visszaélésre alapított kifogásra vonatkozó kérdéseket illetően a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlata szerint e kivételek alkalmazását mindenekelőtt a felek által már teljes mértékben teljesített szerződések esetében kell vizsgálni.
- 102 E körülmények között a Landgericht Ravensburg (ravensburgi regionális bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„(1) Az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata szerinti törvényességi fikciót illetően:

- a) Összeegyeztethetetlen-e a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával és 14. cikkének (1) bekezdésével az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Amennyiben igen:

- b) Az következik-e az uniós jogból, különösen a 2008/48/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjából és 14. cikkének (1) bekezdéséből, hogy az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének harmadik mondata és 247. cikke 12. §-a (1) bekezdésének harmadik mondata nem alkalmazható annyiban, amennyiben e rendelkezések az EGBGB 247. cikke 6. §-a (2) bekezdésének első és második mondata szerinti követelményeknek és az EGBGB 247. cikke 12. §-a (1) bekezdése második

mondata 2. pontjának b) alpontjában támasztott követelményeknek megfelelőnek nyilvánítják a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja szerinti követelményekkel ellentétes szerződési feltételeket?

Az első kérdés a) és b) pontjára adott választól függetlenül:

2) A [2008/48] irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti, kötelezően feltüntetendő információkat illetően:

a) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját, hogy a hitelmegállapodásban feltüntetendő napi kamatösszeget a hitelmegállapodásban feltüntetett szerződéses hitelkamatláb alapján kell kiszámítani?

b) A [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját illetően:

aa) Úgy kell-e értelmezni ezt a rendelkezést, hogy a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezésre vonatkozóan a kölcsönszerződésben szereplő információknak kellően pontosnak kell lenniük ahhoz, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa a fizetendő ellentételezés összegét?

(A fenti aa) kérdésre adott igenlő válasz esetén):

bb) Ellentétes-e a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjával és 14. cikke (1) bekezdésének második mondatával az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a [2008/48] irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja értelmében vett hiányos információk esetén az elállásra nyitva álló időszak mindazonáltal a szerződéskötéssel kezdődik, és csupán a hitelezőnek a hitel határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezéshez való joga szűnik meg?

Ha a fenti a) vagy b) alkérdés közül legalább az egyikre igenlő választ kell adni:

c) Úgy kell-e értelmezni a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontját, hogy az elállásra nyitva álló időszak csak akkor kezdődik meg, ha a [2008/48] irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerinti tájékoztatásra teljeskörűen és pontosan sor került?

Amennyiben nem:

d) Melyek azok az irányadó szempontok, amelyek alapján az elállásra nyitva álló időszak a hiányos vagy pontatlan információk ellenére megkezdődik?

A fenti első kérdés a) pontjára és/vagy az a) vagy b) alkérdésre adandó igenlő válasz esetén:

3) A [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joggal kapcsolatos jogvesztést illetően:

a) Megszűnhet-e a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog?

Amennyiben igen:

b) Az elállási jognak a parlament által elfogadott törvényben szabályozandó időbeli korlátozásáról van-e szó a jogvesztés esetében?

Amennyiben nem:

c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e a jogvesztés, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság miatt betudható neki? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

d) Ellentétes-e a jogvesztésre vonatkozó szabályok jóhiszemű alkalmazásával a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal megindíthatja az elállásra nyitva álló időszakot? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van a német alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

4) A fogyasztónak a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási joga visszaélésszerű gyakorlásának feltételezését illetően:

a) Lehet-e a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első mondata szerinti elállási jog gyakorlása visszaélésszerű?

Amennyiben igen:

b) Az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának vélelmezése esetén fennáll-e az elállási jog olyan korlátozása, amelyet parlament által elfogadott törvényben kell szabályozni?

Amennyiben nem:

c) Szubjektív szempontból azt feltételezi-e az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának vélelme, hogy a fogyasztónak tudomása volt elállási jogának fennmaradásáról, vagy legalábbis hogy tudomásának hiánya súlyos gondatlanság miatt betudható neki? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

d) Ellentétes-e az elállási jog visszaélésszerű gyakorlásának jóhiszemű feltételezésével a hitelező azon lehetősége, hogy a hitelfelvevőt utólag tájékoztathatja a [2008/48] irányelv 14. cikke (1) bekezdése második mondatának b) pontja alapján, és ezáltal megindíthatja az elállásra nyitva álló időszakot? Ugyanez vonatkozik-e a megszűnt szerződésekre is?

Amennyiben nem:

e) Összeegyeztethető-e ez a nemzetközi jog azon állandó elveivel, amelyekhez a német bíróság kötve van a német alaptörvény alapján?

Amennyiben igen:

f) Hogyan kell feloldania a német jogalkalmazónak a kötelező nemzetközi jogi rendelkezések és a Bíróság által megfogalmazott követelmények közötti összeütközést?

Az első négy kérdésre adott választól függetlenül:

5) a) Összeegyeztethető-e az uniós joggal, ha a nemzeti jog értelmében az adásvételi szerződéshez kapcsolódó hitelmegállapodás esetében a fogyasztónak a [2008/48] irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti elállási jogának érvényes gyakorlását követően

aa) a fogyasztónak a hitelezővel szemben fennálló, a teljesített kölcsön-törlesztőrészek visszafizetésére vonatkozó követelése csak akkor válik esedékessé, ha a fogyasztó a megvásárolt dolgot átadta a hitelező részére, vagy bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a dolgot a hitelező részére elküldte?

- bb) a fogyasztónak az általa teljesített kölcsön-törlesztőrészleteknek az adásvétel tárgyának átadását *követően* történő visszafizetése iránti keresetét mint jelenleg megalapozatlant el kell utasítani, ha a hitelező az adásvétel tárgyának átvételével nem esett jogosulti késedelemben? Amennyiben nem:
- b) Az következik-e az uniós jogból, hogy az a) aa) és/vagy a) bb) kérdésben ismertetett nemzeti rendelkezések nem alkalmazhatók?

Az első öt kérdésre adott választól függetlenül:

- 6) Összeegyeztethetetlen-e a nemzeti bíróságoknak az EUMSZ 267. cikk második bekezdése szerinti, előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére való jogosultságával, és alkalmazhatatlan-e előzetes döntéshozatalra utaló végzések meghozatalára a [polgári perrendtartás] 348a. §-a (2) bekezdésének 1. pontja annyiban, amennyiben e rendelkezés előzetes döntéshozatalra utaló végzéseknek az EUMSZ 267. cikk második bekezdése alapján történő meghozatalára is vonatkozik?”

A Bíróság előtti eljárás

- 103 A Bíróság elnöke a 2021. április 22-i határozatával az eljárás írásbeli és a szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesítette a C-38/21. és C-47/21. számú ügyet. A Bíróság elnöke 2022. május 31-i határozatával egyesítette az említett ügyeket és a C-232/21. sz. ügyet a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából.
- 104 2021. augusztus 3-i levelében a kérdést előterjesztő bíróság arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy a C-47/21. sz. ügyben egyezség útján történő rendezésre került sor a két alapügy egyikében, és ezért visszavonja a C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés a) pontját, fenntartva az ezen ügyben előterjesztett összes többi kérdést.
- 105 A C-38/21. sz. ügyben 2021. augusztus 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem kiegészítését követően a C-38/21. és C-47/21. sz. egyesített ügyekben az írásbeli eljárást újból megnyitották.
- 106 Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 16. cikkének harmadik bekezdésével összhangban a német kormány azt kérte, hogy a jelen ügyeket a nagytanács bírálja el, amit a Bíróság 2022. május 31-én elfogadott.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 107 A BMW Bank, a C. Bank, a Volkswagen Bank és az Audi Bank, a német kormány, valamint az Európai Bizottság kétségeit fejezi ki a három ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett egyes kérdések elfogadhatóságát illetően.

A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett első, második, harmadik és negyedik, valamint hatodik kérdésről

- 108 A BMW Bank azt állítja, hogy a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett első négy kérdés elfogadhatatlan, mivel nyilvánvaló, hogy az alapügy tényállása nem tartozik az e kérdésekkel érintett 2008/48 irányelv hatálya alá. Ezen irányelv ugyanis kizárja a hatálya alól azokat a lízingszerződéseket, amelyek nem tartalmazzák a lízing tárgyát képező termék megvásárlására vonatkozó kötelezettséget. Ezenkívül a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik kérdés – amelyet arra az esetre terjesztettek elő, ha az olyan lízingszerződést, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2011/83 irányelv értelmében vett pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó szerződésnek kell minősíteni – elfogadhatatlan, mivel a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések kifejezetten ki vannak zárva ezen irányelv hatálya alól.
- 109 Ebben a tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk alapján létrehozott együttműködés keretében az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság kizárólagos feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szükségességét az ügydöntő határozat meghozatalához, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, ha a feltett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2023. március 21-i Mercedes-Benz Group [A hatástalanító berendezéssel ellátott járművek gyártóinak felelőssége] ítélet, C-100/21, EU:C:2023:229, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 110 Ennélfogva az uniós jogra vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor tagadhatja meg a nemzeti bíróság által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálását, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan nincs összefüggésben az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli és jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2023. március 21-i Mercedes-Benz Group [A hatástalanító berendezéssel ellátott járművek gyártóinak felelőssége] ítélet, C-100/21, EU:C:2023:229, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 111 A jelen ügyben hangsúlyozni kell, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét két szakaszban, azaz először 2020. december 30-án küldte meg az első négy kérdést, majd ezt követően 2021. augusztus 24-én további négy kérdést közölt a Bírósággal. Az előzetes döntéshozatal iránti eredeti kérelmének e kiegészítése keretében e bíróság pontosította, hogy arra keresi a választ, hogy – amint az az ötödik kérdésből következik – a 2008/48 irányelv olyan lízingszerződés szabályozására irányul-e, mint amilyen az alapügy tárgyát képezi. Arra is rámutatott, hogy a Bíróság által e tárgyban adandó választól függően mely esetekben tartja relevánsnak a 2020. december 30-án előterjesztett első négy kérdés megválaszolását.
- 112 Egyébiránt, bár igaz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik kérdést ahhoz a feltételhez kötötte, hogy az ezen ügyben előterjesztett ötödik kérdésre adott válasz keretében megállapítást nyerjen, hogy az olyan lízingszerződést, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2011/83 irányelv értelmében vett pénzügyi szolgáltatásra vonatkozó szerződésnek lehet minősíteni, ez nem változtat azon, hogy e hatodik kérdés relevanciáját vagy nem hipotetikus jellegét, következésképpen pedig elfogadhatóságát csak a Bíróság által az ötödik kérdésre adandó válasza tekintettel lehet értékelni.

- 113 E körülmények között a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett első négy kérdést, valamint az ezen ügyben előterjesztett hatodik kérdést ebben a szakaszban nem lehet hipotetikusnak tekinteni, mivel a válaszadás szükségessége és hasznossága az említett ügyben előterjesztett ötödik kérdésre adandó választól függ.
- 114 Mindenesetre emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben – mint a jelen ügyben is – nem nyilvánvaló, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, e rendelkezésnek az alapügyben való alkalmazhatatlanságára alapított kifogás nem érinti az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát, hanem a kérdések érdemére vonatkozik (2023. július 24-i Lin ítélet, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- A C-38/21., C-47/21. és C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett harmadik kérdés e) és f) pontjáról, valamint a negyedik kérdés e) és f) pontjáról*
- 115 A C-38/21., C-47/21. és C-232/21. sz. ügyekben a harmadik kérdés e) és f) pontjával, valamint a negyedik kérdés e) és f) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében a 2008/48 irányelv 14. cikkében előírt elállási jog, valamint a jogvesztésre és a joggal való visszaélésre vonatkozó nemzetközi szokásjogi szabályok közötti kapcsolatra kérdez rá.
- 116 A C. Bank, a Volkswagen Bank és az Audi Bank, valamint a német kormány kétségeit fejezi ki e kérdések elfogadhatóságát illetően.
- 117 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy annak lehetővé tétele érdekében, hogy a Bíróság az uniós jognak a nemzeti bíróság részére hasznos értelmezését nyújtsa, a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontja megköveteli többek között, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmazza azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére, valamint azon kapcsolatra vonatkozóan, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít.
- 118 A jelen esetben kétségtelen, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az Unió a hatásköreinek gyakorlásakor teljes egészében köteles tiszteletben tartani a nemzetközi jogot, ideértve nemcsak az Unióra kötelező nemzetközi egyezmények rendelkezéseit, hanem az általános nemzetközi szokásjog szabályait és elveit is (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i Bizottság kontra Magyarország [Felsőoktatás] ítélet, C-66/18, EU:C:2020:792, 87. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 119 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság annak kijelentésére szorítkozik, hogy a nemzetközi közjog általános elvei értelmében, amelyek az alaptörvény 25. cikkének (2) bekezdése szerint kötelezőek a német bíróságra nézve, és amelyek közé a jogvesztő határidő elve és a jóhiszeműség elve is tartozik, e jog csak akkor tekinthető jogvesztésnek, ha a fogyasztó tudja vagy súlyos gondatlanságból nincs tudatában annak, hogy elállási joggal rendelkezik, vagy ha az elállási jog gyakorlása a jóhiszeműség elvével ellentétesnek tekinthető.
- 120 Márpedig ezáltal a kérdést előterjesztő bíróság nem bizonyítja kellőképpen, hogy a jogvesztésre és a joggal való visszaélésre vonatkozó nemzetközi szokásjogi szabályok milyen mértékben ütközhetnek az uniós joggal a magánszemélyek közötti, a 2008/48 irányelv 14. cikkében előírt elállási joggal kapcsolatos jogvitákkal összefüggésben.

121 E körülmények között a C-38/21., C-47/21. és C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett harmadik kérdés e) és f) pontja, valamint negyedik kérdésének e) és f) pontja nem felel meg az eljárási szabályzat 94. cikkének c) pontjában foglalt követelményeknek, következésképpen elfogadhatatlanok.

A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett hatodik kérdéstről

122 A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 267. cikk második bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek alapján az egyesbíró köteles az előtte folyamatban lévő ügyet – különösen annak elvi jelentőségére tekintettel – három bíróból álló polgári tanács elé utalni, és tartózkodni attól, hogy ezen ügy keretében maga terjesszen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé.

123 A C. Bank, a Volkswagen Bank és az Audi Bank, a német kormány, valamint a Bizottság úgy véli, hogy e kérdések elfogadhatatlanok, lényegében azért, mert azokra nem szükséges válaszolni az alapügyek megoldásához.

124 A jelen ügyben, a jelen ítélet 109. és 110. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra figyelemmel, meg kell állapítani, hogy a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik kérdés az EUMSZ 267. cikk második bekezdésének értelmezésére vonatkozik, és a kérdést előterjesztő bíróság nem fejtette ki, hogy miért van szükség e rendelkezés értelmezésére ahhoz, hogy az előtte folyamatban lévő jogvitában dönteni tudjon. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis annak kijelentésére szorítkozott, hogy vitatható az egyesbíró azon hatásköre, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmeivel a Bírósághoz forduljon, és e tekintetben a jelen előzetes döntéshozatali kérelmek alapját képező ügyektől eltérő ügyekben folytatott eljárásokra hivatkozott, amelyekben vagy egyesbíró által hozott előzetes döntéshozatalra utaló végzéseket támadtak meg, vagy az egyesbíró kizárását kérték elfogultság miatt. Ezzel szemben nem pontosítja, hogy ennek vitatása milyen hatással van az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokra vagy adott esetben az eljárást befejező határozatokra. Különösen az nem tűnik ki az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból, hogy azok az eljárás e szakaszában olyan kereset tárgyát képezték volna, amelynek keretében azt állítják, hogy azok esetlegesen hibásak amiatt, hogy egyesbíró fogadta el őket.

125 E körülmények között a C-47/21. sz. ügyben és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik kérdés elfogadhatatlan, mivel hipotetikus jellegű.

Az ügy érdeméről

A C-38/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett ötödik kérdéstről

126 A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett ötödik kérdéssel, amelyet elsőként kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv, a 2002/65 irányelv vagy a 2011/83 irányelv hatálya alá tartozik-e a gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, amely előírja, hogy a fogyasztónak a szerződés lejártakor nem kell megvásárolnia a járművet.

- 127 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy bár kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita tárgyát képező szerződés minősítéséről az alapügy körülményei alapján határozzon, a Bíróság az említett irányelvek rendelkezéseiből levezetheti azokat a szempontokat, amelyeket e bíróságnak e célból alkalmaznia kell (lásd ebben az értelemben: 2015. december 3-i Banif Plus Bank ítélet, C-312/14, EU:C:2015:794, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 128 Ezenkívül nincs semmi akadálya, hogy egy nemzeti bíróság arra kérje a Bíróságot, hogy ilyen minősítés tárgyában foglaljon állást, amint tette azt a kérdést előterjesztő bíróság első és második kérdésével, azzal a feltétellel mindazonáltal, hogy az e minősítéshez szükséges tényeket e nemzeti bíróság állapítja meg és értékeli (lásd ebben az értelemben: 2015. december 3-i Banif Plus Bank ítélet, C-312/14, EU:C:2015:794, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 129 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy – amint az a jelen ítélet 49. pontjában kifejtésre került – az alapügyben szóban forgó szerződés a VK-nak nyújtott hitelről rendelkezik, amelynek célja, hogy a VK 24 hónapos időtartamra és az engedélyezett futásteljesítmény felső határának betartásával lízingelhessen egy gépjárművet, amelyet a BMW Bank a VK által megadott jellemzőknek megfelelően vásárolt, és amely gépjármű e bank tulajdonában marad. A szerződés időtartama alatt a fogyasztó viseli a gépjármű elvesztésének, sérülésének és egyéb értékcsökkenésének kockázatát, és ennek érdekében teljes körű biztosítást kell kötnie. Szintén a fogyasztónak kell érvényesítenie a hibák garanciájával kapcsolatos jogait harmadik személyekkel szemben, különösen a gépjármű-kereskedővel és a gyártóval szemben. Sem maga a szerződés, sem valamely, ettől független szerződés sem ír elő a jármű e fogyasztótól való megvásárlására vonatkozó kötelezettséget. Egyébiránt a fogyasztó a szerződés lejártára nem vállal semmilyen maradványérték-garanciát; a gépjármű értékvesztését csak abban az esetben köteles megtéríteni, ha annak visszaszolgáltatásakor kiderül, hogy nem a korának megfelelő állapotban van, vagy ha a szerződésben meghatározott maximális futásteljesítményt túllépték.
- 130 Ami először is a 2008/48 irányelv hatályát illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében ezt az irányelvet – az irányelv 2. cikkének (2) bekezdésében foglalt kivételekre is figyelemmel – a hitelmegállapodásokra kell alkalmazni.
- 131 A 2. cikk (2) bekezdése d) pontjának megfelelően a 2008/48 irányelv nem alkalmazandó a bérleti vagy haszonbérleti megállapodásokra, amelyek esetében a megállapodás tárgyának tekintetében sem maga a megállapodás, sem más különálló megállapodás nem írja elő a megvásárlás kötelezettségét; a megvásárlás kötelezettsége fennáll, ha arról a hitelező egyoldalúan határoz.
- 132 Ennek keretében meg kell határozni, hogy az olyan lízingszerződés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, az e rendelkezésben említett „haszonbérleti megállapodás” fogalma alá tartozik-e, azzal a pontosítással, hogy sem e rendelkezés, sem a 2008/48 irányelv más rendelkezése nem határozza meg e fogalmat, és nem is utal a nemzeti jogra.
- 133 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (2020. június 18-i Sparkasse Südholstein ítélet, C-639/18, EU:C:2020:477, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 134 Az általános jogi nyelvhasználatban a „haszonbérleti megállapodás” fogalma olyan megállapodást foglal magában, amellyel az egyik fél hitelt nyújt a másik félnek egy olyan vagyontárgy bérbeadásának finanszírozása céljából, amely az egyik fél tulajdonában áll, és amelyet a másik fél a szerződés megszűnésekor visszaszolgáltathat vagy megvásárolhat azzal, hogy a törvényes tulajdonlással járó előnyök és kockázatok többsége a szerződés teljes időtartama alatt átszáll a másik félre (lásd analógia útján: 2012. február 16-i Eon Aset Menidjmont ítélet, C-118/11, EU:C:2012:97, 37. és 38. pont).
- 135 A jelen ügyben az alapügyben szóban forgó lízingszerződésnek a jelen ítélet 129. pontjában felidézett jellemzőiből az következik, hogy a BMW Bank hitelt nyújtott VK-nak egy olyan gépjármű bérbeadásának finanszírozása érdekében, amelyet e bank a VK által megadott jellemzőknek megfelelően vásárolt, mivel ez utóbbi köteles a szerződés lejártakor a gépjárművet visszaszolgáltathatni, mivel nem köteles megvásárolni azt, de a szerződés teljes időtartama alatt megilleti a gépjármű tulajdonjogával járó előnyök többsége, és viselnie kell a kockázatok többségét. Bár az ilyen lízingszerződés a 2008/48 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett „haszonbérlet” fogalma alá tartozik, arra nem terjed ki ezen irányelv hatálya, mivel nem kapcsolódik a fogyasztó azon kötelezettségéhez, hogy a szerződés lejártakor megvásárolja a szerződés tárgyát.
- 136 Másodszor, ami a 2002/65 irányelv alkalmazását illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv az 1. cikke (1) bekezdésének értelmében a tagállamok pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek egymáshoz közelítését írja elő. Az említett irányelv (14) preambulumbekzdése pontosítja, hogy az irányelv kiterjed az összes olyan pénzügyi szolgáltatásra, amelyet távértékesítés keretében nyújtanak, figyelemmel az egyes pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó uniós jogi rendelkezések alkalmazására.
- 137 Ahhoz, hogy valamely szerződés a 2002/65 irányelv hatálya alá tartozzon, nemcsak az ezen irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „távollevők között kötött szerződésnek” kell lennie, hanem az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett „pénzügyi szolgáltatás” nyújtására is kell irányulnia, mivel e két feltételnek együttesen kell teljesülnie.
- 138 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlatban kialakított és a jelen ítélet 133. pontjában felidézett elveknek megfelelően, a 2002/65 irányelv főszabály szerint az általa szabályozott területek teljes harmonizációjára irányul, ezért annak kifejezéseit az összes tagállam számára közös módon kell értelmezni (2020. június 18-i Sparkasse Südholstein ítélet, C-639/18, EU:C:2020:477, 23. pont).
- 139 Ami a „pénzügyi szolgáltatás” fogalmát illeti, azt a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontja bármely banki, hitel-, biztosítási, magánnyugdíjpénztári, befektetési vagy fizetéssel kapcsolatos szolgáltatásként határozza meg. Meg kell tehát vizsgálni, hogy az olyan lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontjában meghatározott területek legalább egyikére vonatkozik-e.
- 140 Először is meg kell állapítani, amint azt a főtanácsnok is tette indítványának 95. pontjában, hogy az e rendelkezés értelmében vett „banki szolgáltatás” fogalma alatt a bankok által hagyományosan végzett kereskedelmi tevékenység keretében nyújtott szolgáltatást kell érteni.

- 141 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – amint azt a német kormány írásbeli észrevételeiben állítja – az olyan, gépjárműre vonatkozó lízingszerződésre irányuló ajánlat, mint amelyről az alapügyben szó van, mindenképpen kívül esik a banki ágazat hagyományos szolgáltatásainak körén, mivel az ilyen különleges szolgáltatást a leggyakrabban a gépjárműgyártókkal kapcsolatban álló bankok vagy a gépjármű-lízingre szakosodott társaságok, például gépjármű-bérbeadással foglalkozó társaságok kínálják.
- 142 Ebből következik, hogy az ilyen szerződés nem a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett „banki szolgáltatásra” vonatkozik.
- 143 Másodszor a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett „hitel[...]szolgáltatás” fogalmát illetően meg kell állapítani, hogy ezen irányelv nem tartalmazza a „hitel” fogalmának meghatározását.
- 144 Az általános jogi nyelvhasználatban azonban e kifejezés valamely pénzösszegnek, illetve a hitelező által az adós részére finanszírozás vagy halasztott fizetés céljára nyújtott határidőnek vagy könnyítésnek minősül, így a hitelmegállapodást olyan megállapodásnak kell tekinteni, amely alapján a hitelező a fogyasztónak hitelt nyújt vagy annak nyújtására ígéretet tesz halasztott fizetés, kölcsön vagy más, ezekhez hasonló pénzügyi megoldás formájában.
- 145 Ebből következik, hogy a hitellel kapcsolatos pénzügyi szolgáltatási szerződést – amint az lényegében a főtanácsnok indítványának 97. és 100. pontjából is kitűnik – az jellemzi, hogy a szerződés célja a kereskedő által e célból a fogyasztó rendelkezésére bocsátott pénzeszközök vagy fizetési határidők vagy lehetőségek felhasználásával történő finanszírozás vagy halasztott fizetés logikájába illeszkedik.
- 146 A jelen ügyben, amint azt a Bíróság előtt kifejtették, az olyan, vásárlási kötelezettség nélküli gépjárműlízing-szerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, két elemet tartalmaz, azaz egyrészt egy olyan hitelelemet, amelyet az a körülmény jellemez, hogy valamely bank fizetési könnyítés formájában hitelt nyújt a fogyasztónak, másrészt pedig egy olyan bérleti elemet, amely lehetővé teszi a fogyasztó számára, hogy meghatározott ideig használja az e bankhoz tartozó, általa választott gépjárművet az eredeti ár és havi törlesztőrészletek megfizetése ellenében.
- 147 E körülmények között annak meghatározásához, hogy egy ilyen szerződés hibrid jellege miatt a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett hitelre vonatkozik-e, amint azt a főtanácsnok az indítványának 97. pontjában megjegyezte, a fő tárgyra kell támaszkodni annak vizsgálata érdekében, hogy a hitellel kapcsolatos elem elsőbbséget élvez-e a bérlettel kapcsolatos elemmel szemben, vagy éppen fordítva.
- 148 E tekintetben meg kell állapítani, hogy – amint arra a főtanácsnok indítványának 100. pontjában lényegében rámutatott – az ilyen szerződés lényegében nem különbözik a hosszú távú járműbérleti szerződéstől, amelynek keretében a fogyasztónak bérleti díjat kell fizetnie a gépjármű használati joga ellenértékeként, amennyiben az nem jár a gépjárműnek a lízingidőszak végén történő megvásárlására vonatkozó kötelezettséggel, a fogyasztó nem viseli a jármű szállítója részéről a jármű megvásárlásával kapcsolatban felmerült költségek teljes amortizációját, és nem viseli a gépjárműnek a szerződés lejártakor fennmaradó értékéhez kapcsolódó kockázatokat. E szerződéstípusok megkülönböztetését nem teszi lehetővé a fogyasztó azon kötelezettsége sem, hogy kompenzálja a jármű értékvesztését, ha a visszaadáskor azt állapítják meg, hogy a jármű állapota nem felel meg az életkorának, vagy hogy a megállapodás szerinti maximális futásteljesítményt túllépték.

- 149 Mivel az olyan, vásárlási kötelezettség nélküli gépjárműlízingszerződésnek, mint az alapügyben szereplő, elsődleges tárgya e gépjármű bérletére vonatkozik, az ilyen szerződés nem minősíthető a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontjával összefüggésben értelmezett 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, hitellel kapcsolatos pénzügyi szolgáltatási szerződésnek.
- 150 Harmadszor, mivel az ilyen szerződés nyilvánvalóan szintén nem a 2002/65 irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett „biztosítási, magán-nyugdíjpénztári, befektetési vagy fizetéssel kapcsolatos szolgáltatásra” vonatkozik, nem minősíthető az ugyanezen rendelkezés értelmében vett „pénzügyi szolgáltatás” értékesítésére irányuló szerződésnek.
- 151 Mivel a jelen ítélet 137. pontjában említett két együttes feltétel egyike nem teljesül, azt a következtetést kell levonni, hogy nem tartozik a 2002/65 irányelv hatálya alá az a gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, amelyet többek között az jellemez, hogy sem e szerződés, sem pedig egy ettől elkülönült szerződés nem írja elő, hogy a fogyasztónak a szerződés lejártakor meg kellene vásárolnia a gépjárművet, sem pedig az, hogy a fogyasztót nem terheli a gépjármű szállítója részéről az annak megvásárlásával kapcsolatban felmerült költségek teljes amortizációja, és nem köteles viselni a gépjárműnek a szerződés lejártakor fennmaradó értékéhez kapcsolódó kockázatokat sem.
- 152 Harmadszor, ami a 2011/83 irányelv hatályát illeti, emlékeztetni kell arra, hogy 3. cikke (1) bekezdésének megfelelően ezen irányelvet az irányelv rendelkezéseiben meghatározott feltételek mellett és mértékben az eladó vagy szolgáltató és fogyasztó között létrejött valamennyi szerződésre alkalmazni kell, az e cikk (3) bekezdésében említett szerződések kivételével, mint például a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződések, amelyeket ezen irányelv 2. cikkének 12. pontja lényegében ugyanúgy határoz meg, mint a 2002/65 irányelvnek a jelen ítélet 139. pontjában említett 2. cikkének b) pontja.
- 153 Az olyan lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, nem minősül a jelen ítélet 143–149. pontjában kifejtett megfontolások analógiájára a 2011/83 irányelv 2. cikkének 12. pontja értelmében vett „pénzügyi szolgáltatási” szerződésnek. Mindazonáltal nem kizárt, hogy az ilyen lízingszerződés az ugyanezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett „szolgáltatási szerződésnek” minősíthető.
- 154 E tekintetben a „szolgáltatási szerződésnek” az utóbbi rendelkezésben szereplő fogalma tágan került meghatározásra, mint amely „az adásvételi szerződéstől eltérő bármely olyan szerződés, amelynek értelmében a kereskedő [helyesen: eladó vagy szolgáltató] a fogyasztó részére szolgáltatást nyújt vagy szolgáltatás nyújtását vállalja, a fogyasztó pedig megfizeti vagy vállalja, hogy megfizeti a szolgáltatás árát”. E rendelkezés szövegéből az következik, hogy ezt a fogalmat úgy kell értelmezni, mint amely bármely olyan szerződést magában foglal, amely nem tartozik az „adásvételi szerződés” fogalma alá (2020. március 12-i Verbraucherzentrale Berlin ítélet, C-583/18, EU:C:2020:199, 22. pont).
- 155 Az olyan lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, amelyben az eladó vagy szolgáltató kötelezettséget vállal arra, hogy a gépjárművet részletekben történő fizetés ellenében és az említett gépjárműnek a lízing lejártakor történő megvásárlására vonatkozó kötelezettség nélkül a fogyasztó rendelkezésére bocsássa, nem minősül olyan „adásvételi szerződésnek”, amely a 2011/83 irányelv 2. cikkének 5. pontja értelmében vett, a jármű tulajdonjogának a fogyasztóra történő átruházására irányul. Mivel e szerződés nem tartozik az ezen irányelv 3. cikkének (3) bekezdésében említett kizárások közé sem, meg kell állapítani, hogy az említett irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett „szolgáltatási szerződésként” az említett irányelv hatálya alá tartozik.

156 A fenti indokokra tekintettel a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikkének 6. pontját a 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az olyan gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, amelyet az jellemez, hogy sem e szerződés, sem pedig egy külön szerződés nem írja elő, hogy a fogyasztó a szerződés lejártakor köteles megvásárolni a gépjárművet, az ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett „szolgáltatási szerződésnek” ezen irányelv hatálya alá tartozik. Ezzel szemben az ilyen szerződés nem tartozik sem a 2002/65 irányelv, sem a 2008/48 irányelv hatálya alá.

A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik, hetedik és nyolcadik kérdésről

157 Meg kell jegyezni, hogy e kérdések mindegyikét arra az esetre terjesztették elő, ha a Bíróság arra a következtetésre jutna, hogy az olyan lízingszerződést, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2002/65 és/vagy a 2011/83 irányelv értelmében vett pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szerződésnek kell minősíteni.

158 Márpedig a jelen ítélet 149., 151. és 156. pontjában kifejtett megfontolásokból kitűnik, hogy az ilyen szerződés nem az ezen irányelvek értelmében vett pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozik, hanem azt a 2011/83 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikkének 6. pontja értelmében vett „szolgáltatási szerződésnek” kell minősíteni.

159 Így a hatodik, a hetedik és a nyolcadik kérdés továbbra is releváns, amennyiben azok ezen irányelv rendelkezéseinek értelmezésére vonatkoznak.

160 E tekintetben pontosítani kell, hogy e kérdések lényegében arra irányulnak, hogy lehetővé tegyék a kérdést előterjesztő bíróság számára annak meghatározását, hogy VK kizárólag a távollevők között vagy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések tekintetében hivatkozhat-e a 2011/83 irányelv 9. cikkében előírt elállási jogra, vagy pedig e jog ezen irányelv 16. cikke értelmében kizárt.

161 E körülmények között a Bíróság hasznosnak tartja, hogy először a „távollevők között kötött szerződés” fogalmára vonatkozó nyolcadik kérdésre, majd az „üzlethelyiségen kívül kötött szerződés” fogalmára vonatkozó hatodik kérdésre, végül pedig a 2011/83 irányelv 16. cikkére vonatkozó hetedik kérdésre válaszoljon.

– A C-38/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett nyolcadik kérdésről

162 A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett nyolcadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett, a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató között távközlő eszköz használatával kötött szolgáltatási szerződés az első rendelkezés értelmében vett „távollevők között kötött szerződésnek” minősíthető, ha a szerződés megkötésének előkészítési szakaszában a fogyasztó olyan közvetítő fizikai jelenlétében volt, aki a kérdéseinek megválaszolására és a szerződés előkészítésére jogosult volt ugyan, a szerződés megkötésére azonban nem.

163 E tekintetben emlékeztetni kell egyfelől arra, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontjában foglalt meghatározás szerint a „távollevők között kötött szerződés” az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között áru vagy szolgáltatás értékesítésére szervezett távértékesítési rendszer

keretében, az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte nélkül – a szerződés megkötésének időpontjával bezárólag kizárólag egy vagy több távközlő eszköz alkalmazásával – kötött szerződés.

- 164 Így e rendelkezés szövegéből, különösen „a szerződés megkötésének időpontjáig – beleértve magát a szerződéskötést is” kifejezésből következik, hogy valamely szerződés „távollevők között kötött szerződésnek” való minősítése szempontjából az a követelmény, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között e személyek egyidejű fizikai jelenléte nélkül egy vagy több távközlő eszköz kizárólagos használatára van szükség, nemcsak magára a szerződés megkötésére, hanem annak előkészítő szakaszára is vonatkozik.
- 165 Másrészt az „eladó vagy szolgáltató” fogalmának a 2011/83 irányelv 2. cikkének 2. pontjában szereplő meghatározásából az következik, hogy az eladó vagy szolgáltató az ezen irányelv hatálya alá tartozó szerződések vonatkozásában eljárhat a nevében vagy javára eljáró más személy közvetítésével.
- 166 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az a közvetítő, aki – mint a jelen ügyben is – jogosult arra, hogy a szerződés tárgyának különböző elemeit kiszámítsa, a szerződés módozatait és feltételeit a fogyasztóval megvitassa, tájékoztatást nyújtson a tervezett szerződésre vonatkozóan és megválaszolja e fogyasztó kérdéseit, valamint hogy az említett fogyasztónak e szerződésnek az eladóval vagy szolgáltatóval való megkötésére vonatkozó írásbeli kérelmét kitöltse, fogadja vagy továbbítsa, szükségszerűen az eladó vagy szolgáltató nevében és javára jár el.
- 167 A jelen ítélet 163–166. pontjában kifejtett megfontolásokból következik, hogy a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró közvetítő egyidejű fizikai jelenléte a szerződéskötés előkészítő szakaszában főszabály szerint kizárja, hogy az említett szerződést úgy lehessen tekinteni, mint amelyet kizárólag egy vagy több távközlő eszköz alkalmazásával kötöttek.
- 168 Mindazonáltal, amint az a 2011/83 irányelv (20) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a „távollevők között kötött szerződés” fogalma olyan helyzetekre is kiterjed, amikor a fogyasztó az árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatos információk beszerzése céljából felkeres egy üzlethelyiséget, majd ezt követően a szerződést távolból tárgyalja meg és köti meg. Ezzel ellentétben az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségében megtárgyalt, de végső soron távközlő eszközök alkalmazásával megkötött szerződések nem minősülnek távollevők közötti szerződéseknek.
- 169 A 2011/83 irányelvnek a távollevők között kötött szerződésekre vonatkozó rendelkezései ebben az értelemben annak elkerülésére irányulnak, hogy a távközlési technikák alkalmazása a fogyasztónak nyújtott tájékoztatás csökkenéséhez vezessen, különösen mivel a szerződés megkötését megelőzően az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdése alapján nyújtott információk, amelyek célja az, hogy a szerződéskötést megelőzően biztosítsa mind a szerződési feltételeknek és az említett szerződéskötés következményeinek a fogyasztóval való közlését, ami lehetővé teszi e fogyasztó számára annak eldöntését, hogy szerződéses kapcsolatot szándékozik-e létesíteni az eladóval vagy szolgáltatóval, továbbá e szerződés szerződésszerű teljesítése, különösen a fogyasztó jogainak gyakorlása, ez utóbbi számára alapvető jelentőséggel bírnak (lásd ebben az értelemben: 2019. január 23-i Walbusch Walter Busch ítélet, C-430/17, EU:C:2019:47, 35. és 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. május 5-i Victorinox ítélet, C-179/21, EU:C:2022:353, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 170 Ily módon nem lehet a 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontja értelmében vett „távollevők között kötött szerződésnek” minősíteni azokat a szerződéseket, amelyeket ugyan az eladóval vagy szolgáltatóval távközlő eszköz alkalmazásával kötöttek meg, de amelyekre vonatkozóan a fogyasztó és a kereskedő nevében vagy javára eljáró közvetítő tárgyalást folytatott, amelynek során a fogyasztó e közvetítő fizikai jelenlétében többek között megkapta a 2011/83 irányelv 6. cikkében említett tájékoztatást, és kérdéseket tehetett fel a 2011/83 irányelvnek a tervezett szerződéssel vagy a javasolt ajánlattal kapcsolatban annak érdekében, hogy eloszlasson minden, az eladóval vagy szolgáltatóval szembeni esetleges szerződéses kötelezettségének terjedelmével kapcsolatos bizonytalanságot.
- 171 Ezzel szemben a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató között egy vagy több távközlő eszköz használatával kötött szerződés a 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontja értelmében vett „távollevők között kötött szerződésnek” minősíthető, ha az eladóval vagy szolgáltatóval való szerződéskötés előkészítő szakaszában a fogyasztó az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró közvetítő fizikai jelenlétében volt, e közvetítő azonban arra szorítkozott, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára a szerződés tárgyára vonatkozó információk összegyűjtését, és adott esetben a fogyasztó kérésének fogadását és továbbítását a kereskedőnek, miközben ez utóbbival nem tárgyal, és az ezen irányelv 6. cikkében említett információkat sem bocsátja a rendelkezésére.
- 172 A jelen ítélet 46. és 166. pontjában kifejtett megfontolásokból kitűnik, hogy VK és a BMW Bank nevében vagy javára eljárásra jogosult közvetítő között egy tárgyalási szakaszra került sor, különösen mivel a lízing elemei és időtartama, valamint az eredeti fizetés és a havi törlesztőrészek összege – mint a 2011/83 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a), e), g) és o) pontjában említett információk – e két személy között vita tárgyát képezte, a közvetítő ezenkívül válaszolt a VK-nak a tervezett szerződésre vonatkozó kérdéseire. Fenntartva, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy VK ezen előkészítő szakasz keretében, világosan és érthetően megkapta-e az ezen irányelv 6. cikkében említett valamennyi információt, a jelen ítélet 170. pontjában kifejtett megfontolásoknak megfelelően meg kell állapítani, hogy az alapügy tárgyát képező lízingszerződés nem minősül a 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontja értelmében vett távollevők között kötött szerződésnek.
- 173 A fenti indokokra tekintettel a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett nyolcadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontját úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett, a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató között távközlő eszköz használatával kötött szolgáltatási szerződés nem minősíthető az első rendelkezés értelmében vett „távollevők között kötött szerződésnek”, amennyiben a szerződéskötést olyan tárgyalási szakasz előzte meg, amelyre a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró közvetítő egyidejű fizikai jelenléte mellett került sor, és amelynek során e fogyasztó e tárgyalás céljából megkapta e közvetítőtől az említett irányelv 6. cikkében említett valamennyi információt, és kérdéseket tehetett fel az említett közvetítőnek a tervezett szerződésre vagy a javasolt ajánlatra vonatkozóan, annak érdekében, hogy az eladóval vagy szolgáltatóval szembeni esetleges szerződéses kötelezettségének terjedelmére vonatkozó minden bizonytalanságot eloszlasson.

– A C-38/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett hatodik kérdésről

- 174 A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikke 8. pontjának a) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett, a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató között létrejött szolgáltatási szerződés az előbbi rendelkezés értelmében vett „üzlethelyiségen

- kívül kötött szerződésnek” minősülhet, ha a szerződés távközlő eszköz segítségével történő megkötésének előkészítési szakaszában a fogyasztó az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró, de ezen eladótól vagy szolgáltatótól eltérő tevékenységi területen működő közvetítő üzlethelyiségét felkereste.
- 175 E tekintetben emlékeztetni kell, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikke 8. pontjának a) alpontjában foglalt meghatározás szerint az „üzlethelyiségen kívül kötött szerződés” különösen az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött bármely olyan szerződés, amelyet az eladó vagy szolgáltató és fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte mellett, az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségétől eltérő helyen kötöttek meg. Ezen irányelv 2. cikkének 9. pontja értelmében „üzlethelyiség” minden olyan ingatlan kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol az eladó vagy szolgáltató a tevékenységét állandó jelleggel folytatja, vagy bármely ingó kiskereskedelmi üzlethelyiség, ahol az eladó vagy szolgáltató a tevékenységét rendszeres jelleggel folytatja.
- 176 A 2011/83 irányelv 2. cikkének 2. pontja előírja, hogy az „eladó vagy szolgáltató” a nevében vagy javára eljáró más személy közvetítésével is eljárhat. Ezenkívül ezen irányelv (22) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a közvetítő üzlethelyiségét az ezen irányelv értelmében vett üzlethelyiségnek, azaz a kereskedőnek az említett irányelv 2. cikkének 9. pontja értelmében vett üzlethelyiségének kell tekinteni.
- 177 Következésképpen e rendelkezések összességének e preambulumbekzdés fényében történő együttes olvasatából kitűnik, hogy amennyiben a fogyasztó spontán módon felkeresi a kereskedő nevében vagy javára eljáró közvetítő üzlethelyiséget, és ott azt megelőzően szerződést köt, hogy azt az eladóval vagy szolgáltatóval távközlő eszköz alkalmazásával kötné meg, e szerződés még akkor sem minősül a 2011/83 irányelv 2. cikke (8) bekezdésének a) pontja értelmében vett „üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek”, ha a fogyasztó kizárólag a közvetítő üzlethelyiségét kereste fel.
- 178 Ezt az értelmezést megerősíti a 2011/83 irányelvnek az üzlethelyiségen kívül kötött szerződésekre vonatkozó rendelkezései által követett célkitűzés, amely – amint az ezen irányelv (21) és (37) preambulumbekzdéséből kitűnik – arra irányul, hogy megvédje a fogyasztót annak veszélyétől, hogy pszichológiai nyomásnak legyen kitéve, vagy meglepetés érje, ha az eladó vagy szolgáltató üzlethelyiségen kívül tartózkodik (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Verbraucherzentrale Berlin ítélet, C-485/17, EU:C:2018:642, 33. pont).
- 179 Ebben az összefüggésben a Bíróság már megállapította, hogy bár az uniós jogalkotó főszabály szerint előírta az elállási jogot a fogyasztó védelme érdekében az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések tekintetében abban az esetben, ha a szerződés megkötésekor a fogyasztó nem az eladó vagy szolgáltató által állandó vagy szokásos jelleggel elfoglalt üzlethelyiségben tartózkodik, mert úgy vélte, hogy az említett fogyasztó csak akkor számíthat arra, hogy az eladó vagy szolgáltató kapcsolatba lép vele, ha spontán módon felkeresi az eladó vagy szolgáltató által állandó vagy szokásos jelleggel elfoglalt üzlethelyiséget, így a későbbiekben nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy a kereskedő ajánlata meglepetésként érte (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Verbraucherzentrale Berlin ítélet, C-485/17, EU:C:2018:642, 34. pont).
- 180 Márpedig nem lehet más a helyzet akkor sem, ha az ilyen fogyasztó spontán módon keresi fel egy olyan közvetítő üzlethelyiségét, aki minden látszat szerint az ilyen eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára jár el, függetlenül attól, hogy e közvetítő kizárólag a szerződés megtárgyalása – nem pedig annak megkötése – érdekében járhat el. Ilyen esetben a közvetítő üzlethelyiségét

egyenértékűnek kell tekinteni az eladónak vagy szolgáltatónak a 2011/83 irányelv (22) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke 8. pontjának a) alpontja értelmében vett üzlethelyiségével.

- 181 Mindemellett abban az esetben, ha maga a közvetítő olyan eladó vagy szolgáltató, akinek a tevékenysége a kereskedőtől eltérő ágazatba tartozik, amelynek nevében vagy javára eljár, döntő jelentőséggel bír, hogy az ilyen azonosításhoz a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számíthat-e arra, hogy az említett közvetítő üzlethelyiségének felkeresésével ez utóbbi az eladó vagy szolgáltató – akinek nevében vagy javára e közvetítő eljár – tevékenységébe tartozó szerződésnek a távollévők közötti tárgyalása, majd megkötése céljából kereskedelmi kapcsolatot kezdeményez vele (lásd ebben az értelemben: 2018. augusztus 7-i Verbraucherzentrale Berlin ítélet, C-485/17, EU:C:2018:642, 43. és 44. pont).
- 182 E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a gépjármű-kereskedő üzlethelyiségének felkeresésével a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó szempontjából VK számíthat-e arra, hogy e gépjármű-kereskedő a BMW Bankkal kötendő lízingszerződés megtárgyalása és megkötése érdekében ajánlattal keresi meg, és egyébként könnyen megérthette-e, hogy az említett gépjármű-kereskedő az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára járt el.
- 183 A fenti indokokra tekintettel a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hatodik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/83 irányelv 2. cikke 8. pontjának a) alpontját úgy kell értelmezni, hogy az ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett, valamely fogyasztó és eladó vagy szolgáltató között létrejött szolgáltatási szerződés nem minősíthető az előbbi rendelkezés értelmében vett „üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek”, ha a szerződés távközlő eszköz segítségével történő megkötésének előkészítési szakaszában a fogyasztó felkereste az e szerződés megtárgyalása céljából az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró, de ezen eladótól vagy szolgáltatótól eltérő tevékenységi területen működő közvetítő üzlethelyiségét, feltéve hogy e fogyasztó szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztóként a közvetítő üzlethelyiségének felkeresésekor számíthatott arra, hogy ez utóbbi az eladóval vagy szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés megtárgyalása és megkötése céljából kapcsolatba lép vele, és hogy ezen túlmenően könnyen megérthette, hogy e közvetítő az említett eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára jár el.

– A C-38/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett hetedik kérdéstről

- 184 A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hetedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben az ezen irányelv hatálya alá tartozó, távollévők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött olyan szerződés esetében előírt elállási jog alóli kivételre, amely szerződés meghatározott teljesítési dátumra vagy futamidőre szóló, autóbérlésre irányuló szolgáltatásokra vonatkozik, hivatkozni lehet az olyan fogyasztóval szemben, aki az eladóval vagy szolgáltatóval 24 hónapos időtartamra az említett irányelv értelmében vett, távollévők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szolgáltatási szerződésnek minősülő, gépjárműre vonatkozó lízingszerződést kötött.
- 185 Előljáróban pontosítani kell, hogy a Bíróság által e kérdésre adott válasz csak abban az esetben releváns, ha a kérdést előterjesztő bíróság a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett nyolcadik és hatodik kérdésre adott válasza tekintettel az alapügyben szóban forgó lízingszerződést a 2011/83 irányelv értelmében vett távollévők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek minősíti.

- 186 E pontosításra figyelemmel emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv 9–15. cikke többek között az említett irányelv 2. cikkének 7. és 8. pontja értelmében vett, távollévők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szerződés megkötését követően elállási jogot biztosít a fogyasztó számára, és meghatározza e jog gyakorlásának feltételeit és részletes szabályait.
- 187 Ugyanezen irányelv 16. cikke ugyanakkor kivételeket állapít meg ezen elállási jog alól, többek között az e cikk l) pontjában említett gépjármű-kölcsönzési szolgáltatások esetében, amennyiben a szerződésben meghatározott teljesítési időpontot vagy időszakot kötöttek ki.
- 188 Meg kell tehát határozni, hogy az olyan, 24 hónapos időtartamra kötött gépjárműlízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontja értelmében vett, „autókölcsönzés [...] tevékenység[hez] kapcsolódó szolgáltatás[...] meghatározott [...] időpont[ban] vagy időszak[ban]” történő nyújtására vonatkozik-e. A tagállamok jogára való utalás hiányában e fogalmat a jelen ítélet 133. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve az említett fogalom kifejezéseit, valamint az e rendelkezés szövegekörnyezetét és célját.
- 189 Ezenkívül a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint amennyiben az értelmezendő kifejezések olyan rendelkezésben szerepelnek, amely kivételt képez valamely elv, illetve pontosabban a fogyasztók védelmére irányuló uniós szabályok alól, a kifejezéseket szigorúan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2005. március 10- EasyCar ítélet, C-336/03, EU:C:2005:150, 21. pont; 2020. május 14-i NK [Családház-terv] ítélet, C-208/19, EU:C:2020:382, 40. pont). Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy az ilyen módon kialakított, eltérést engedő szabályozás meghatározásához használt kifejezéseket oly módon kell értelmezni, hogy azok ne tudják kifejteni hatásukat. E kifejezések értelmezésének ugyanis összhangban kell állnia az e rendszer által elérni kívánt célokkal (2021. szeptember 30-i Icade Promotion ítélet, C-299/20, EU:C:2021:783, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 190 Ami először is a 2011/83 irányelv 16. cikke l) pontjának szövegét illeti, meg kell állapítani, hogy az e rendelkezésben említett autókölcsönzési szolgáltatásokat az jellemzi, hogy meghatározott időpontban vagy időtartamban gépkocsit, azaz gépjárművet bocsátanak a fogyasztó rendelkezésére bérleti díj vagy havi törlesztőrészlet megfizetése ellenében (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2005. március 10-i EasyCar ítélet, C-336/03, EU:C:2005:150, 27. pont).
- 191 Márpedig, amint az a jelen ítélet 148. pontjában megállapításra került, az olyan lízingszerződés fő tárgya, mint amelyről az alapügyben szó van, arra irányul, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára, hogy egy meghatározott végrehajtási időszakban – a jelen esetben 24 hónapon át – egy bizonyos havi pénzösszegnek e teljes időszakon keresztüli megfizetése ellenében használja a gépjárművet. Igaz ugyan, hogy az ilyen szerződés hitelelemet is tartalmaz, a 2011/83 irányelv 16. cikke l) pontjának szövege, amennyiben általános jelleggel a „autókölcsönzés szolgáltatásokra” vonatkozik, nem teszi lehetővé annak megállapítását – akár a jelen ítélet 189. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat figyelembevételével is –, hogy az uniós jogalkotó ki kívánta volna zárni e rendelkezés hatálya alól a gépjárműre vonatkozó lízingszerződéseket.
- 192 Különösen az a körülmény, hogy a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontja azt a feltételt írja elő, hogy a gépjárműbérleti szerződésnek „meghatározott” teljesítési időpontot vagy időszakot kell tartalmaznia, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az uniós jogalkotó csak rövid távú

- bérleti szerződéseket írt elő. A „meghatározott” kifejezés ugyanis magában foglalhat olyan hosszabb – például 24 hónapos – időtartamú bérleti szerződéseket is, amennyiben ezen időtartamot a szerződés kellően pontosan meghatározza.
- 193 Másodsor, ami azt a szövegkörnyezetet illeti, amelybe az említett rendelkezés illeszkedik, igaz, hogy az ott említett, autóbérléstől eltérő szolgáltatási kategóriákat, vagyis a nem lakáscélú szállásnyújtást, az árufuvarozást, az étkeztetést, valamint a szabadidős tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatásokat főszabály szerint eseti jelleggel vagy viszonylag rövid időn belül nyújtják. Mindazonáltal a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontjából nem tűnik ki olyan konkrét időbeli korlátozás fennállása, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy kizárólag a meghatározott maximális időtartamra kötött gépjármű-bérleti szerződések tartozhatnak az elállási jog alóli, e rendelkezés által bevezetett kivétel hatálya alá. Ez annál is inkább így van, mivel bizonyos körülmények között a többi szolgáltatástípus is hosszú távú szerződések tárgyát képezheti.
- 194 Harmadszor, figyelembe véve a jelen ítélet 190–193. pontjában kifejtett megfontolásokat és az ezen ítélet 189. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatot, a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontja által követett célra tekintettel kell tehát meghatározni, hogy az „autó kölcsönzés [...] tevékenység[hez] kapcsolódó szolgáltatás[...] meghatározott [...] időpont[ban] vagy időszak[ban] történő nyújtásának” fogalma, amelyet szigorúan kell értelmezni, magában foglalja-e a 24 hónapos időtartamra kötött olyan gépjármű-lízing szerződéseket, mint amelyekről az alapügyben szó van.
- 195 Az említett cél – amint az ezen irányelv (49) preambulumbekzdéséből kitűnik – abban áll, hogy védelmet nyújtson az eladó vagy szolgáltató számára bizonyos olyan kapacitások lekötésében rejlő kockázatokkal szemben, amelyeket az elállási jog gyakorlása esetén az eladónak vagy szolgáltatónak nehéz lenne kihasználnia (2022. március 31-i CTS Eventim ítélet, C-96/21, EU:C:2022:238, 44. pont).
- 196 Így a 2011/83 irányelv 16. cikke l) pontjának célja többek között az, hogy védelmet nyújtson bizonyos szolgáltatásnyújtók számára annak érdekében, hogy azokat ne érjék aránytalan hátrányok az előzetes foglalás alapját képező szolgáltatás költségmentes és indokolatlan törlésével összefüggésben annak következményeként, hogy a fogyasztó kevéssel e szolgáltatás nyújtásának tervezett időpontja előtt áll el a szerződéstől (lásd analógia útján: 2022. március 31-i CTS Eventim ítélet, C-96/21, EU:C:2022:238, 45. pont).
- 197 Ami közelebbről az autókölcsönzéssel foglalkozó vállalkozások tevékenységét illeti, a Bíróság megállapította, hogy az a védelem, amelyben az uniós jogalkotó az elállási jog alóli kivételnek köszönhetően e vállalkozásokat részesíteni kívánta, azzal függ össze, hogy e vállalkozásoknak a foglaláskor meghatározott időpontban kell gondoskodniuk a megállapodás szerinti szolgáltatás teljesítéséről, és ezért elállás esetén ugyanolyan hátrányok érik őket, mint az e rendelkezésben felsorolt egyéb ágazatokban tevékenykedő vállalkozásokat (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2005. március 10-i EasyCar ítélet, C-336/03, EU:C:2005:150, 29. pont).
- 198 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy az olyan lízingszerződés keretében, mint amelyről az alapügyben szó van, az eladó vagy szolgáltató a fogyasztó kérésére és az általa megadott jellemzőknek megfelelően szerzi meg az érintett járművet. Az eladó vagy szolgáltató a szerződés időtartama alatt a gépjármű tulajdonosa marad, és a fogyasztó köteles e gépjárművet annak lejártakor visszaszolgáltatni számára annak érdekében, hogy a szolgáltató új rendeltetésre, például új lízingre, bérletre vagy eladásra használja fel.

- 199 Márpedig az ilyen szerződés megkötésének időtartamától függetlenül az eladó vagy szolgáltató – abban az esetben, ha a fogyasztó számára elismerik az elállási jogot – nehézségekkel szembesülhet, miközben a járművet a fogyasztó által megadott jellemzőknek való megfelelés érdekében helyezi át úgy, hogy e tekintetben nem szenved aránytalan hátrányt. Ugyanis többek között a márkától, a modelltől, a motor típusától, a karosszéria színétől vagy a jármű belsejétől vagy a jármű felszereltségétől, illetve az opcióktól függően előfordulhat, hogy az eladó vagy szolgáltató nem képes az elállási jog gyakorlását követő észszerű határidőn belül a gépjárművet más, egyenértékű használatra átadni az eredetileg tervezett lízing időtartamának megfelelő időszakban úgy, hogy ne szenvedjen jelentős gazdasági kárt.
- 200 Ez az értelmezés összhangban áll a 2011/83 irányelv 16. cikkének c) pontjában előírt, az elállási jog alóli kivétellel, amely „a fogyasztó által megadott jellemzőknek megfelelően elkészített vagy egyértelműen a fogyasztó személyére szabott áruk értékesítésére” vonatkozik. Kétségtelen, hogy az olyan lízingszerződés, mint amilyen a C-38/21. sz. ügyben szerepel, nem valamely termék értékesítésére, hanem szolgáltatás nyújtására vonatkozik. Ez azonban nem változtat azon, hogy ez a másik kivétel az uniós jogalkotó azon szándékáról tanúskodik, hogy kizárja az elállási jogot abban az esetben, ha az árut a fogyasztó által megadott jellemzők szerint gyártották vagy állították elő, ami akkor áll fenn, ha az új járművet a fogyasztó által megadott pontos jellemzők alapján rendelik meg lízingszerződés keretében történő használatra.
- 201 A 2011/83 irányelv 16. cikke l) pontjának a jelen ítélet 190–200. pontjában kifejtett szó szerinti, rendszertani és teleologikus értelmezéséből kitűnik, hogy az olyan, 24 hónapos időtartamra kötött gépjárműlízing-szerződés, mint amilyen az alapügyben szerepel, a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontja értelmében vett, „autó kölcsönzés [...] tevékenység[hez] kapcsolódó szolgáltatás[...] meghatározott [...] időpont[ban] vagy időszak[ban] történő nyújtására” vonatkozik.
- 202 A fenti indokokra tekintettel a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontját úgy kell értelmezni, hogy az eladóval vagy szolgáltatóval az említett irányelv értelmében vett, távollevők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szolgáltatási szerződésnek minősülő, gépjárműre vonatkozó lízingszerződés az e rendelkezésben az ezen irányelv hatálya alá tartozó, távollevők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött olyan szerződés esetében előírt elállási jog alóli kivétel körébe tartozik, amely szerződés meghatározott teljesítési dátumra vagy futamidőre szóló, autóbérlésre irányuló szolgáltatásokra vonatkozik, amennyiben e szerződés fő tárgya az, hogy bizonyos pénzüsszegek rendszeres fizetése ellenében lehetővé tegye a fogyasztó számára a gépjárműnek az említett szerződésben meghatározott időtartam alatti használatát.

A C-38/21. sz. ügyben előterjesztett első, második, harmadik és negyedik kérdéstről

- 203 Tekintve, hogy az első négy kérdés a 2008/48 irányelv rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozik, először is meg kell állapítani, hogy mivel az olyan lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett ötödik kérdésre adott válasznak megfelelően nem tartozik ezen irányelv hatálya alá, a jelen ítélet 110. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében ezen első négy kérdést az említett irányelvre tekintettel már nem szükséges megválaszolni.
- 204 E megállapítást nem kérdőjelezi meg az a tény, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy álláspontja szerint az ilyen lízingszerződést analógia útján a 2008/48 irányelvet átültető nemzeti jog rendelkezéseknek kell szabályozniuk.

- 205 Kétségtelen, hogy a 2008/48 irányelv (10) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 1. cikke értelmében a tagállamok az ezen irányelv hatálya alá tartozó kérdések teljes körű harmonizációja ellenére fenntarthatnak vagy bevezethetnek az említett irányelv hatálya alá nem tartozó hitelmegállapodásokra vonatkozó olyan nemzeti rendelkezéseket, mint például a 2008/48 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontjában említett „bérleti vagy haszonbérleti megállapodások, amelyek esetében a megállapodás tárgyának tekintetében sem maga a megállapodás, sem más különálló megállapodás nem írja elő a megvásárlás kötelezettségét”.
- 206 Az is kétségtelen, hogy a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy hatáskörrel rendelkezik az uniós jogi rendelkezésekre vonatkozó, előzetes döntéshozatal iránti kérelmekről való döntésre olyan helyzetekben, amelyekben e rendelkezéseket a nemzeti jog alkalmazandóvá teszi, mivel a tisztán belső helyzetekre adott megoldásaiban a nemzeti jog az uniós jog által nyújtott megoldásokhoz igazodott. Az ilyen esetben egyértelmű uniós érdek ugyanis az, hogy a jövőbeli eltérő értelmezések megakadályozása érdekében egységesen értelmezzék az uniós jogból vett rendelkezéseket vagy fogalmakat, függetlenül attól, hogy milyen körülmények között alkalmazzák őket. (lásd ebben az értelemben: 2020. január 30-i I. G. I. ítélet, C-394/18, EU:C:2020:56, 45. és 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 207 Mindemellett a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az uniós jog érintett rendelkezéseit a nemzeti jognak közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá kell tennie a belső helyzetek és az uniós jog által szabályozott helyzetek azonos módon történő kezelésének biztosítása érdekében, valamint hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ki kell tűnniük azoknak a konkrét elemeknek, amelyek lehetővé teszik az ilyen közvetlen és feltétlen alkalmazhatóság megállapítását. E célból a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikke alapján a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megjelölnie, hogy kizárólagosan belső jellege ellenére az előtte folyamatban lévő jogvita mennyiben mutat kapcsolatot az uniós jog rendelkezéseivel, amely kapcsolat e jogvita elbírálásához szükségessé teszi az előzetes döntéshozatal keretében kért értelmezést (lásd ebben az értelemben: 2020. január 30-i I. G. I. ítélet, C-394/18, EU:C:2020:56, 46., 48. és 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 208 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem kiegészítésében kifejti, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) megállapította, hogy azok a gépjárműre vonatkozó lízingszerződések, amelyek előírják, hogy a fogyasztónak a szerződés lejártakor nem kell megvásárolnia a gépjárművet, nem tartoznak a BGB 506. §-ának hatálya alá, amely § a BGB 2008/48 irányelvet átültető rendelkezéseire utal. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság, függetlenül attól, hogy kétségei vannak ezen értelmezéssel kapcsolatban, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében jelzi, hogy Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) ítélkezési gyakorlata szerint, amely a német jog részét képezi, a 2008/48 irányelv rendelkezéseit e jog nem tette közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá az olyan lízingszerződésekre, mint amilyenekről az alapügyben szó van.
- 209 Másodszor meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelme kiegészítésében kifejti, hogy még ha az alapügyben szóban forgó szerződés mint fogyasztói hitelmegállapodás nem is tartozik a 2008/48 irányelv hatálya alá, a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett harmadik és negyedik kérdés továbbra is releváns abban az esetben, ha a fogyasztó hivatkozhat az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések és a távollevők között kötött szerződések tekintetében a 2002/65 irányelv és a 2011/83 irányelv rendelkezéseit átültető német jogi rendelkezések által előírt elállási jogra.

- 210 E tekintetben a jelen ítélet 156. pontjából kitűnik, hogy az olyan fogyasztó, mint VK, nem rendelkezik a 2002/65 irányelv alapján elállási joggal, mivel az olyan gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, mint amelyről az alapügyben szó van, nem tartozik ezen irányelv hatálya alá. Ezenkívül a jelen ítélet 156. és 202. pontjából kitűnik, hogy – jóllehet az ilyen szerződés a 2011/83 irányelv hatálya alá tartozik, és feltéve, hogy az ezen irányelv 2. cikkének 6. és 7. pontja értelmében vett, üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek vagy távollevők között kötött szerződésnek minősíthető – az e szerződést az eladóval vagy szolgáltatóval megkötő fogyasztót nem illeti meg az ezen irányelv 16. cikkének l) pontja szerinti elállási jog.
- 211 E körülmények között a C-38/21. sz. ügyben előterjesztett harmadik és negyedik kérdést a 2002/65 és a 2011/83 irányelvre tekintettel nem kell megválaszolni.

A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett első kérdésről

- 212 Előjáróban és a C Bank, a Volkswagen Bank és az Audi Bank által felhozott, e kérdés elfogadhatatlanságára vonatkozó kifogás megválaszolása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy bár az említett kérdés szó szerinti tartalma alapján a Bíróságnak kétségtelenül a belső jogi rendelkezések uniós joggal való összeegyeztethetőségéről kellene döntenie, az ilyen megfogalmazás a Bíróságot nem gátolja abban, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ adjon azáltal, hogy tájékoztatja az uniós jog értelmezésére vonatkozó olyan szempontokról, amelyek lehetővé teszik ez utóbbi számára, hogy saját maga döntsön a belső jognak az uniós joggal való összeegyeztethetőségéről (2021. március 17-i Consulmarketing ítélet, C-652/19, EU:C:2021:208, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 213 A jelen ügyben először is a C-47/21. és C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmekből kitűnik, hogy az ezen ügyekben szóban forgó szerződések előírják, hogy a fogyasztó elállítására nyitva álló határidő csak a szerződés megkötését követően kezdődik, feltéve hogy a hitelfelvevő megkapta a német jog által előírt és lényegében a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjában szereplő adatoknak megfelelő valamennyi kötelező információt.
- 214 Továbbá e szerződések olyan kikötéseket tartalmaznak, amelyek megfelelnek a német jog által előírt jogszabályi mintának. Noha a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy e feltételek némelyike nem felel meg a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdése p) pontjának, pontosítja, hogy az EGBGB 247. §-a 6. §-a második bekezdésének harmadik mondatából és 12. §-a első bekezdésének harmadik mondatából az következik, hogy ha a szerződés az említett mintának megfelelő, kiemelt és egyértelműen megfogalmazott záradékot tartalmaz, akkor úgy kell tekinteni, hogy e záradék megfelel a fogyasztó elállási jogával kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó követelményeknek.
- 215 Végül meg kell jegyezni, hogy bár a C-47/21. és C-232/21. sz. ügyben előterjesztett első kérdés nemcsak a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjára, hanem ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdésére is vonatkozik, e kérdés megválaszolásához kizárólag az előbbi rendelkezés értelmezése szükséges.
- 216 E körülmények között úgy kell érteni, hogy a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan törvényi vélelmet felállító nemzeti szabályozás, amely szerint az eladó vagy szolgáltató tiszteletben tartja a fogyasztó elállási jogáról való tájékoztatására vonatkozó kötelezettségét, ha

ezen eladó vagy szolgáltató a szerződésben olyan nemzeti rendelkezésekre hivatkozik, amelyek e tekintetben maguk is jogszabályban előírt tájékoztatási mintára utalnak, miközben az ezen mintában szereplő olyan záradékokat alkalmaz, amelyek nem felelnek meg az irányelv e rendelkezése előírásainak. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság arra is választ vár, hogy e nemzeti szabályozás alkalmazását mellőzni kell-e a kizárólag magánszemélyek közötti jogvitában.

- 217 E tekintetben először is hangsúlyozni kell, hogy a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben szereplő kölcsönszerződések megfelelnek a hitelmegállapodások 2008/48 irányelv 3. cikkének c) pontjában szereplő meghatározásának. E szerződések tehát ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően ezen irányelv hatálya alá tartoznak.
- 218 E pontosítást követően emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése felsorolja azokat az információkat, amelyeket a 2. cikk értelmében ezen irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodásokban világosan és tömören fel kell tüntetni. Az említett irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja különösen úgy rendelkezik, hogy a hitelmegállapodásnak ilyen módon tartalmaznia kell az elállási jog meglétét vagy hiányát, azon időszakot, amelyen belül az elállási jog gyakorolható, valamint az elállási jog gyakorlásának egyéb feltételeit, ideértve a fogyasztó azon kötelezettségére vonatkozó tájékoztatást is, hogy a lehívott tőkeösszeget, valamint a kamatot és a napi kamatösszeget meg kell fizetni.
- 219 A Bíróság már kimondta, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával ellentétes, ha valamely hitelmegállapodás az ezen irányelv 10. cikkében említett információk tekintetében olyan nemzeti rendelkezésre hivatkozik, amely maga is a szóban forgó tagállam jogának más rendelkezéseire való hivatkozást tartalmaz. Ha ugyanis a fogyasztó által kötött szerződés a 2008/48 irányelv 10. cikke alapján feltüntetendő információk tekintetében a nemzeti jog bizonyos rendelkezéseire utal, a fogyasztó a szerződés alapján nem tudja meghatározni szerződéses kötelezettségvállalásának terjedelmét, továbbá nem tudja ellenőrizni azt sem, hogy az általa megkötött szerződésben szerepel-e az említett rendelkezés értelmében megkövetelt valamennyi elem, sem pedig azt, hogy rá nézve megkezdődött-e az elállásra nyitva álló határidő (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Kreissparkasse Saarlouis ítélet, C-66/19, EU:C:2020:242, 44. és 49. pont).
- 220 Ebből következik, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával ellentétes az, ha a hitelmegállapodásba olyan záradékot foglalnak bele, amely olyan nemzeti rendelkezésekre hivatkozik, amelyek maguk is olyan, jogszabályban előírt tájékoztatási mintára utalnak, mint a jogszabályi minta. Ez még inkább így van abban az esetben, ha az ilyen mintában szereplő záradékok ellentétesek az említett rendelkezéssel, mivel az érintett szerződéssel összefüggésben nem egyértelműek. Következésképpen ugyanezen rendelkezéssel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás is, amely az ilyen kikötések alkalmazásához azt a jogszabályi vélelmet köti, amely szerint az eladó vagy szolgáltató tiszteletben tartja a fogyasztó elállási jogáról való tájékoztatására vonatkozó kötelezettségét.
- 221 Azon következményeket illetően, amelyeket a kérdést előterjesztő bíróságnak e megállapításból le kell vonnia, emlékeztetni kell arra, hogy kizárólag magánszemélyek közötti jogvita esetén a valamely irányelv által meghatározott kötelezettségek nemzeti jogba való átültetése érdekében hozott rendelkezések alkalmazása során egy tagállami bíróság a nemzeti jogrend valamennyi szabályát köteles figyelembe venni, és azt a lehetőségekhez képest, az irányelv szövegét és célját

figyelembe véve köteles úgy értelmezni, hogy az irányelv céljával összhangban lévő eredményre jusson (2022. január 18-i Thelen Technopark Berlin ítélet, C-261/20, EU:C:2022:33, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 222 A nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezése elvének ugyanakkor vannak bizonyos korlátai. Így az általános jogelvek korlátozzák a nemzeti bíróság azon kötelezettségét, hogy a belső jog irányadó szabályainak értelmezésekor és alkalmazásakor figyelembe kell vennie az irányelv tartalmát, továbbá e kötelezettség nem szolgálhat a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének alapjául (2022. január 18-i Thelen Technopark Berlin ítélet, C-261/20, EU:C:2022:33, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 223 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) szerint az alapügyben szóban forgó nemzeti rendelkezések szövegével, keletkezésével és céljával ellentétes, hogy azokat a 2008/48 irányelvvel összhangban lehessen értelmezni. A kérdést előterjesztő bíróság a maga részéről arra hivatkozik, hogy jogtudományi álláspont szól az ilyen értelmezés mellett, miközben mérlegeli e nemzeti rendelkezések alkalmazásának mellőzését.
- 224 Ilyen körülmények között e bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti rendelkezéseket lehet-e a 2008/48 irányelvvel összhangban értelmezni, azzal a pontosítással, hogy e bíróság nem tekintheti megalapozottnak úgy, hogy az ilyen értelmezés pusztán amiatt lehetetlen, mivel e rendelkezéseket a saját tagállamának más bíróságai – akár egy legfelsőbb szintű bíróság – e joggal összeegyeztethetetlen módon értelmezték (lásd ebben az értelemben: 2021. április 22-i Profi Credit Slovakia ítélet, C-485/19, EU:C:2021:313, 72. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 225 Abban az esetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy ez lehetetlen, emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben a nemzeti jogszabályoknak az uniós jog követelményeivel összhangban álló értelmezése nem lehetséges, az uniós jog elsőbbségének elve értelmében az uniós jogi rendelkezéseket hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – mellőzve a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes, akár utólagosan elfogadott rendelkezéseinek alkalmazását, anélkül hogy előzetesen kérelmeznie kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítését, vagy azt be kellene várnia (2022. március 8-i Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld [közvetlen hatály] ítélet, C-205/20, EU:C:2022:168, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2023. július 24-i Lin ítélet, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 95. pont).
- 226 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az irányelvek önmagukban nem keletkeztethetnek magánszemélyekre vonatkozó kötelezettségeket, így azokra nem lehet a nemzeti bíróság előtt magánszemélyekkel szemben hivatkozni. Ennélfogva valamely irányelv rendelkezése még akkor sem teheti lehetővé a nemzeti bíróság számára azt, hogy a belső jognak az irányelvvel ellentétes rendelkezésének alkalmazását mellőzze, ha az máskülönben egyértelmű, pontos és feltétel nélküli, amennyiben ez valamely magánszemély terhére további kötelezettséget keletkeztetne (lásd ebben az értelemben: 2022. január 18-i Thelen Technopark Berlin ítélet, C-261/20, EU:C:2022:33, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 227 A jelen ügyben nem vitatott egyrészt, hogy az alapeljárások kizárólag magánszemélyek között állnak fenn. Másrészt, ha a szóban forgó nemzeti rendelkezéseket figyelmen kívül hagynák az alapeljárásokban a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja alapján, az e jogvitákban

részt vevő alperes bankokat megfosztanak az e rendelkezések által felállított jogi vélelem kedvezményétől, és ennél fogva az alapügyben szóban forgó szerződésekben egyértelműen és érthetően meg kellene említeniük az e rendelkezésben felsorolt, az elállási jogra vonatkozó információkat. Márpedig az előző pontban felidézett ítélkezési gyakorlat kizárja, hogy e rendelkezésnek kizárólag az uniós jog alapján ilyen hatályt tulajdonítsanak.

- 228 Ebből következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kizárólag az uniós jog alapján nem köteles mellőzni az EGBGB 247. §-a (6) bekezdése második albekezdése harmadik mondatának és (12) bekezdése első albekezdése harmadik mondatának alkalmazását, még akkor sem, ha e rendelkezések ellentétesek a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjával, de fennmarad e bíróság azon lehetősége, hogy belső joga alapján mellőzze az említett rendelkezések alkalmazását (lásd ebben az értelemben és analógia útján: 2022. január 18-i Thelen Technopark Berlin ítélet, C-261/20, EU:C:2022:33, 33. pont).
- 229 Mindazonáltal pontosítani kell, hogy az a fél, akit a nemzeti jog uniós joggal való összeegyeztethetlensége következtében sérelem ért, hivatkozhat a 1991. november 19-i Francovich és társai ítéletből (C-6/90 és C-9/90, EU:C:1991:428) eredő ítélkezési gyakorlatra annak érdekében, hogy adott esetben kártérítést kapjon (lásd e tekintetben: 1996. március 7-i El Corte Inglés ítélet, C-192/94, EU:C:1996:88, 22. pont; 2022. január 18-i Thelen Technopark Berlin ítélet, C-261/20, EU:C:2022:33, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 230 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan törvényi vélelmet felállító nemzeti szabályozás, amely szerint az eladó vagy szolgáltató tiszteletben tartja a fogyasztó elállási jogáról való tájékoztatására vonatkozó kötelezettségét, ha ezen eladó vagy szolgáltató a szerződésben olyan nemzeti rendelkezésekre hivatkozik, amelyek e tekintetben maguk is jogszabályban előírt tájékoztatási mintára utalnak, miközben az ezen mintában szereplő olyan záradékokat használ, amelyek nem felelnek meg az irányelv e rendelkezése előírásainak. Mivel a kizárólag magánszemélyek közötti jogvitában eljáró nemzeti bíróság a szóban forgó nemzeti szabályozást nem tudja a 2008/48 irányelvvel összhangban értelmezni, pusztán az uniós jog alapján nem köteles mellőzni az ilyen szabályozás alkalmazását, de fennmarad e bíróság azon lehetősége, hogy azt a saját belső joga, illetve ennek hiányában a nemzeti jog uniós joggal való összeegyeztethetlensége miatt sérelmet szenvedett félnek az ebből eredő kára megtérítésének követelése iránti joga alapján mellőzze.

A C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés a) pontjáról

- 231 A C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés a) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében a hitelmegállapodásban feltüntetendő napi kamat összegét, amely a fogyasztó elállási jogának gyakorlása esetén alkalmazandó, az e megállapodásban megállapított szerződéses hitelkamatlábból kell kiszámítani.
- 232 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontja úgy rendelkezik, hogy a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű tájékoztatást kell nyújtania a fogyasztó azon kötelezettségéről, hogy elállási jogának gyakorlása esetén ezen irányelv 14. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összhangban meg kell fizetnie a lehívott tőkeösszeget és a kamatot, valamint a napi kamat összegét.

- 233 A 2008/48 irányelvnek az ezen irányelv (31) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 10. cikke (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az a követelmény, hogy az ezen rendelkezésben említett tartalmi elemek világos és egyértelmű módon kerüljenek a nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón elkészített hitelmegállapodásban feltüntetésre, annak érdekében szükséges, hogy a fogyasztó megismerhesse jogait és kötelezettségeit (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 234 E szerződés megfelelő teljesítéséhez, és különösen a fogyasztó jogainak, köztük az elállási jogának gyakorlásához szükség van azon elemek fogyasztó általi megismerésére és megfelelő megértésére, amelyeket a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének megfelelően a hitelmegállapodásnak kötelezően tartalmaznia kell (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 71. pont, valamint azt ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 235 Az említett elemeknek a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt egyértelműség követelményének tiszteletben tartása mellett történő megfelelő megértése érdekében a hitelmegállapodásban nyújtott tájékoztatásnak tehát minden olyan ellentmondást nélkülöznie kell, amely objektíve alkalmas arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót megtéveszse az említett megállapodás szerinti jogainak és kötelezettségeinek terjedelmét illetően.
- 236 Egyébiránt a 2008/48 irányelv 14. cikke (3) bekezdésének b) pontja többek között előírja, hogy elállási jog gyakorlása esetén a kamatot a megállapodás szerinti hitelkamatláb alapján kell kiszámítani. Meg kell állapítani, hogy a „kamat” fogalma magában foglalja az ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontjában említett napi kamatokat is, mivel az említett irányelv 14. cikke (3) bekezdésének b) pontja „a tőke után a hitellehívás időpontjától a tőke visszafizetésének időpontjáig felgyülemlett kamatra” vonatkozik.
- 237 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdése p) pontjának és 14. cikke (3) bekezdése b) pontjának együttesen értelmezett rendelkezéseiből tehát az következik, hogy azon napi kamat összegét illetően, amelyet a fogyasztónak az elállási jog gyakorlása esetén meg kell fizetnie, ez a kamat semmi esetre sem haladhatja meg a hitelmegállapodásban feltüntetett szerződéses hitelkamatláb alapján kiszámított összeget.
- 238 Figyelembe véve a jelen ítélet 233–235. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, a szerződésben a napi kamat összegére vonatkozóan nyújtott tájékoztatást világosan és tömören kell feltüntetni, többek között oly módon, hogy az – más információkkal együttesen értelmezve – ne tartalmazzon semmilyen olyan ellentmondást, amely objektíve alkalmas lenne arra, hogy megtéveszse a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót az általa a végső soron fizetendő napi kamat összegét illetően. Az e jellemzőknek meg nem felelő tájékoztatás hiányában nem kell napi kamatot fizetni.
- 239 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a C-232/21. sz. ügyben szóban forgó szerződési feltételekre tekintettel a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó képes volt-e egyértelműen meghatározni az elállási jog gyakorlása esetén fizetendő napi kamat összegét.

240 A fenti indokokra tekintettel a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés a) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját a 14. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezés értelmében a hitelmegállapodásban feltüntetendő napi kamat összege, amely a fogyasztó elállási jogának gyakorlása esetén alkalmazandó, semmi esetre sem haladhatja meg a hitelmegállapodásban feltüntetett szerződéses hitelkamatláb alapján kiszámított összeget. A szerződésben a napi kamat összegére vonatkozóan nyújtott tájékoztatást világosan és tömören kell feltüntetni, többek között oly módon, hogy az – más információkkal együttesen értelmezve – ne tartalmazzon semmilyen olyan ellentmondást, amely objektíve alkalmas lenne arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót az általa a végső soron fizetendő napi kamat összegét illetően megtéve. Az e jellemzőknek meg nem felelő tájékoztatás hiányában nem kell napi kamatot fizetni.

A C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés d) pontjáról

241 A C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés d) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a hitelmegállapodásban közölni kell a peren kívüli panasz- vagy jogorvoslati eljárás megindításának lényeges alaki feltételeit, vagy elegendő, ha e tekintetben e megállapodás kérésre rendelkezésre álló vagy az internetről letölthető eljárási szabályzatra hivatkozik.

242 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontja szerint a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell, hogy „a fogyasztó számára rendelkezésre áll-e peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárás, és ha igen, akkor az milyen módon vehető igénybe”.

243 Ebben az összefüggésben a Bíróság már megállapította, hogy bár a hitelmegállapodásban szereplő tájékoztatásnak nem kell feltétlenül megismételnie a fogyasztó számára hozzáférhető, peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárásokra vonatkozó valamennyi eljárási szabályt, a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontjának célja ugyanakkor egyrészt annak biztosítása, hogy a fogyasztó a tények teljes ismeretében eldönthesse, hogy célszerű-e bírósági úton kívüli panasz- és jogorvoslati eljáráshoz folyamodnia, másrészt pedig, hogy a hitelmegállapodásban szereplő információk alapján ténylegesen lehetősége legyen ilyen panasztételi vagy jogorvoslati eljárás megindítására (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 132. és 135. pont).

244 E célból alapvető fontosságú, hogy a fogyasztó tájékoztatást kapjon először is a rendelkezésére álló valamennyi peren kívüli panasz- vagy jogorvoslati eljárásról és adott esetben az egyes eljárások költségeiről, másodszor pedig arról, hogy a panaszt vagy jogorvoslati kérelmet postai úton vagy elektronikus úton kell-e benyújtani, harmadszor arról a fizikai vagy elektronikus címről, amelyre az ilyen panaszt vagy jogorvoslati kérelmet el kell küldeni, negyedszer pedig azon egyéb alaki feltételekről, amelyeknek e panasz- vagy jogorvoslati kérelemnek meg kell felelnie (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 136. pont).

245 A Bíróság e tekintetben már kimondta, hogy nem elegendő, ha a hitelmegállapodás csupán az interneten hozzáférhető eljárási szabályzatra vagy a peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárások részletes szabályaira vonatkozó más jogi aktusra vagy dokumentumra hivatkozik (2021.

szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 137. pont). Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a hitelmegállapodás megemlíti, hogy ilyen szabályzat kérésre rendelkezésre áll.

246 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés d) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének t) pontját úgy kell értelmezni, hogy a hitelmegállapodásnak fel kell tüntetnie a fogyasztó rendelkezésére álló valamennyi peren kívüli panasz- vagy jogorvoslati eljárásra vonatkozó lényeges információt és adott esetben az egyes eljárások költségeit, azt, hogy a panaszt vagy jogorvoslati kérelmet postai úton vagy elektronikus úton kell-e benyújtani, azt a fizikai vagy elektronikus címet, amelyre az ilyen panaszt vagy jogorvoslati kérelmet el kell küldeni, valamint azon egyéb alaki feltételeket, amelyeknek a panasznak vagy jogorvoslati kérelemnek meg kell felelnie, mivel nem elegendő, ha a hitelmegállapodás csupán kérelemre rendelkezésre álló vagy az interneten hozzáférhető eljárási szabályzatra vagy a peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárások részletes szabályaira vonatkozó más jogi aktusra vagy dokumentumra hivatkozik.

A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának aa) alpontjáról

247 A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának aa) jával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló, elegendően konkrét és a fogyasztó számára érthető számítási módot annak érdekében, hogy a fogyasztó legalább megközelítőleg kiszámíthassa az ilyen esetben fizetendő összeget.

248 A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja értelmében a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a „határidő előtti visszafizetés jog[át], a határidő előtti visszafizetés eljárás[át], valamint adott esetben tájékoztatás[t] a hitelező ellentételezési jogáról és az ellentételezés meghatározásának módj[át]”.

249 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kitűnik, hogy a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben szóban forgó hitelmegállapodások lényegében azt írják elő, hogy a kölcsön fogyasztó általi határidő előtti visszafizetése esetén a bank ellentételezést követelhet, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) által előírt számítási módszernek megfelelően számítanak ki, amely figyelembe veszi többek között az időközben változó kamatlábat, a hitelre eredetileg megállapított pénzforgalmat, a kölcsönt nyújtó bank elmaradt hasznát, a határidő előtti visszafizetéshez kapcsolódó adminisztratív költségeket, valamint a kockázat költségeit és a határidő előtti visszafizetésnek köszönhetően megtakarított adminisztratív költségeket. Ezekben a szerződéseknél azt is meg kell határozni, hogy az így kiszámított határidő előtti visszafizetési ellentételezést – amennyiben az magasabb – az alábbi két összeg közül az alacsonyabbra kell csökkenteni: vagy a határidő előtti visszafizetés egy százaléka, vagy ha a határidő előtti visszafizetésre kevesebb mint hét évvel a visszafizetés megállapodás szerinti időpontja előtt kerül sor, a határidő előtt visszafizetett összeg 0,5 százaléka, vagy azon hitelkamat, amelyet a hitelfelvevő a határidő előtti visszafizetés időpontja és a visszafizetés megállapodás szerinti időpontja között fizetett volna.

250 Hasonló összefüggésben a Bíróság már kimondta, hogy abban az esetben, ha a 2008/48 irányelv arra kötelezi az eladót vagy szolgáltatót, hogy tájékoztassa a fogyasztót a neki felajánlott olyan szerződéses kötelezettségvállalás tartalmáról, amelynek bizonyos elemeit az adott tagállam kötelező törvényi vagy rendeleti rendelkezései határozzák meg, ezen eladó vagy szolgáltató köteles

- arra, hogy világosan és egyértelműen tájékoztassa e fogyasztót az említett rendelkezések tartalmáról annak érdekében, hogy megismerhesse jogait és kötelezettségeit (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 99. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 251 Bár e célból a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontja szerinti, határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés tekintetében nem szükséges, hogy a hitelmegállapodás megjelölje azt a számítási képletet, amellyel ezen ellentételezést kiszámítják, azonban konkrétan és a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára könnyen érthető módon meg kell jelölnie ezen ellentételezés számítási módját annak érdekében, hogy a fogyasztó a határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés összegét a hitelmegállapodásban nyújtott tájékoztatás alapján meg tudja határozni (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 100. pont).
- 252 Így a Bíróság kimondta, hogy a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítása céljából a nemzeti bíróság által előírt pénzügyi számítási módszerre való pusztán utalás nem felel meg a jelen ítélet 250. pontjában felidézett azon követelménynek, hogy a fogyasztó tudomására hozzák szerződéses kötelezettségvállalásának tartalmát (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 101. pont).
- 253 Mindemellett a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontjában említett azon kötelezettség, hogy tájékoztassák a fogyasztót a hitel határidő előtti visszafizetése esetén a hitelezőnek fizetendő ellentételezés kiszámításának módjáról, arra irányul, hogy lehetővé tegyék a fogyasztó számára ezen ellentételezés összegének a hitelmegállapodásban megadott információk alapján történő meghatározását. E tekintetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a hiányos vagy téves tájékoztatás csak azzal a feltétellel tekinthető a tájékoztatás elmaradásának, ha ezáltal megtévesztik a fogyasztót a jogait és kötelezettségeit illetően (lásd ebben az értelemben: 2008. április 10-i Hamilton ítélet, C-412/06, EU:C:2008:215, 35. pont; 2019. december 19-i Rust Hackner és társai ítélet, C-355/18–C-357/18 és C-479/18, EU:C:2019:1123, 78. pont), és ennél fogva olyan szerződést kell kötnie, amelyet esetlegesen nem kötött volna meg, ha rendelkezett volna valamennyi teljes és tárgyi szempontból nem téves információval.
- 254 Márpedig nem lehet úgy tekinteni, hogy a fogyasztót ezen ítélkezési gyakorlat értelmében megtévesztették, ha annak ellenére, hogy az említett ellenérték kiszámítása céljából a nemzeti bíróság által előírt pénzügyi számítási módszerre való hivatkozás nem felel meg, a szerződés más olyan elemeket is tartalmaz, amelyek lehetővé teszik e fogyasztó számára, hogy könnyedén meghatározza az érintett ellenérték összegét, különösen azt a maximális összeget, amelyet a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén kell megfizetnie.
- 255 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát annak vizsgálata, hogy a C-47/21. és C-232/21. sz. ügyekben szóban forgó szerződések megfelelnek-e ennek a feltételnek, tekintve, hogy e szerződések előírják, hogy az ítélkezési gyakorlat által kialakított pénzügyi számítási módszer alapján kiszámított határidő előtti visszafizetési ellentételezést – amennyiben magasabb – a jelen ítélet 249. pontjában említett két összeg közül az alacsonyabbra kell csökkenteni.

256 A fenti megfontolásokra figyelemmel a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének r) pontját úgy kell értelmezni, hogy a hitelmegállapodásnak főszabály szerint tartalmaznia kell a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló, a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára könnyen érthető konkrét számítási módot annak érdekében, hogy a fogyasztó az e szerződésben adott tájékoztatás alapján meghatározhassa a határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés összegét. Mindemellett az ilyen szerződés még a számítási mód konkrét és könnyen érthető megjelölésének hiányában is eleget tehet az e rendelkezésben előírt kötelezettségnek, amennyiben más olyan elemeket is tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára, hogy könnyen meghatározza az érintett ellenérték összegét, különösen azt a maximális összeget, amelyet a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén kell megfizetnie.

A C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának bb) alpontjáról, e) és f) pontjáról, valamint a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának bb) alpontjáról, c) és d) pontjáról

257 Elöljáróban meg kell állapítani, hogy – ellentétben azzal, amit a C Bank, illetve a Volkswagen Bank és az Audi Bank írásbeli észrevételeiben állít – a C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés e) és f) pontja, valamint a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés c) és d) pontja elfogadható. Kétségtelen, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az említett kérdéseket általános jelleggel a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésére, nem pedig konkrétan e rendelkezés meghatározott pontjaira hivatkozva teszi fel. Mindazonáltal az e két ügyben hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozatok együttes olvasatából az következik, hogy a Bíróság meg tudja érteni e rendelkezés azon szempontjait, amelyek a kérdést előterjesztő bíróságban értelmezési kétségeket ébresztenek, és e tekintetben hasznos választ tud adni számára. Ebből következik, hogy a jelen ítélet 110. és 117. pontjában felidézett elveknek megfelelően a kérdést előterjesztő bíróság az említett kérdések keretében kellő pontossággal azonosított egy olyan uniós jogi rendelkezést, amely összefügg az alapjogviták tényállásával és tárgyával, lehetővé téve ezáltal a Bíróság számára, hogy hasznos választ adjon e bíróságnak.

258 Így a C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának bb) alpontjával, e) és f) pontjával, valamint a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának bb) alpontjával, c) és d) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az e 14. cikk (1) bekezdésének első albekezdésében előírt elállási határidő csak azzal a feltétellel kezdődik meg, ha az ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt tájékoztatást teljeskörűen adták meg, és az mentes a lényeges hibáktól.

259 E tekintetben meg kell állapítani, hogy más uniós fogyasztóvédelmi irányelvekhez hasonlóan a 2008/48 irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapul, hogy a fogyasztó az eladóhoz vagy szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van, mind tárgyalási lehetőségei, mind pedig információs szintje tekintetében. Ez a helyzet az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételek elfogadásához vezet, anélkül hogy a fogyasztó befolyásolni tudná ezek tartalmát (lásd ebben az értelemben: 2015. június 4-i Faber ítélet, C-497/13, EU:C:2015:357, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 260 E nézőpontból a fogyasztó számára alapvető jelentőséggel bír az, hogy a szerződéskötést megelőzően megismerheti-e a szerződési feltételeket és a szerződéskötés következményeit. Többek között ezen információk ismerete alapján dönti el a fogyasztó, hogy az eladó vagy szolgáltató által előzetesen meghatározott feltételeknek elkötelezi-e magát (2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 261 Amint az a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjából kitűnik, az elállásra nyitva álló tizennégy napos határidő különösen csak attól a naptól indul, amikor az ezen irányelv 10. cikke szerinti információkat a fogyasztó megkapta, amennyiben e nap későbbi, mint a hitelmegállapodás megkötésének napja. Az említett 10. cikk (2) bekezdése felsorolja azokat az információkat, amelyeket minden hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell.
- 262 Ez utóbbi tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a tájékoztatási kötelezettség, amelyet a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése mond ki, hozzájárul ezen irányelv céljának megvalósításához, amely – amint az az irányelv (7) és (9) preambulumbekkezdéséből következik – nem más, mint a teljes és kötelező harmonizáció előírása a fogyasztói hitelek tárgyában számos kulcsfontosságú területen, amire az Unióban valamennyi fogyasztó érdekei magas szinten és egyenlő módon való védelmezésének biztosítása, valamint a fogyasztói hitelek jól működő belső piaca kialakulásának megkönnyítése céljából van szükség (2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 263 Ugyanis, amint az a jelen ítélet 233. és 234. pontjában már megállapításra került, a 2008/48 irányelv (31) preambulumbekkezdésének tükrében értelmezett 10. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, hogy az a követelmény, hogy az ezen rendelkezésben említett tartalmi elemek világos és egyértelmű módon kerüljenek a nyomtatott formában vagy más tartós adathordozón elkészített hitelmegállapodásban feltüntetésre, annak érdekében szükséges, hogy a fogyasztó megismerhesse jogait és kötelezettségeit. Közelebbről, e szerződés megfelelő teljesítéséhez, és különösen a fogyasztó jogainak gyakorlásához szükség van azon elemek fogyasztó általi megismerésére és megfelelő megértésére, amelyeket a hitelmegállapodásnak kötelezően tartalmaznia kell (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 70. és 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 264 Ugyanakkor, amint arra a jelen ítélet 253. pontja emlékeztet, a hiányos vagy téves tájékoztatás csak akkor tekinthető a tájékoztatás elmaradásának, ha ezáltal megtévesztik a fogyasztót jogait és kötelezettségeit illetően, és következésképpen a fogyasztónak olyan szerződést kell kötnie, amelyet adott esetben nem kötött volna meg, ha rendelkezett volna valamennyi teljes körű és tárgyi szempontból nem téves információval.
- 265 Következésképpen meg kell állapítani, hogy amennyiben a hitelező által a fogyasztónak a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése alapján nyújtott tájékoztatás hiányosnak vagy tévesnek bizonyul, az elállási határidő csak akkor kezdődik meg, ha e tájékoztatás hiányos vagy téves jellege nem befolyásolhatja a fogyasztó azon képességét, hogy értékelje az említett irányelv szerinti jogai és kötelezettségei terjedelmét, illetve a szerződés megkötésére vonatkozó döntését, illetve a szerződés megkötésére vonatkozó döntését, és adott esetben nem foszthatja meg a fogyasztót attól a lehetőségtől, hogy lényegében ugyanolyan feltételek mellett gyakorolja jogait, mint amelyek akkor érvényesültek volna, ha ezt a tájékoztatást teljeskörű és pontos módon

nyújtották volna (lásd ebben az értelemben: 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 72. pont; 2019. december 19-i Rust-Hackner és társai ítéletet, C-355/18–C-357/18 és C-479/18, EU:C:2019:1123, 81. pont). Ennek vizsgálta a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

- 266 Pontosítani kell továbbá, hogy a fogyasztónak az imént ismertetettől eltérő módon nyújtott információk hiányos vagy téves jellegének a nemzeti jogban való esetleges szankcionálása nem befolyásolja az elállásra nyitva álló határidő kezdetére vonatkozó részletes szabályokat. Amint azt ugyanis a főtanácsnok indítványak 146. pontjában lényegében megállapította, az a tény, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja értelmében az elállási határidő csak attól a naptól kezdődik, amikor a fogyasztó megkapta az ezen irányelv 10. cikkében előírt információkat, annak a közvetlen következménynek minősül, hogy a hitelező nem tett eleget azon kötelezettségének, hogy a hitelmegállapodásban a fogyasztó rendelkezésére bocsássa az e 10. cikkben említett kötelező információkat. Márpedig a 2008/48 irányelv 22. cikke (1) bekezdésének megfelelően összeegyeztethetetlen lenne az ezen irányelv által az elállási jog területén végrehajtott teljes körű és kötelező harmonizáció hatásaival, ha lehetővé tennék a tagállamok számára, hogy eltérjenek attól a következménytől, amelyet az említett irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja különösen az ugyanezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség be nem tartásához fűz.
- 267 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának bb) alpontjára, e) és f) pontjára, valamint a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés b) pontjának bb) alpontjára, c) és d) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a hitelező által a fogyasztónak a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése alapján nyújtott tájékoztatás hiányosnak vagy tévesnek bizonyul, az elállásra nyitva álló határidő csak akkor kezdődik meg, ha e tájékoztatás hiányos vagy téves jellege nem befolyásolhatja a fogyasztó azon képességét, hogy értékelje az említett irányelv szerinti jogai és kötelezettségei terjedelmét, és adott esetben nem foszthatja meg a fogyasztót attól a lehetőségtől, hogy lényegében ugyanolyan feltételek mellett gyakorolja jogait, mint amelyek akkor érvényesültek volna, ha ezt a tájékoztatást teljes körű és pontos módon nyújtották volna.

A C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés c) pontjáról

- 268 A C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdésének c) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a hitelmegállapodásnak konkrét százalékos formában fel kell tüntetnie a szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, és amennyiben e kamatlábat változó referencia-kamatláb alapján határozzák meg, ez utóbbi kamatlábat, valamint azt a mechanizmust, amely alapján az a futamidő során változhat.
- 269 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontja értelmében a hitelmegállapodásnak világos és egyértelmű módon tartalmaznia kell a késedelmes fizetés esetén a szerződés megkötésekor alkalmazandó kamatlábat és e kamatláb kiigazításának részletes szabályait.

- 270 A jelen ítélet 233–235. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel a Bíróság már kimondta, hogy a hitelmegállapodásnak konkrét százalékos mérték formájában kell közölnie az e szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, és konkrétan ismertetnie kell e kamatláb kiigazításának mechanizmusát (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 92. és 95. pont).
- 271 Hangsúlyozni kell, hogy amennyiben – mint az alapügyben szóban forgó szerződés esetében is – e kamatlábat változó referencia-kamatláb alapján határozzák meg, e kamatlábat ugyanezen okokból a szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó konkrét százalékban kell feltüntetni. A késedelmi kamatláb referencia-kamatláb alapján történő kiszámításának módszerét a pénzügyi szakismeretekkel nem rendelkező átlagfogyasztó számára könnyen érthetően kell bemutatni oly módon, hogy a fogyasztó az ugyanezen szerződésben szolgáltatott információk alapján ki tudja számítani a késedelmi kamatlábat. Egyébiránt a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell e referencia-kamatláb módosításának gyakoriságát, még akkor is, ha azt nemzeti rendelkezések határozzák meg (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 94. pont).
- 272 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. sz. ügyben előterjesztett második kérdés c) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének l) pontját úgy kell értelmezni, hogy a hitelmegállapodásnak konkrét százalékos mérték formájában kell közölnie a szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, és konkrétan ismertetnie kell e kamatláb kiigazításának mechanizmusát. Amennyiben az említett kamatlábat időben változó referencia-kamatláb alapján határozzák meg, a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó referencia-kamatlábat, azzal, hogy a kamatláb referencia-kamatláb alapján történő kiszámításának módját a szerződésben a pénzügyi területen szakértelemmel nem rendelkező átlagos fogyasztó számára könnyen érthető módon kell megjeleníteni oly módon, hogy a fogyasztó az ugyanezen szerződésben megadott információk alapján ki tudja számítani a késedelmi kamatlábat. Egyébiránt a hitelmegállapodásnak még akkor is tartalmaznia kell e referencia-kamatláb módosításának gyakoriságát, ha azt nemzeti rendelkezések határozzák meg.

A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdés a)–d) pontjáról

- 273 A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdés a)–d) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben az ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett kötelező adatok legalább egyike nem szerepel valamely hitelmegállapodásban, vagy abban hiányosan vagy hibásan szerepel anélkül, hogy azt utólag szabályszerűen közölték volna, e rendelkezéssel ellentétes az, hogy a hitelező érvényesen hivatkozhat arra, hogy a fogyasztó visszaélt elállási jogával.
- 274 E kérdés megválaszolása érdekében, és tekintettel arra, hogy a C-232/21. sz. ügy alapjául szolgáló egyik alapügyben az elállási jogot a hitelmegállapodás teljes mértékű teljesítése idején gyakorolták, először is meg kell vizsgálni, hogy az ilyen teljes körű végrehajtás – a 2008/48 irányelv erre vonatkozó különös rendelkezéseinek hiányában – milyen mértékben befolyásolja az irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében előírt elállási jog fenntartását.

- 275 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének megfelelően a fogyasztót a hitelmegállapodás keretében megilleti az elállási jog, mivel e jog gyakorlása megszünteti a felek azon kötelezettségét, hogy a hitelmegállapodást az ezen irányelv 14. cikke (3) bekezdésének b) pontjában említett feltételek mellett és határidőkön belül teljesítsék.
- 276 Egyébiránt a 2008/48 irányelv (34) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy ezen irányelv a 2002/65 irányelvben előírtakhoz hasonló feltételek mellett biztosít elállási jogot. Márpedig a 2002/65 irányelv a 6. cikke (2) bekezdésének c) pontjában annak előírásával, hogy az elállási jog nem vonatkozik azokra a szerződésekre, amelyeket a fogyasztó kifejezett kérelmére mindkét fél teljes mértékben teljesített, azon elvet fejezi ki, amely szerint az elállási jogra nem lehet minden körülmények között hivatkozni a szerződés teljes mértékű teljesítése esetén, amely elvet a 2008/48 irányelvre is alkalmazni kell.
- 277 Ezenkívül a hitelmegállapodás teljes mértékű teljesítése esetén a 2008/48 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség főszabály szerint már nem alkalmas az e rendelkezés által követett cél elérésére, amely – amint az a jelen ítélet 233. és 234. pontjában megállapításra került – arra irányul, hogy lehetővé tegye a fogyasztó számára, hogy a szerződés megfelelő teljesítéséhez, és különösen a jogai – köztük az elállási joga – gyakorlásához szükséges valamennyi információt megkapja oly módon, hogy az lehetővé teszi számára, hogy megismerje jogai és kötelezettségei terjedelmét. Ebből következik, hogy e kötelezettségek a szerződés teljes mértékű teljesítését követően már nem ugyanolyan hasznosak.
- 278 Végül emlékeztetni kell arra, hogy az üzlethelyiségen kívül kötött szerződések esetén a fogyasztók védelméről szóló, 1985. december 20-i 85/577/EGK tanácsi irányelvben (HL 1985. L 372., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 262. o.) szabályozott elállási joggal kapcsolatban a Bíróság már kimondta, hogy a polgári jog általános elveinek megfelelően e jog nem gyakorolható, ha már nem áll fenn e szerződésből eredő kötelezettség (lásd ebben az értelemben: 2008. április 10-i Hamilton ítélet, C-412/06, EU:C:2008:215, 42. pont).
- 279 Ilyen körülmények között, mivel a szerződés teljesítése jelenti a szerződéses kötelezettségek megszűnésének természetes mechanizmusát, meg kell állapítani, hogy az erre vonatkozó különös rendelkezések hiányában a fogyasztó már nem hivatkozhat a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében számára elismert elállási jogra, ha a felek a hitelmegállapodást teljes mértékben teljesítették, és az e szerződésből eredő kölcsönös kötelezettségek ebből következően megszűntek.
- 280 Másodszor, ami azt a kérdést illeti, hogy a hitelező hivatkozhat-e arra, hogy a fogyasztó visszaélészerűen gyakorolta a 2008/48 irányelv 14. cikkében említett elállási jogát, először is emlékeztetni kell arra, hogy ez az irányelv nem tartalmaz az ezen irányelv által a fogyasztónak biztosított jogokkal való visszaélésre vonatkozó rendelkezéseket (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 120. pont).
- 281 Mindazonáltal az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogban létezik olyan általános jogelv, amely szerint a jogalanyok nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélészerűen az uniós jogi normákra (2019. február 26-i T Danmark és Y Danmark ítélet, C-116/16 és C-117/16, EU:C:2019:135, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 282 A jogalanyok kötelesek tiszteletben tartani ezt az általános elvet. Az uniós jogi szabályozás alkalmazását ugyanis nem lehet oly módon kiterjeszteni, hogy az vonatkozzon az abból a célból végrehajtott ügyletekre, hogy csalárd módon vagy visszaélészerűen részesüljenek az uniós jog által biztosított előnyökből (2019. február 26-i T Danmark és Y Denmark ítélet, C-116/16 és C-117/16, EU:C:2019:135, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 283 Így ezen elvből az következik, hogy a tagállamnak még az ennek megtagadását előíró nemzeti jogi rendelkezések hiányában is meg kell tagadnia egy adott személytől az uniós jogi rendelkezések alkalmazását, ha azokra nem e rendelkezések célkitűzéseinek megvalósítása érdekében hivatkozik, hanem azért, hogy az uniós jog által biztosított előnyben részesüljenek, noha az uniós jog által előírt, a kért előny megszerzéséhez szükséges objektív feltételek csak formálisan teljesülnek (lásd ebben az értelemben: 2017. november 22-i Cussens és társai ítélet, C-251/16, EU:C:2017:881, 32. és 33. pont; 2019. február 26-i T Danmark és Y Denmark ítélet, C-116/16 és C-117/16, EU:C:2019:135, 72. és 91. pont).
- 284 Így nincs jelentősége annak, hogy a joggal való visszaélés tilalmára vonatkozó uniós jogi elvet nemzeti jogi rendelkezések tartalmazzák-e, vagy sem, és hogy adott esetben e rendelkezéseket az érintett tagállam parlamentje fogadta-e el, vagy sem.
- 285 Amint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, a visszaélészerű magatartás bizonyításához egyrészt objektív körülmények együttese szükséges, amelyből az következik, hogy az uniós szabályozás által előírt feltételek formális tiszteletben tartása ellenére nem valósul meg e szabályozás célja, másrészt pedig egy szubjektív elem szükséges, amely azon szándékban áll, hogy az uniós szabályozáson alapuló előnyt az annak megszerzéséhez szükséges feltételek mesterséges módon való megteremtése útján szerezzék meg (2019. február 26-i T Danmark és Y Denmark ítélet, C-116/16 és C-117/16, EU:C:2019:135, 97. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 et C-187/20, EU:C:2021:736, 122. pont).
- 286 A visszaélészerű magatartás fennállásának vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróságtól megköveteli, hogy az adott ügy valamennyi tényét és körülményét figyelembe vegye, beleértve a visszaélészerűnek vélt ügyletet követő tényeket és körülményeket is (lásd ebben az értelemben: 2016. április 14-i Cervati és Malvi ítélet, C-131/14, EU:C:2016:255, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 287 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát, hogy a bizonyításra vonatkozó nemzeti jogi szabályoknak megfelelően – amennyiben nem sérül az uniós jog tényleges érvényesülése – megvizsgálja, hogy a visszaélészerű magatartásnak a jelen ítélet 285. pontjában felidézett tényállási elemei – amelyek eltérnek a jelen ítélet 274. pontjában említett tényállástól, amelyben a szerződést teljes egészében teljesítették – fennállnak-e az alapügyekben. Mindazonáltal a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során szükség esetén pontosításokat adhat, amelyek célja, hogy iránymutatásul szolgáljanak a nemzeti bíróságnak az értelmezés során (2016. július 28-i Kratzer ítélet, C-423/15, EU:C:2016:604, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2017. november 22-i Cussens és társai ítélet, C-251/16, EU:C:2017:881, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 288 E tekintetben másodszor, ami a visszaélészerű magatartásra utaló, a jelen ítélet 285. pontjában említett objektív elemet illeti, a Bíróság már megállapította egyrészt, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének az a célja, hogy a fogyasztó az igényeinek leginkább megfelelő szerződést választhassa ki, és elállhasson az olyan szerződéstől, amelyről a megkötését követően, az elállási jog

gyakorlására előírt gondolkodási időn belül kiderül, hogy nem felel meg e fogyasztó igényeinek. Másrészt ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdése b) pontjának célja annak biztosítása, hogy a fogyasztó megkapja a szerződéses kötelezettségvállalása terjedelmének értékeléséhez szükséges valamennyi információt, és hogy szankcionálja azt az eladót vagy szolgáltatót, amely nem bocsátja a fogyasztó rendelkezésére az ezen irányelv 10. cikkében előírt információkat (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 123. és 124. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 289 Annak érdekében, hogy a hitelezőt visszatartsák attól, hogy a 2008/48 irányelvnek megfelelően a fogyasztóval szemben fennálló kötelezettségeit megszegje, a Bíróság a 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet (C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736) 126. pontjában kimondta, hogy ha az eladó vagy szolgáltató nem bocsátotta a fogyasztó rendelkezésére az ezen irányelv 10. cikkében említett információkat, és ez utóbbi ügy dönt, hogy a szerződés megkötését követő tizennégy napon túl áll el a hitelmegállapodástól, ezen eladó vagy szolgáltató még akkor sem róhatja fel az említett fogyasztónak, hogy visszaélt az elállási jogával, ha a szerződés megkötése és a fogyasztó elállása között jelentős idő telt el.
- 290 A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a 2008/48 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a hitelező érvényesen úgy tekinthesse, hogy a szerződés megkötése és az ezen irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében előírt elállási jog gyakorlása között eltelt jelentős idő miatt a fogyasztó visszaélt e jogával, amennyiben az ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett kötelező adatok egyike nem szerepelt a hitelmegállapodásban, és azt utólagosan sem közölték megfelelően, függetlenül attól, hogy a fogyasztó az elállási jogáról nem bírt tudomással (2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 127. pont).
- 291 Mindazonáltal e tekintetben pontosítani kell, hogy a Bíróság által a jelen ítélet 267. pontjában adott válasznak megfelelően a hitelező nem hivatkozhat az elállási jog gyakorlásának visszaélésszerű jellegére, ha a szerződésben szereplő hiányos vagy téves tájékoztatás esetén az elállásra nyitva álló határidő nem kezdődött meg, ha megállapítást nyer, hogy e tájékoztatás hiányos vagy téves jellege hatással volt a fogyasztó azon képességére, hogy értékelje a 2008/48 irányelv szerinti jogai és kötelezettségei terjedelmét, valamint a szerződés megkötésére vonatkozó döntését.
- 292 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. és C-232/21. sz. ügyben előterjesztett negyedik kérdés a)–d) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a hitelmegállapodás teljes mértékű teljesítése az elállási jog megszűnését eredményezi. Ezenkívül a hitelező nem hivatkozhat érvényesen arra, hogy a fogyasztó a szerződéskötés és az elállási jog gyakorlása között, vagy akár ezen jog gyakorlását követően tanúsított magatartása miatt e jogot visszaélésszerűen gyakorolta, amennyiben a hitelmegállapodásban a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének megsértésével történő hiányos vagy téves tájékoztatás miatt az elállási határidő nem kezdődött meg amiatt, hogy megállapítást nyert, hogy e hiányos vagy téves jelleg befolyásolta a fogyasztó azon képességét, hogy értékelje a 2008/48 irányelv szerinti jogai és kötelezettségei terjedelmét, valamint a szerződés megkötésére irányuló döntését.

A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés a)–d) pontjáról

- 293 A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben a harmadik kérdés a)–d) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelvet úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha a hitelező, amennyiben a fogyasztó ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének megfelelően gyakorolja elállási jogát, hivatkozhat e jog elévülésére a nemzeti jog szabályai alapján, beleértve azt az esetet is, amikor a fogyasztónak nem volt tudomása e jog fennmaradásáról, és/vagy ha az említett irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett kötelező adatok legalább egyike nem szerepelt a hitelmegállapodásban, vagy abban hiányosan vagy hibásan szerepelt anélkül, hogy azt utólagosan megfelelően közölték volna.
- 294 E kérdés megválaszolása érdekében emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjából kitűnik – az elállásra nyitva álló tizennégy napos határidő csak akkor indul meg, amikor az ezen irányelv 10. cikke szerinti információkat a fogyasztó rendelkezésére bocsátották, amennyiben e rendelkezésre bocsátás későbbi, mint a hitelmegállapodás megkötésének napja. Az említett 10. cikk felsorolja a hitelmegállapodásokban egyértelműen és tömören feltüntetendő információkat.
- 295 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv (9) és (10) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 22. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó hitelmegállapodások tekintetében az irányelv teljes körű és – amint az az említett 22. cikk címéből következik – kötelező jellegű harmonizációt ír elő. Ebből következik, hogy az e harmonizáció által kifejezetten érintett területeken a tagállamok nem tarthatnak fenn vagy a nemzeti jogukba nem vezethetnek be az ebben az irányelvben meghatározottaktól eltérő rendelkezéseket (2023. március 9-i Sogefinancement ítélet, C-50/22, EU:C:2023:177, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 296 Márpedig a Bíróság már megállapította, hogy az elállási jog fogyasztó általi gyakorlásának időbeli feltételei a 2008/48 irányelv 14. cikke által megvalósított harmonizáció körébe tartoznak, következésképpen, mivel a 2008/48 irányelv nem ír elő semmilyen időbeli korlátozást az elállási jog fogyasztó általi gyakorlására abban az esetben, ha az említett irányelv 10. cikkében előírt információkat nem vagy hiányosan vagy tévesen bocsátották a rendelkezésére, és a jelen ítélet 267. pontjában adott válasznak megfelelően az elállásra nyitva álló határidő nem kezdődött meg, a nemzeti jog a tagállamban nem írhat elő olyan korlátozást, mint amilyen a jogvesztésből következik (lásd ebben az értelemben: 2021. szeptember 9-i Volkswagen Bank és társai ítélet, C-33/20, C-155/20 és C-187/20, EU:C:2021:736, 116. és 117. pont).
- 297 E körülmények között és a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseinek megválaszolása érdekében nincs jelentősége annak, hogy a szóban forgó nemzeti jogi szabályok az érintett tagállam parlamentje által megszavazott törvényen alapulnak-e, vagy sem, hogy a fogyasztónak tudomása volt-e elállási jogának fenntartásáról, és hogy a hitelezőnek volt-e lehetősége arra, hogy a hiányzó, hiányos vagy téves információk közlésével megindítsa az elállási határidőt.
- 298 Ugyanez vonatkozik a német kormány által az írásbeli észrevételeiben előadott azon körülményre is, amely szerint a német jogban a jogvesztés nemcsak bizonyos idő elteltét követeli meg, hanem azon ténybeli körülményeket is, amelyekből kitűnik, hogy az érintett jog gyakorlása visszaélészerű. A jelen ítélet 293. pontjában adott válaszból ugyanis az következik, hogy az ilyen visszaélészerű jelleg kizárt az olyan helyzetben, mint az említett ítélet 297. pontjában leírt helyzet.

299 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett harmadik kérdés a)–d) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy a hitelező, amennyiben a fogyasztó ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének megfelelően gyakorolja elállási jogát, hivatkozhat e jognak a nemzeti jogszabályok szerinti elvesztésére, amennyiben ezen irányelv 10. cikke (2) bekezdésében említett kötelező adatok legalább egyike nem szerepelt a hitelmegállapodásban, illetve abban hiányosan vagy hibásan szerepelt, anélkül hogy azt utólag megfelelően közölték volna, és ha emiatt az ugyanezen 14. cikk (1) bekezdésében előírt elállási határidő nem kezdődött meg.

A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyekben előterjesztett ötödik kérdéstről

300 A C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy amennyiben a fogyasztó az ezen irányelv 3. cikkének n) pontja értelmében vett kapcsolt hitelmegállapodástól eláll, vissza kell szolgáltatnia a hitelezőnek a hitelből finanszírozott árut, vagy a hitelezőt ezen áru visszavételére kell felszólítani, mielőtt a hitelmegállapodás alapján fizetett havi törlesztőrészeket visszafizetését követelhetné, és azokat megkaphatná, e törlesztés abban az esetben, ha a hitelező vitatja az elállás érvényességét, a bírósági jogvita jogerős befejezéséig elhalasztható.

301 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2008/48 irányelv 3. cikkének n) pontja értelmében a „kapcsolt hitelmegállapodás” olyan hitelszerződés, amelynek értelmében a szóban forgó hitel kizárólag többek között áruk – mint a jelen esetben gépjármű – értékesítésére vonatkozó szerződés finanszírozására szolgál, feltéve hogy e két szerződés objektív szempontból kereskedelmi egységet képez.

302 A 2008/48 irányelv azonban nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek a megkötött hitelmegállapodástól való, a fogyasztó általi elállásnak az áruszállítási szerződésre gyakorolt következményeit szabályoznák. Ezen irányelv (35) preambulumbekzdése egyébiránt kimondja, hogy ezen irányelv nem érinti a tagállamoknak a hitelből finanszírozott áru visszaadására vagy bármely kapcsolódó kérdésre vonatkozó szabályozását.

303 Márpedig az e területre vonatkozó különös uniós szabályozás hiányában a 2008/48 irányelvben előírt fogyasztóvédelem végrehajtásának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak. E szabályok azonban nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a hasonló belső jellegű helyzetekre vonatkozó szabályok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd analógia útján: 2021. június 10-i BNP Paribas Personal Finance ítélet, VB és társai ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

304 Ami a jelen ügyekben egyedül releváns tényleges érvényesülés elvét illeti, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy minden olyan esetet, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézé teszi-e az uniós jog alkalmazását, annak figyelembevételével kell megvizsgálni, hogy mi a helye e rendelkezésnek az eljárás egészében, annak menetében, és mik ez utóbbi sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt. Ebből a szempontból adott esetben azokat az alapelveket is figyelembe kell venni, amelyek a nemzeti bírósági rendszer alapjául szolgálnak, mint például a védelemhez való jog, a jogbiztonság és az eljárás szabályos lefolytatásának elve (lásd ebben az értelemben: 2021. június 10-i BNP

Paribas Personal Finance ítélet, VB és társai ítélet, C-776/19–C-782/19, EU:C:2021:470, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. május 17-i Unicaja Banco ítélet, C-869/19, EU:C:2022:397, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 305 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból kitűnik, hogy a német jog értelmében a fogyasztó a hitelmegállapodástól való elálláskor mindig köteles visszaszolgáltatni a hitelezőnek az e szerződésben finanszírozott árut, vagy pedig köteles felhívni a hitelezőt ezen áru visszakövetelésére annak érdekében, hogy az említett szerződés alapján fizetett havi törlesztőrészek visszatérítését kérhesse, és azt meg is kaphassa, ideértve azt az esetet is, ha a hitelező vitatja az elállás érvényességét, és ezt követően a fogyasztónak bírósági úton visszatérítés iránti keresetet kell indítania, és meg kell várnia e kereset kimenetelét annak érdekében, hogy siker esetén elérje a havi törlesztőrészek visszafizetését.
- 306 Márpedig – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatok függvényében – meg kell állapítani, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdésében előírt elállási jog gyakorlásához fűződő joghatásokat szabályozó ilyen eljárási szabályok a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézé teszik e jog gyakorlását, mivel a fogyasztónak vissza kell szolgáltatnia a hitelből finanszírozott árut, vagy fel kell szólítania a hitelezőt e dolog visszavételére, míg a hitelező ezzel egyidejűleg nem köteles visszatéríteni a hitelnek a fogyasztó által már kifizetett havi törlesztőrészeit.
- 307 A fenti indokokra tekintettel a C-47/21. és a C-232/21. sz. ügyben előterjesztett ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy amennyiben a fogyasztó eláll az ezen irányelv 3. cikkének n) pontja értelmében vett kapcsolt hitelmegállapodástól, vissza kell szolgáltatnia a hitelezőnek a hitelből finanszírozott árut, vagy a hitelezőt ezen áru visszavételére kell felszólítani, míg a hitelező ezzel egyidejűleg nem köteles visszatéríteni a hitelnek a fogyasztó által már kifizetett havi törlesztőrészeit.

A költségekről

- 308 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 6. pontját a 2011/83 irányelv 3. cikkének (1) pontjával összefüggésben**

a következőképpen kell értelmezni:

az olyan gépjárműre vonatkozó lízingszerződés, amelyet az jellemez, hogy sem e szerződés, sem pedig egy külön szerződés nem írja elő, hogy a fogyasztó a szerződés

lejártakor köteles megvásárolni a gépjárművet, a 2011/83 irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett „szolgáltatási szerződésként” ezen irányelv hatálya alá tartozik. Ezzel szemben az ilyen szerződés nem tartozik sem a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, sem pedig a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá.

2) A 2011/83 irányelv 2. cikkének 7. pontját

a következőképpen kell értelmezni:

az ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett, a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató között távközlő eszköz használatával kötött szolgáltatási szerződés nem minősíthető az első rendelkezés értelmében vett „távollevők között kötött szerződésnek”, amennyiben a szerződéskötést olyan tárgyalási szakasz előzte meg, amelyre a fogyasztó és az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró közvetítő egyidejű fizikai jelenléte mellett került sor, és amelynek során e fogyasztó e tárgyalás céljából megkapta e közvetítőtől az említett irányelv 6. cikkében említett valamennyi információt, és kérdéseket tehetett fel az említett közvetítőnek a tervezett szerződésre vagy a javasolt ajánlatra vonatkozóan, annak érdekében, hogy az eladóval vagy szolgáltatóval szembeni esetleges szerződéses kötelezettségének terjedelmére vonatkozó minden bizonytalanságot eloszlasson.

3) A 2011/83 irányelv 2. cikke 8. pontjának a) alpontját

a következőképpen kell értelmezni:

az ezen irányelv 2. cikkének 6. pontja értelmében vett, valamely fogyasztó és eladó vagy szolgáltató között létrejött szolgáltatási szerződés nem minősíthető az első rendelkezés értelmében vett „üzlethelyiségen kívül kötött szerződésnek”, ha a szerződés távközlő eszköz segítségével történő megkötésének előkészítési szakaszában a fogyasztó felkereste az e szerződés megtárgyalása céljából az eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára eljáró, de ezen eladótól vagy szolgáltatótól eltérő tevékenységi területen működő közvetítő üzlethelyiségét, feltéve hogy e fogyasztó szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztóként a közvetítő üzlethelyiségének felkeresésekor számíthatott arra, hogy ez utóbbi az eladóval vagy szolgáltatóval kötött szolgáltatási szerződés megtárgyalása és megkötése céljából kapcsolatba lép vele, és hogy ezen túlmenően könnyen megérthette, hogy e közvetítő az említett eladó vagy szolgáltató nevében vagy javára jár el.

4) A 2011/83 irányelv 16. cikkének l) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között az említett irányelv értelmében vett, távollevők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött szolgáltatási szerződésnek minősülő, gépjárműre vonatkozó lízingszerződés az e rendelkezésben az ezen irányelv hatálya alá tartozó, távollevők között vagy üzlethelyiségen kívül kötött olyan szerződés

esetében előírt elállási jog alóli kivétel körébe tartozik, amely szerződés meghatározott teljesítési dátumra vagy futamidőre szóló, autóbérlésre irányuló szolgáltatásokra vonatkozik, amennyiben e szerződés fő tárgya az, hogy bizonyos pénzeszegek rendszeres fizetése ellenében lehetővé tegye a fogyasztó számára a gépjárműnek az említett szerződésben meghatározott időtartam alatti használatát.

5) A 2008/48 irányelv 10. cikke 2. pontjának p) alpontját

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az olyan törvényi vélelmet felállító nemzeti szabályozás, amely szerint az eladó vagy szolgáltató tiszteletben tartja a fogyasztó elállási jogáról való tájékoztatására vonatkozó kötelezettségét, ha ezen eladó vagy szolgáltató a szerződésben olyan nemzeti rendelkezésekre hivatkozik, amelyek e tekintetben maguk is jogszabályban előírt tájékoztatási mintára utalnak, miközben az ezen mintában szereplő olyan záradékokat alkalmaz, amelyek nem felelnek meg az irányelv e rendelkezése előírásainak. Amennyiben a kizárólag magánszemélyek közötti jogvitában eljáró nemzeti bíróság a szóban forgó nemzeti szabályozást nem tudja a 2008/48 irányelvvel összhangban értelmezni, pusztán az uniós jog alapján nem köteles mellőzni az ilyen szabályozás alkalmazását, de fennmarad e bíróság azon lehetősége, hogy azt a saját belső joga, illetve ennek hiányában a nemzeti jog uniós joggal való összeegyeztethetlensége miatt sérelmet szenvedett félnek az ebből eredő kár megtérítésének követelése iránti joga alapján mellőzze.

6) A 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének p) pontját a 14. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

az e rendelkezés értelmében a hitelmegállapodásban feltüntetendő napi kamat összege, amely a fogyasztó elállási jogának gyakorlása esetén alkalmazandó, semmi esetre sem haladhatja meg a hitelmegállapodásban feltüntetett szerződéses hitelkamatláb alapján kiszámított összeget. A szerződésben a napi kamat összegére vonatkozóan nyújtott tájékoztatást világosan és tömören kell feltüntetni, többek között oly módon, hogy az – más információkkal együttesen értelmezve – ne tartalmazzon semmilyen olyan ellentmondást, amely objektíve alkalmas lenne arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztót az általa végső soron fizetendő napi kamat összegét illetően megtéve. Az e jellemzőknek meg nem felelő tájékoztatás hiányában nem kell napi kamatot fizetni.

7) A 2008/48 irányelv 10. cikke 2. pontjának t) alpontját

a következőképpen kell értelmezni:

a hitelmegállapodásnak fel kell tüntetnie a fogyasztó rendelkezésére álló valamennyi peren kívüli panasz- vagy jogorvoslati eljárásra vonatkozó lényeges információt és adott esetben az egyes eljárások költségeit, azt, hogy a panaszt vagy jogorvoslati kérelmet postai úton vagy elektronikus úton kell-e benyújtani, azt a fizikai vagy elektronikus címet, amelyre az ilyen panaszt vagy jogorvoslati kérelmet el kell küldeni, valamint azon egyéb alaki feltételeket, amelyeknek e panasznak vagy jogorvoslati kérelemnek

meg kell felelnie, mivel nem elegendő, ha a hitelmegállapodás csupán kérelemre rendelkezésre álló vagy az interneten hozzáférhető eljárási szabályzatra vagy a peren kívüli panasz- és jogorvoslati eljárások részletes szabályaira vonatkozó más jogi aktusra vagy dokumentumra hivatkozik.

8) A 2008/48 irányelv 10. cikke 2. pontjának r) alpontját

a következőképpen kell értelmezni:

a hitelmegállapodásnak főszabály szerint tartalmaznia kell a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén fizetendő ellentételezés kiszámítására szolgáló, a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára könnyen érthető konkrét számítási módot annak érdekében, hogy a fogyasztó az e szerződésben adott tájékoztatás alapján meghatározhassa a határidő előtti visszafizetés esetén fizetendő ellentételezés összegét. Mindemellett az ilyen szerződés még a számítási mód konkrét és könnyen érthető megjelölésének hiányában is eleget tehet az e rendelkezésben előírt kötelezettségnek, amennyiben más olyan elemeket is tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára, hogy könnyen meghatározza az érintett ellenérték összegét, különösen azt a maximális összeget, amelyet a kölcsön határidő előtti visszafizetése esetén kell megfizetnie.

9) A 2008/48 irányelv 14. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

amennyiben a hitelező által a fogyasztónak ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdése alapján nyújtott tájékoztatás hiányosnak vagy tévesnek bizonyul, az elállásra nyitva álló határidő csak akkor kezdődik meg, ha e tájékoztatás hiányos vagy téves jellege nem befolyásolhatja a fogyasztó azon képességét, hogy értékelje az említett irányelv szerinti jogai és kötelezettségei terjedelmét, illetve a szerződés megkötésére vonatkozó döntését, és adott esetben nem foszthatja meg a fogyasztót attól a lehetőségtől, hogy lényegében ugyanolyan feltételek mellett gyakorolja jogait, mint amelyek akkor érvényesültek volna, ha ezt a tájékoztatást teljes körű és pontos módon nyújtották volna.

10) A 2008/48 irányelv 10. cikke 2. pontjának l) alpontját

a következőképpen kell értelmezni:

a hitelmegállapodásnak konkrét százalékos mérték formájában kell közölnie a szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó késedelmi kamatlábat, és konkrétan ismertetnie kell e kamatláb kiigazításának mechanizmusát. Amennyiben az említett kamatlábat időben változó referencia-kamatláb alapján határozzák meg, a hitelmegállapodásnak tartalmaznia kell a szerződés megkötésének időpontjában alkalmazandó referencia-kamatlábat, azzal, hogy a kamatláb referencia-kamatláb alapján történő kiszámításának módját a szerződésben a pénzügyi területen szakértelemmel nem rendelkező átlagos fogyasztó számára könnyen érthető módon kell megjeleníteni oly módon, hogy a fogyasztó az ugyanezen szerződésben megadott információk alapján ki tudja számítani a késedelmi kamatlábat. Egyébiránt a hitelmegállapodásnak még akkor is tartalmaznia kell e referencia-kamatláb módosításának gyakoriságát, ha azt nemzeti rendelkezések határozzák meg.

11) A 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

a hitelmegállapodás teljes mértékű teljesítése az elállási jog megszűnését eredményezi. Ezenkívül a hitelező nem hivatkozhat érvényesen arra, hogy a fogyasztó a szerződéskötés és az elállási jog gyakorlása között, vagy akár ezen jog gyakorlását követően tanúsított magatartása miatt e jogot visszaélészerűen gyakorolta, amennyiben a hitelmegállapodásban a 2008/48 irányelv 10. cikke (2) bekezdésének megsértésével történő hiányos vagy téves tájékoztatásból kifolyólag az elállási határidő nem kezdődött meg amiatt, hogy megállapítást nyert, hogy e hiányos vagy téves jelleg befolyásolta a fogyasztó azon képességét, hogy értékelje a 2008/48 irányelv szerinti jogai és kötelezettségei terjedelmét, valamint a szerződés megkötésére irányuló döntését.

12) A 2008/48 irányelvet

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az, hogy a hitelező, amennyiben a fogyasztó ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének megfelelően gyakorolja elállási jogát, hivatkozhat e jognak a nemzeti jogszabályok szerinti elvesztésére, amennyiben ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében említett kötelező adatok legalább egyike nem szerepelt a hitelmegállapodásban, illetve abban hiányosan vagy hibásan szerepelt, anélkül hogy azt utólag megfelelően közölték volna, és ha emiatt az ugyanezen 14. cikk (1) bekezdésében előírt elállási határidő nem kezdődött meg.

13) A 2008/48 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja, hogy amennyiben a fogyasztó eláll az ezen irányelv 3. cikkének n) pontja értelmében vett kapcsolt hitelmegállapodástól, vissza kell szolgáltatnia a hitelezőnek a hitelből finanszírozott árut, vagy a hitelezőt ezen áru visszaszerzésére kell felszólítania, anélkül hogy a hitelezőnek ezzel egyidejűleg vissza kellene térítenie a hitelnek a fogyasztó által már kifizetett havi törlesztőrészleteit.

Aláírások

¹ — A jelen szöveg 222. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.